

Мартинець А.М.

**Словник діалектних та маловживаних слів
села Липча
Хустського району закарпатської області**

Івано-Франківськ, 2019

УДК 82'28(477.87) (038)

М 29

Друкується за рішенням вченої рад Факультету філології
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(протокол № 4 від 21 жовтня 2019 р.)

Рецензент:

Доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янських мов
Лесюк М.П.

Мартинець А.М.

М29 Словник діалектних та маловживаних слів села Липча Хустського району закарпатської області. Івано-Франківськ: Видавель Кушнір Г. М., 2019 – 133 с.

ISBN 978-966-2343-78-6

УДК 82.09-93

ББК 83.3я723

Видання являє собою зібраний і упорядкований матеріал діалектної лексики одного населеного пункту і нараховує більше 2 000 мовних одиниць з ілюстративним матеріалом. Може бути цікавим як фахівцям, так і усім тим, хто цікавиться живим українським словом.

ISBN 978-966-2343-78-6

©Мартинець А., 2019

*Моїм батькам, Марії та Михайлові,
а також великій родині Липчеїв (Суханів)
присвячується*

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

У світі існує багато речей, котрі як об'єднують людей, так і роз'єднують їх. Поміж їхнього розмаїття чи не найважливіше місце посідає мова. Її людина успадковує від предків з часу свого народження і передає тим, хто залишається на землі після її відходу у засвіти.

Мова – це код, відкривши який можемо осягнути минувшину і ідентифікуватися як абсолютно самобутній народ.

Кожний регіон України закарбував на карті країни своєрідність мови, збагаченої діалектами, говірками та запозиченими словами з інших мов, характерними для конкретного регіону. Це, безумовно, стосується і мови Карпатського регіону, до якого входить мовлення багатьох населених пунктів західних областей.

Беручи до уваги ряд досліджень, зокрема І. Сабадоша, формується твердження, що поміж багатьох існуючих закарпатські говірки є унікальним явищем на діалектній карті України. Вони зберегли велику кількість давніх рис, піддавшись впливові багатьох європейських мов, створили абсолютно унікальну мовну картину. І хоч упродовж років цей мовний скарб шліфується літературними нормами, у багатьох населених пунктах регіону по сьогоднішній день збереглися і використовуються у мовленні надзвичайно цікаві слова, які відсутні у літературній мові, але є дуже важливими для збереження й відтворення мовної старовини.

У Словник діалектних та маловживаних слів села Липча Хустського району Закарпатської області ввійшли 2071 лексичні одиниці, які функціонували на території села Липча чи продовжують вживатися мешканцями цього населеного пункту.

На формування лексики жителів села вплинули історичні факти. У різні часи населений пункт перебував під владою Австро-Угорщини, Чехословаччини, Угорщини, Радянського Союзу. Представники цих країн намагалися вихолостити з ужитку українську мову й насадити свою, що, безумовно, вплинуло на мовлення досліджуваної місцевості.

Слова у словнику розташовані в алфавітному порядку. Кожне з них має наголос. До словника ввійшли слова у такій кількості :

А – 11; Б – 67; В – 65; Г – 62; Ґ – 28; Д – 99; Е – 6; Є – 2; Ж – 30; З – 131;
И – 24; І – 7; Ї – 1; Й – 4; К – 133; Л – 51; М – 83; Н – 161; О – 60; П – 378;
Р – 90; С – 123; Т – 84; У – 116; Ф – 30; Х – 39; Ц – 45; Ч – 56; Ш – 63;
Щ – 9; Ю – 4; Я – 8.

У наведених ілюстративних матеріалах реєстровані слова виділені курсивом з наголосом на відповідному складі. У окремих випадках подаються два чи більше значень окремого слова.

Словник має просвітницький характер. Він покликаний зацікавити мовознавців-діалектологів, студентів-філологів, вчителів, молодь та усіх, хто цікавиться народним живим словом.

А

Абы-сьте (абы-сьте) – щоб ви. Мамка казали, *абы-сьте* прийшли завтра до церкви.

Авадь (авадь) – або. *Авадь* приходьте на сходку, *авадь* мовчіт і не бутораште народ.

Ай-но (ай-но) – так. Коли копылу зазвідали ци люблят оні грати у футбол, они усі уповіли: «*Ай-но*».

Акацва (акацва) – акація. Попри дорогу до села росла густа посадка *акацвы*.

Алдомаш (алдомаш) – могорич. Договоритися без доброго *алдамаша* было немож.

Аллаш (аллаш) – підняте над підлогою підвищення. Для картошки у пивниці треба зробити новий *аллаш*.

Алмарійка (алдомаш) – поличка для посуду. Скоро стара *алмарійка* была замінена на шіфон, де держали чебрю.

Амбрела (амбрела) – парасоля. *Амбрела*, завправду, стояла у закутку, коло дверю.

Анцуг (анцуг) – костюм. На Великдень усі чоловікы до церкви приходили у нових *анцугах*.

Аршув (аршув) – лопата-штик. Землю на городі перекопували *аршовом*.

Ачей (ачей) – може. *Ачей* не треба буде оп'ят робити усьо заново.

Б

Бабрати (бабрати) – робити що-небудь. У селі кáждый Божий день треба щось *бабрати*.

Бавитися (бавитися) – гратися. Діти готові *бавитися* як день, так і нуч.

Бавка (бавка) – іграшк. Кажда дітина мала свою бавку і прятала її уд других.

Бадоба (бадоба) – Лист жерсті, бляха, бляшанка. Крышу на псячуй буді накрýли *бадобов*

Бадя (ба́дя) – не надто розумна жінка. У селі на не дуже розумну жону казали: *ба́дя* кошелю́ська.

Байловав (байлова́в) – пробував. Челядник *байлова́в* чинити усякоє, докі урозумів, чим буде заробляти на хліб.

Балега (ба́лега) – корів'яки. На путьові, що веде на поле, по́вно *ба́леги*.

Бановати (банова́ти) – 1) жаліти. Люди фурт будут *банова́ти* за тым, що втратили. 2) сумувати. Газди перепили вина, тай зачали *банова́ти* за минулыми годáми.

Баршуновий (баршуно́вий) – вельветовий. Новы́й *баршуно́вийий* реклик пасовав до усього, що вбирала на ся невістка.

Батечко (ба́течко) – хресний батько. На Великдень *ба́течко* має принести хреснятам писаное яйце, а ще файный подарок.

Батуг (бату́г) – батіг. Попасич свуй *бату́г* держав за са́ров чіжма.

Баці (баці́) – невже. *Баці́* з новов владов прийде і новое жы́тя?

Бачальовати (Бачальова́ти) – щось робити у воді (рідині). Бурш за усьо діти люблят *бачальова́ти* у воді.

Баяти (ба́яти) – ворожити. Поодинокі старі жони іще не розучилися давньому навыку *ба́яти*.

Бєбєхи (бєбєхи) – кишки. Перед Руздвом свінські *бєбєхи* набивають рисом з молотими нутрощами, заправлєними цибульов.

Бєлєбоніти (бєлєбоні́ти) – говорити безглузді речі. Добрі цімборкы готові *бєлєбоні́ти* цілый день без перестанку.

Бєндююх (бєндю́х) – шлунок. Многі думають лишєнь про вто, абы́ набити свуй *бєндю́х*.

Бєнчик (бєнчик) – джміль. З самої ранньої весни над полями гудут пчолы з *бєнчиками*.

Бєрь (бєрь) – кладка через річку/потічок. Повінь понєсла нєвєлєку *бєрь* і тепєрь ї треба класти зáново.

Бєтіжний (бєтіжнóй) – хворий. *Бєтіжнóй* чоловік нич робити нє гóден, ун лишєнь удпочивáє.

Бехман (бѣхман) – неадекватна людина. Лишень справжньый *бѣхман* буде галаманити посеред нѣчи на вулиці.

Биба (бѣба) – прищ/нарост на тілі. Кажут старі люди, що у брехливої баби на носі ускакує велика *бѣба*.

Бивный (бѣвный) – великий. Новый а́нцуг мав бѣти *бѣвный*, аби кѣпылови і на нагуд устачило.

Бировати (бировати) – могли. Добрый гáзда має *бировати* робити усяку тяжку роботу.

Бирув (бирув) – голова села. Самым важным чоловіком у селі послі попа довгий час був *бирув*.

Бисагы (бисагы) – Новенькы *бисагы* у приданому мала каждая порядна удданіця.

Битюг (бѣтюг) – хвороба. Тяжкий *бѣтюг* напав на дітей, уклавши їх на пáру тыжню у пѣстіль.

Бич (бѣч) – мухобійка. Дідо *бѣч* держав на шѣфоні, аби до нього не дотягалися діти.

Біка (бѣка) – бик. *Бѣка* годується у хліві, на поле'го пущати не варто.

Білявий (бѣлявий) – рожевий. Дуже люблят у селі *бѣляві* ружі, бо оні дуже пахліві.

Біляк (бѣляк) – білий гриб, боровик. Май чѣтаво люблят збирати у хáщі *бѣляку*, бо *бѣляк* – сáмый фáйный гриб.

Бітанга (бѣтанга) – розбишака. Май великих *бѣтангу* шкѣлы удпрáвили на сѣльраду, до міліціонера.

Біціглі (бѣціглі) – велосипед. *Бѣціглі* бѣли у кáждуй хѣжи, без них у селі просто ніяк.

Блиндати (бѣлиндати) – рухатися без мети. У бѣдный день по селу *бѣлиндати* нѣщо.

Бломбовати (бломбовати) – 1) опечатати Бовт, на час болізні бѣвтаря, мали *бломбовати*. 2) поставити пломбу. Зубный дохтор боявся *бломбовати* зубы п'яным, бо муг дустати у свої зѣбы.

Блюдо (блюдо) – миска. Хліб газдиня місила у великому *блюді*.

Бовт (бóвт) – магазин. *Бóвт* був містом, де мож было узнати усі свіжі брехні.

Бовташ (бóвташ) – продавець. У бовт прийшов новий *бóвташ*.

Богдай коли (богдай коли) – будь-коли. *Богдай коли* цімборы мают стрітися.

Богдай тко (богдай тко) – будь-хто. *Богдай ко* може зайти на Великдень до хыжи і буде пригощений газдами.

Богдай удки (богдай удки) – будь-звідки. *Богдай удки* ты прийдеш, а дома усе тобі будут раді.

Богдай що (богдай що) – будь-що. *Богдай що* мож спрятати у ташку уд чужого ока.

Богобуйный (богобуйный) – богобоязний. Каждый другой челядник села рахуєся богобуйным, та ци є таким?

Боговати (боговати) – матюкатися. Приймавши на груди пару погару паленкы, замість говорити чоловіки починают *боговати*.

Богач (богач) – спресована макуха з насіння соняшника. Саме ліпше на рыбу взяти з собов свіжого *богача*, аби ї пудгодовати.

Бокончі (бокончі) – туфлі. На Великдень усі мали мати нові *бокончі*.

Болонга (болонгаз) – спеціалізована лікарня для душевно хворих. Нерідко людей удправляли до *болонгазу*, а прич по п'янці.

Болячка (болячка) – хвороба. Стара болячка ніяк не хотіла лишати діда.

Борзый (борзый) – надто енергійний. Тот, що мав много силы, усе був *борзым* помежи сверснику.

Боросква (боросква) – абрикос. Молода *боросква* довго не хотіла пускати лістя, хоть і не засыхала.

Босорканя (босорканя) – відьма. Старі люди казали, що у кажджому селі жиє *босорканя*, а ото і не єдна.

Босоркун (босоркун) – відьмак. Є по селах і *босоркуны*.

Бота (бота) – палка. Абы май легко ходити хашов, треба мати *боту*.

Бочкору (бочкору́) – постоли. Пуд хыжов стояли новенькі вутцѹвські бочкору́.

Брехач (брехач) – обманщик. За живѹт кáждый дрѹгый сусѣда хоть раз стае брехачом.

Брічка (брічка) – карета. Самых багатых пану возили до церкви брічков.

Бровза (брѹвза) – сода. Уд изжоги самов помучнов была брѹвза.

Бубен (бѹбен) – барабан. На свадьбі грали гуслі, гармошка тай бѹбен.

Бударь (бѹдарь) – туалет. Каждый газда знае, що хыжу стрѹіти начинáвут із бѹдаря.

Будити (будіти) – коптити. Будіти мнѹсо треба перед Руздвѹм.

Буділка (буділка) – приміщення для коптіння м'яса. На зиму газды робили коло хыжі буділку, абы было де будити мнѹсо тай солонину.

Бузьок (бѹзьок) – лелека. Бузьок звив собі гніздо на телефонному стовпі, коло школы.

Букса (бѹкса) – крем для обуви. Бѹксу треба, аби почістити топáнки.

Бунда (бѹнда) – кожушок-безрукавка. Узьмі на ся бѹнду. Нїкай, яка стѹдінь на вѹлиці.

Бутіти (бѹтіти) – ревіти. Абы щось собі ўпросити, діти звыкли (привыкли) добре бѹтіти.

Бутор (бѹтор) – меблі. Дівці у прїданое дают усяку усячину, межи яков і бѹтор може быти.

Быля (быля) – бадилля, кукурудзяні стебла. Учорáшньый вітер повбалѹв быля на горѹді.

Быркало (быркало) – іграшка, що котиться. Брехня пушла селом, гі быркало долу вулицьов.

В

Вадитися (вадитися) – сваритися. Газдыні зáчали вадитися на пїтятах, що ходили горѹдами, удівáвучися помѹжи тычкы.

Валець (ва́лець) – інструмент для ренти у кімнаті. Новый ва́лець лишав на стіні фа́йный удбиток косичок.

Валке (валкэ) – 1) дуже солодке. Великодні фа́нкі бы́ли дуже *валкі*. 2) слабке, не стійке. Сіно, складене у копичкы́, бы́ло дуже *валкэ*.

Валовшний (валовшний) – здібний. Не ка́ждый чоловік *валовшний* до роботи у полі.

Валу́в (валу́в) – миска для годівлі свиней. Перед тым, як годовати свиня, *валу́в* треба добре учистити.

Валяный (валяный) – брудний. Діти прийшли до́му *валяні* гі чорты́.

Вар (ва́р) – навар із сухофруктів. Діти дуже любили пити *ва́р*, якый варила із грушок із сливами ба́бка.

Варе-де (варе́-де) – де-небудь. *Варе́-де* треба найти спря́таное восени насіння.

Вареш (ва́реш) – місто. Кажду суботу газди ішли до *ва́реша*: тко продати, а тко – купити.

Ватра (ва́тра) – багаття. Чабаны́ запалили увечері *ва́тру* і она гріла до самого рана.

Вба (вба́) – обидва. *Вба́* біта́нги прийшли до́му валяні.

Вбирати (вбира́ти) – одягати. У садок діті *вбира́ти* треба фа́йно, абы́ ся не ганьбі́ли.

Вбоє (вбо́є) – обоє. У машину сіли *вбо́є* челя́дники.

Везтися (вэ́тися) – їхати на чому-небудь. Діти дуже любили *вэ́тися* на возі.

Везтися (вэ́тися) – їхати на чому-небудь. Діти дуже любили *вэ́тися* на возі.

Вер (ве́р) – кинув. Дітвак *ве́р* лопту так далеко, що ніткó ї не го́ден був найті́.

Верета (верéта) – домоткана тканина. Ка́жджа дівка мала мати у пріданому пару другу *верéт*.

Веретчина (веретчи́на) – шматок тканини, яким користуються для кухонних потреб. Мокра *веретчи́на* висіла на шпарзі із другим помытым цурьом.

Версть (ве́рсть) – вікова група. Кажда *ве́рсть* діти має свої ігры.

Верчи (вѣрчи) – кинути. *Вѣрчи* мож камінь, а мож *вѣрчи* і слово: що завдаст май буршу біду наперед не угадат нітко.

Ветешный (ветешный) – виношений. Тогогудный реклик був доста

Ветешный (ветешный) – виношений. Тогогудный рѣклик був доста *ветешный*.

Вечурниці (вечурниці) – вечорниці. Веселитися молоді люди могли на *вечурниціях*.

Вечурня (вечурня) – 1) вечірня (прикметник) На Сяты́й Вѣчур, як вечурня звідá ся вкáже, треба сідати за стул та й вечеряти. 2) вечірня служба в церкві. На вечурню ся збиравут як чувут, що дзвонят в церкві.

Вивід (вівід) – церковний обряд, через який проходила жінка після народження дитини. Молода мати із дітінков прийшла до церкви, аби по вечурни пройти *вівід*.

Видав (видав) – скоріш за все. До церкви, *видав*, треба іти три раз на день: на утреню, службу та вечурню.

Видитмися (відитмися) – мені здається. *Видитмися*, що правда на боці сього чоловіка.

Видится (відится) – здається. Мені *відится*, що кáжджый має правду казати, коли річ іде про спурні питання.

Видіти (відіти) – бачити. Усьо добре *відіти* має кáжджый.

Видко (відко) – 1) видно. Через умытый оболоч *відко* далеко. 2) мабуть. Ун, видко, не прийде увечурі.

Визір (визір) – вікно. У чистый четвѣрь кáжджый *визір* має бѣти ўмытый.

Вилах (вилах) – покривало для ліжка. На празник постіль застеляли новым *вилахом*.

Винниця (вінниця) – виноградник. Уд великого снігу сусідська *вінниця* розпалася.

Вівкати (вівкати) – пронизливо кричати. На худобу попасичі мали голосно *вівкати*, аби ота не розбіглася по чужых городах.

Відік (віді́к) – далека місцевість. Прийшлий чоловік так файно розказовав про *віді́к*, що усім забаглося туды пуйти.

Відіцькый (віді́цькый) – з далекого краю. *Віді́цькых* у селі нігда не долюбльовали.

Віллонька (ві́ллонька) – ліхтарик. Уночи, аб́ы не упáсти, треба мати при собі *ві́ллоньку*.

Вначалі (вначáлі) – спочатку. *Вначáлі* гóда усі діти сидят дома.

Водовага (водова́га) – рівень. Водова́га помогат майстру увести пуд час ремонту руный рівень.

Воєтити (воєті́ти) – буянити. У розгар свáдьбы чоловікы начинáли *воєті́ти*: давалися знати лишні погары́ пáленкы.

Возарня (возáрня) – приміщення для зберігання дров. На зиму добрі газди мали мати повну *возáрню* дров.

Вон (вóн) – на вулиці. *Вóн* світило сонце і было тепло.

Вонковий (вонкóвий) – вуличний. *Вонкóвий* кут боявся заходити до хыжі.

Воня (воня́) – сморід. Як усі поувозили на городы гнуй, *воня́* стояла нестерпна.

Воргона (воргонá) – бузок. На столі стояли косиці. І то была *воргона*.

Воробець (воробéць) – горобець. *Воробéць* поселився пуд стріхов хыжі.

Ворожіля (ворожі́ля) – ворожка. Край села у старуй хыжи жила знана у селі *ворожі́ля*.

Вошкола (вошкóла) – школа. Стара *вошкóла* была на місті колишньої попуської фары.

Вошколовати (вошколовáти) – навчати у вошколі, повчати. Старі люди любили *вошколовáти* як своїх, так і чужих діти.

Вошолув (вошолу́в) – праска. *Вошолу́в* є у кáжджуй хы́жи.

Вошпор (вóшпор) – графічний порошок, який наносять на чавунну кухонну плиту. Перед сятком треба было взяти *вóшпор* і почистити шпор.

Вракаши (вракаші́) – разом. *Вракаші́* зробити якусь роботу май легко, гі по окремо.

Вспіти (вспі́ти) – встигнути. Нам треба *вспі́ти* на автобус.

Втямити (втя́мити) – зрозуміти. Написане у книжці *втя́мити* має ка́жджый у класі.

Вуз (вúз) – віз. Ягер мав мати добрый *вúз*, инак, не муг бы увозити дрыва з хащі.

Вуйко (вúйко) – дядько. Понад усьо *вúйко* любив їсти яблыка.

Вуймя (вúйма) – вим'я. Уд укуса пчолы *вúйма* коровы гет розпухло.

Вуйна (вúйна) – тітка. *Вуйна* добре зналася на усіх селовых обрядах.

Вуйош (вúйош) – верхній одяг із сукна у вигляді напівпальта. Добрый *вуйош* мали лиш багаті газди.

Вул (вúл) – віл. Там, де кунь не муг утягти тяжкый груз, мав роботу *вúл*.

Вуці (вúці) – вівці. Навесні усі *вúці* лишали домашні стойла. Їх провадили на полонины.

Вуця (вуця́) – вівця. вівця. Кажда *вуця́* принесла до отары по маленькому ягн'яті.

Вучарь (вуча́рь) – вівчар. *Вуча́рь* мав не лишень усьо добре знати про вуць, но і добре знати усі землі, на якých пас отáру.

Вшитко (вші́тко) – все. У селі *вші́тко* треба знати робити.

Вымыкнути (вúмыкнути) – вискубнути, висмикнути. Ганявучися за качков, малый дiтвák хóтів *вúмыкнути* із її хвоста перо.

Г

Гад (га́д) – змія. Ма́й читаво вуйко боявся, що його у хащі укусит *га́д*.

Гадковати (гадкова́ти) – думати. Перед голосованям ажджый мав добре *гадкова́ти*, як мав учинити.

Гайцьовати (гайцьова́ти) – кочегарити. У морозы треба было фест *гайцьова́ти*, абый было у хыжи не студенó.

Галаман (галама́н) – шум, гам. На зборах у сільському клубі був страшный *галама́н*.

Галаманити (галама́нिति) – шуміти. Межи людьми *галама́нिति* муг не ка́жджый ле́гінь.

Гамішний (га́мішний) – нахабний. *Га́мішний* ле́гінь часто попадав до буцегарні.

Гармошка (гармо́шка) – музичний інструмент. На вечурніцях хлопці усе мали при собі *гармо́шку*.

Гарьовати (гарьо́вати) – посилено працювати. Абы зобрати до́брый урожай на тяжкѣх землях, треба было добре *гарьо́вати*.

Гатіжак (гатіжа́к) – рюкзак. Ідучи у полонину, пастух брав з собов *гатіжа́к* повный їдѣ.

Гачкованя (гачко́ваня) – в'язане гачком. На стул застелили нове *гачко́ваня* : його пу місяця плела тютка.

Гвузд (гву́зд) – цвях. Забивати *гву́зда* у дошку діти учатся змалечку.

Гейби (ге́йби) – ніби. Розказане бы́ло *ге́йби* правда.

Георгіни (георгі́ни) – жоржини. Коло каждой хѣжі восени цвітут усякі *георгі́ни*.

Гертика (герти́ка) – туберкульоз. Через *герти́ку* чоловіка удправили у Наковський корга́з.

Гикавый (гікавый) – заїка. *Гікавый* чоловік май бѣрш мовчав, боячись того, що з нього будут сміятися.

Гиніти (гініти) – бути млявим, інертним. Лінива дівка *гініла* над роботом, яков бы ота робота не бы́ла.

Гиртанка (гирта́нка) – горло. Навесні майже у всіх діті болит *гирта́нка*.

Гі (гі) – як. Фа́йный ись *гі*-пісана то́рба.

Гі-бы (гі-бы) – ніби-то. Чоловік говорив так голосно, *гі-бы* уд того зависіла його жизнь.

Гікой-бы (гіко́й-бы) – ніби-то. Хлопці ішли так скоро, *гіко́й-би* за ними бігли пси.

Глота (Глота́) – тиснява. Перед бѣвтом, що не удкрѣвся у звы́чный час, зробилася велика *глота́*.

Глотити (Глоті́ти) – напирати, спішити. Аб́ы май скоро ко́нчити роботу, старшина начина́ла *глоті́ти* на молоды́х.

Глотитися (глоті́тися) – тиснутися. У бовт привезли свіжы́й хліб і там за́чали *глоті́тися* люди.

Глухман (глу́хман) – людина, яка погано чує, або просто не реагує на голос. Пару раз мати нага́довала синові про ліки, доки у неї не у́рвалося: «Глу́хман».

Глядати (гля́дати) – шукати. Май бурш у ха́щі люблю *гляда́ти* гри́бы.

Гнидавий (гни́давий) – 1) той, що має гниди; 2) непорядна людина. 1) У давні часи у вошколу діти приходили *гни́даві*. 2) Чоловіка, що не держав слово, часто брехав називали *гни́давим*.

Гнилиці (гнилі́ці) – грушки. Достиглі *гнилі́ці* б́ыли дуже солодкі, їх збирали на кампот тай ле́квар.

Гнуй (гну́й) – гній. Перед о́раням на поле треба у́везти *гну́й*.

Говіня (гові́ня) – піст. Великодньоє *Гові́ня* дуже довгоє і далеко не усі го́дні го у́держати.

Годованка (годóванка) – прийомна донька. Сусі́цька *годóванка* необа́вки ве́рнеся із-за границі до́му.

Гойкати (го́йкати) – голосно кричати. Аб́ы не загубитися у горах, треба голосно *го́йкати*.

Гомбовці (гомбо́вці) – тісто, приготоване на пару. У гові́ня часто варили *гомбо́вці* з сливами.

Гонит (го́нит) – проганяє. Ка́жджый рано попáсич *го́нит* коро́вы на пасовище, забираючи їх із кожного двора.

Горі (горі́) – вверху. *Горі́* над селом височів хрест.

Горнечок (горне́чок) – невелика каструля. Аб́ы понести щось у больні́цю хворому, треба бы мати нове́нькый *горне́чок*.

Горня (горня́) – кружка. Старый чоловік чекав *горня́* воды уд свого онука.

Городити (городі́ти) – плести (паркан). Із вербы́ мож б́ыло *городі́ти* плут, не лише плести кошаркы́.

Горсаг (горса́г) – вулиця. На *горса́г* збиралися хлопці.

Гранчак (гранча́к) – стакан із особливими боками. На столі коло склянки із вином стояв *гранча́к*.

Гризтися (гри́зтися) – переживати, мати гризоту. Мати зачина́ла *гри́зтися*, як говорили про вóйну тай армію.

Гримоты (гри́моты) – гуркіт. Про бурю нага́довали лишéнь *гри́моты*, що йшли на село з усіх боку́.

Груженный (груже́ный) – навантажений. Вуз, добре *груже́ный* сіном, застряг на старому прогни́лому мо́сті.

Губы (гу́бы) – різновид їстівних грибів. *Гу́бы* у хащи треба збирати до Їля, а потум мож чекати на біляку.

Гуд (гу́д) – рік. Сього *го́ду* устроїв'им'ся на роботу.

Гудьба (гу́дьба) – 1) юрба людей з музиками. У старі часы́ за молодіцев ішла *гу́дьба*. 2) шум. Що за *гу́дьба* у вас туй учинилася?

Гузиця (гузі́ця) – задниця. Сварячись, сусідкы неодноразово показували одна другій *гузі́ці*, чим веселили усьо село.

Гулюкати (гулю́кати) – вигукувати презирливо комусь услід. По ву́лиці ішли ко́пылы, тай зачинали без причіны *гулю́кати*.

Гумақы (гумақы́) – резинові чоботи. Часто у хы́жи на усіх бы́ли одні *гумақы́*.

Гумійовий (гумі́йовий) – резиновий. Хлоці ганяли у футбол, доки не трі́скала *гумі́йова* лопта.

Гуно (гуно́) – лайно. Погану людину усі обхо́дят, як *гуно́* на прору́бі.

Гуно́їд (гуно́їд) – непорядна, дволика людина. Брехливого чоловіка називали *гуно́їдом*.

Гуня (гу́ня) – верхній одяг із овечої шерсті. Уже давно, замість *гу́ні*, усі носят пальта.

Гурка (гу́рка) – ковбаска з особливою рисовою начинкою. Май читаво люблят люди їсти на Руздво́ *гу́рку*.

Гурчать (гу́рчать) – гірке. На свадьбі обіцяли левеш, а подали таку *гу́рчать*, що ніткó ї і не їв.

Гурьчити (гурьчіти) – надавати гіркового смаку. Многі люблять *гурьчіти* страви, хоть і знавуть, що ото не добре для жолудка.

Гуслі (гуслі) – скрипка. На вінчання молоді ішли у супроводі *гуслю*.

Гусяти (гусляти) – грати на скрипці. Мало тко у селі муг *гусляти*.

Гусяш (гусляш) – скрипаль. *Гусяш* май чітаво чекав кунця говіню, бо тогды начинався його заробок.

Гуцанка (гущанка) – гойдалка для дітей. Майже у кождому дворі стояла деревляна *гуцанка*.

Гыкати (гыкати) – заїкатися. Боячись казати правду, чоловік начинав *гыкати*.

Гынцоля (гынцоль) – великий шматок м'яса. Добра *гынцоль* м'яса мала бы стати основою блюда на празник.

Гыртанка (гыртанка) – горло. У мене болит *гыртанка*: тязько говорити.

Гычка (гычка) – кореневище кукурудзи або соняшника, яке залишилося після зрізу стебла. Перед браньом город треба почистити уд *гычки*.

Г

Газда (газдá) – господар. Коляднику стрічає перед дверима *газдá*.

Газдовати (газдовáти) – господарювати. Абы добре жити, треба добре *газдовáти*.

Газдыня (газды́ня) – господиня. *Газдыня* гайцовáла коло печі, докі гості всідалися за велікым столом.

Гайз (Гáйз) – газ. Як пудвели до хыжі *гайз* – тішилися гет усі.

Галиба (гали́ба) – неприємність. Нарікаючи на нечесну дітіну, мож учути: *гали́ба* бы ты тра́фила.

Ганити (гáнити) – принижувати, докоряти. На базарі продавці начинали *гáнити* товар сусіду. Така собі сільська конкуренція.

Ганч (гáнч) – вада. Як дівка не хотілася уддавáти за легіня, глядала у ньому *гáнч*.

Гарадичі (гарáдичі) – сходи. Нові *гарáдичі* обробили деревом, аби́ было май зручно ними ходити.

Гарінга (гарі́нга) – копчена риба. У говіня на столі часто появляється *гарі́нга*.

Гаті (га́ті) – 1) труси. Ідучи купатися на ріку, діти брали нові *га́ті*. 2) штани. Спортивні *га́ті* мали мати усі діти в ошкóлі.

Гешэфт (гешéфт) – прибуток у спекулятивній торгівлі. Дуже часто люди розказують анігдот про жида, що мав *гешéфт* із продажом варених яєць.

Гешэфтарь (гешэфта́рь) – спекулянт. У селі са́мыми пова́жними людьми є *гешэфта́рі*, бо они мають много грóши.

Гоз (гóз) – бур'ян. По дощóви на грядках ўрос великий *гóз*.

Гомба (гóмба) – гудзик. Удóрвану *гóмбу* треба на́раз пришити, аби́ся не загубила.

Гомбовці (гомбóвці) – вироби з тіста, приготовані на пару. Улюбленов стравов з сливами є *гомбóвці*.

Горгол (гóргол) – комаха. Навесні поя́виться мно́го уся́ких *гóрголу*.

Грейда (грéйда) – крейда. *Грéйду* для школи купова́ли на спеціальных базах.

Грейцарь (грéйцарь) – гроші. Бабка гроші называ́ла *грéйцарями*, як б́ло прийнято за ма́дяру.

Грігонц (грíгонц) – У болоті сидів величезній *грíгонц* і голосно квакав.

Гріз (грíз) – манка. Малим дітям раньше вари́ли *грíз*.

Гріфлик (грíфлик) – предмет, яким писали на дощці. Мама розка́зовала, що давно усі діти, що ходили до школи, мали свуй *грíфлик*.

Гровф (грóвф) – граф. Багатого чоловіка часто называють *грóвфом*.

Грунь (гру́нь) – гора, не покрита лісом. За селом добре видко было *гру́нь*.

Гуглі (гу́гли) – деруни. Настоящими *гу́гли* быва́ють лише тогд́ь, коли їх трут руками, а не на електричній терці.

Гуля (гуля) – куля. На польови, де обы́чно паслися корови, натягли велику *гу́лю* із брезента.

Гута (гу́та) – біда (передає емоцію). *Гу́та* бы вас узя́ла.

Гыба (гы́ба) – стара корова. *Гыба* усе ще давала мно́го молока і продавати ї ніткó не хóтів.

Гындати (гы́ндати) – нечітко вимовляти звуки. Як челядник був не певен у своїх думках, починав гово́рячи *гы́ндати*.

Гыніти (гы́ніти) – хандрити, хворіти. По вели́куй п'янці, легіні́ па́ру дну *гы́ніли* до́ма.

D

Дагде (да́где) – десь. Падані́ця *да́где* зачина́ла гнити.

Дако (да́ко) – дехто. *Да́ко* з люді́ мав мно́го зе́лі, а *да́ко* лиш ма́льй ку́сень.

Даколи (да́коли) – інколи. Слухати сусі́да *да́коли* мож бы́ло до ра́на, ун дуже фа́йно знав розка́зовати.

Дале (да́ле) – потім. Спершу треба бы́ло у коша́рку покласти па́ску. *Да́ле* треба бы́ло класти варені́ яйця.

Дараб (дара́б) – шматок. У неділю ка́ждый у хы́жи мав получи́ти свуй *дара́б* мняса.

Дарабловати (дарабловáти) – ділити на окремі шматки. Перед варков продúкты треба добре *дарабловáти*.

Дарабчик (дара́бчик) – шматочок. Дівочка довго держáла у руці *дара́бчик* хлі́ба, бо хоті́ла го дати кору́вці, як ота прийде із па́ші.

Двадцятигудный (двадцятигúдный) – двадцятирі́чний. *Двадцятигúдный* чолові́к знав, кому треба допомогти у селі́.

Двычі (двы́чі) – двічі. Газда *двы́чі* одно не повто́рював. Усі́го слухали з першого ра́за.

Дев'ятина (дев'я́тіна) – дев'ять днів після́ смерті́ людини. *Дев'я́тіна* зобрала́ дома усю рудню́.

Дербанькы (дербáнькы) – троянди. У ма́йови на городі́ зацві́ли перші *дербáнькы*.

Деревище (деревіще) – труна. Є люди, які самі купують собі *деревіще*, аби рудні по смерті б́ило май мало пробл́ем.

Деревлянка (деревля́нка) – дерев'яна ложка. Раньше у лю́ді б́или лише *деревля́нки*. Тепер їх держат лиш́ень для ва́рки ле́квара, а́вадь друго́го закла́дованя.

Деца (де́ца) – сто грамів рідини. Дідо перед обі́дом любив у́пити *де́цу* м́индры.

Джерга (джерга́) – домоткана дорі́жка. *Джерга́ми* застеляли падаме́нт та́й ла́виці у х́йжи.

Дзьобачки (дзьобачкі́) – страва з цілих варених квасолин, заправлених цибулею. На Ся́тій ве́чур до столу, помі́ж іншими стравами, подавали і *дзьобачкі́*.

Дзяма (дзя́ма) – юшка, рі́дина першо́го блю́да. У гові́ня саме лі́пше блю́до, ото гри́бна́ *дзя́ма*.

Дикун (дику́н) – кабан. Раньше у ха́щах коло села бі́гало повно́ *дикуну́*.

Дичка (дичка́) – дике, не щеплене садове дерево. Спершу у саду садили *дичку*, а по́тум'ї щепили.

Діван (діва́н) – диван. Навпроти телеві́зора стояв стары́й *діва́н*, на котрум усе ко́сь сидів, а́вадь лежав.

Дівка (ді́вка) – дівчина. У старі часы́ ко́жда *ді́вка* мала знати прясти, шити і варити.

Дідик (ді́дик) – дідусь. *Ді́дик* любив сидіти на ла́виці та́й розказовати ма́лым онукам казкы́.

Діркавити (дірка́вити) – робити дірки у чо́му-небу́дь. *Дірка́вити* новы́й че́рес муг лише майстер.

Дітвак (ді́твак) – дитина. *Ді́твак* любив слухати історі́ї, що увече́рі розказовалися ме́жи сусі́дами.

Дітвача (ді́твача́) – дитина. Серед горо́ду, у траві сиділо ма́лоє *ді́твача́*, та́й рвало собі ко́сичкы́.

Дітвачина (дітвачіна) – дитна. Замучена *дітвачіна* прийшла додому, бо удсиділа у вошколі 8 уроку.

Дітинський (дітінський) – дитячий. *Дітінський* рев стояв над усьов вулицев, так гі бы ревали буйволы.

Днешный (днешный) – сьогоднішній. *Днешный* пражник чекали пу года, а коли тот прийшов, нітко не був готый.

Днина (дніна) – день. Нїнішня *дніна* была доста студена.

Днись (днісь) – сьогодні. *Днись*, у Провідну неділю, усі люди йшли на гробы до теметову.

Добабратися (добабратися) – добитися поганого результату. Як братися за роботу, котрої не знаєш, мож *добабратися* до ручки.

Добльцкаться (добльцкаться) – постраждати пустуючи. Хлопці *добльцкалися* до того, що попáli у бóльницю.

Добрынька (добрынька) – щось дуже смачне. У неділю псови перепадала подежка *добрынька* із стола.

Довг (дóвг) – борг. *Дóвг* треба уддавати без задержкы.

Довголабий (довголабий) – довгоногий. *Довголабий* чоловік легко зривав яблыка із вершка яблыні.

Доверчи (доверчи) – докинути. Абы *доверчи* каміньом до зазначеної цілі, треба было дуже добре постаратися.

Довжний (довжний) – боржник. *Довжний* мав уддавати довгы, абы супокуйно спати уночі.

Довжниця (довжниця) – боржниця. *Довжниця* тяжко робила, абы уддати свуй довг.

Доган (доган) – тютюн. Діды люблят скрúчувати і курити *доган*.

Догаздоватися (догаздоватися) – догосподарювати до доброго чи поганого стану. *Догаздоватися* мож до усякого: тось бідусь, а тось – царусь.

Дозбытковатися (дозбытковатися) – дійти до крайнощів у знуцанні. *Дозбытковатися* могли до рúчки.

Дозвідоватися (дозві́доватися) – допитуватися. Малі діти любили *дозві́доватися*, аж щось не розуміли.

Дозираний (дозі́раний) – доглянутий. Добре *дозі́раний* вепе́рь сто́їв на базарі великі гроші.

Дозирати (дозира́ти) – доглядати. Діти маю́т *дозира́ти* свою старші́ну.

Доказоватися (дока́зоватися) – сперечатися. Добрі ці́мбори могли *дока́зоватися* хоть через що, та не сважа́лися.

Долу (долу́) – вниз. Усьо́ сіно навесні треба б́ило з хліва́ змета́ти *долу́*.

Долулець (долу́лець) – вниз лицем. Дітина засыпа́ла лише́нь *долу́лець*.

Долымпати (долы́мпати) – діставатися до потрі́бного місця. Із приселка ка́ждый день треба было *долы́мпати* до ошко́лы, а ото за 5-7 кіломе́тру.

Домозговати (домозговáти) – додуматись. *Домозговати*, як ото зробити, муг не ка́ждый.

Дому́вство (дому́вство) – домі́вка. Неві́стку старі́ ніку́ды не пу́щали: мала сокоті́ти *дому́вство*.

Доникати (доні́кати) – додивитись. *Доні́кати* де́ся помилила у хре́стику вишивальни́ця было́ дуже́ тяжко – хрестик був дуже́ друбні́й.

Дополуденковати (дополу́денковати) – дообі́дати. Перш як уста́ти із за стола, діти мали *дополу́денковати*.

Допольокати (допольока́ти) – завершити полокання. *Допольока́ти* цу́ря мож б́ило лише́нь на норі́.

Допузна (до́пузна) – допізна. Хлопці *до́пузна* стояли на вулиці́, голосно розказуючи які́сь історі́ї.

Дора (Дора́) – шматочок проскури. На службі́ прихожанам давали *дору́*, яку треба б́ило їсти на́тще.

Досмычити (досмы́чити) – дотягти. П'яного чолові́ка треба было́ *досмы́чити* дому́.

Доста (до́ста) – досить. *До́ста* сидіти до́ма без робо́ты.

Дотрычі (до́трычі) – до трьох разів. Давно люди *до́трычі* цюльова́лися, коли стріча́лися по якомусь часі́.

Доход (дохóд) – прибуток. Нітко нігда не знав точно, якýй *дохóд* мала церква.

Дохтор (дóхтор) – лікар. У селі *дóхтор* є вáжним чоловіком.

Доціковбанитися (доціковбáнитися) – домоворитися. *Доціковбáнитися* мож і до біды.

Дочинити (дочиніти) – доробити. Начатое діло треба *дочиніти*.

Дощаник (дощанік) – дощовик. Пастухы мýсили брати з собов *дощаникы* через погоду.

Дошлива (дошли́ва) – дощова, слотава. Цілы́й місяць стояла *дошли́ва* погода.

Драбатися (дра́батися) – видряпатись кудись, лізти вверх. У горах *дра́батися* удгóрі не так тяжко, як потóму спускатися удоли́ну.

Драбулець (драбуле́ць) – хвощ польовий. Діти ішли збирати *драбуле́ць*, бо його приймали на складі із лікарських трав.

Драниця (драні́ця) – дощечки для покрівлі. Велика буря знéсла з хліва половину *драні́ць*.

Драничити (драні́чити) – покривати дах дранкою. Стару деревляну́ хýжу майстры́ ма́ют спершу *драні́чити*, а потум оббивáти дрáнков.

Дранка (дрáнка) – сітка, зроблена з тонких дерев'яних прутів, які використовуються під час штукатурки. Перед штукатурков, стіны оббивáют *дрáнков*.

Дрантливый (дрантлі́вый) – обдертий, дірявий. *Дрантлі́вый* свéдер вісів на чóпикови, коло двéрю.

Дрантя (дрáнтя) – подертий одяг. Старо́е *дрáнтя* ўверли у смітя́.

Драпічник (драпі́чник) – людина, яка може залізти куди-небудь. Усі хлопці б́ыли дóбрыми *драпі́чниками*.

Драчовати (драчова́ти) – чистити колоду чи дошку від кори. Привезені дошкы́ спершу *драчова́ли*, а потóму склада́ли у сто́сы ко́ло хýжі.

Дристанка (дрі́станка) – понос. На люд́і, що наїлися óгурку по тому, як пили молоко, напала *дрі́станка*.

Друбіцькый (друбіцькый) – дрібний. *Друбіцькый* дощ падав уже другый день.

Друбля (друбля) – дрібнота, малеча. *Друблю* настоящі рыбаки упускали, брали лишень велику рибу.

Друлити (друлити) – кинути. Чоловік пробував *друлити* порізане дерево у двур.

Друтя (друтя) – дріт. Пурватоє *друтя* із старого плота валялося у дрыварни.

Дрыва (дрыва) – дрова. Уосені *дрыва* на вагу золота, найті майже немож.

Дрыварня (дрыварня) – дровітня. Коло хыжы построїли новеньку *дрыварню*.

Дрывіти (дрывіти) – трухлявіти. Уд довгого дощу необроблене дерево начинат *дрывіти*.

Дрыгота (дрыгота) – трясучка. У непаленуй хыжы легко нападат *дрыгота*.

Дрыляти (дрыляти) – кидати. *Дрыляти* камінном май легко гі лоптов.

Дубак (дубак) – холод. Сього го́да у майови настав страшный *дубак*: температура упала до 4-ох градусу.

Дубкати (дубкати) – тупотіти. У танцюви часто треба было *дубкати* ногами.

Дуйка (дуйка) – дійка. Одна *дуйка* у коровы была тверда, і удоїти ї было дуже тяжко.

Дуля (дуля) – сорт груші. Серед города росла стара *дуля* із дуже рясным стовплям.

Дуркати (дуркати) – стукати, гримати. У двері треба было добре *дуркати*, абы їх удчиніли.

Дурный (дурный) – неїстівний. У городі пуд сливами росли *дурні* грибы.

Дустати (дустати) – дістати. *Дустати* лікы мож было лишень у однуї патьщі.

Дуфловати (дуфловати) – оплачувати. Я буду *дуфловати* нашу поїздку до города.

Дымчити (дымчити) – витримувати перед посадкою цибулю в теплі. Абы цибуля не проросла, її треба добре *удымчити*.

Дюгати (діюгати) – штурхати. Дітям немож було *дюгати* оден одного.

Дюдя (діюдя) – холод. Для дітіны *діюдя* може привести до біды.

Дяка (дяка) – бажання. Добра *дяка* – половина результату усякої робóты.

Дялазовати (дялазовати) – соромити. Мати довго *дялазова́ла* чоловіка, кажучи, що ун дармоїд.

Дяловати (дяловати) – знімати стружку з деревини. Аби добре *дяловати* дошку, треба мати до́брий інструмент.

Дялув (дялув) – рубанок. Каждый столяр має *дялув* і то не єден.

Дяпловы (дяплóвы) – віжки. Абы управляти куньмі, треба знати, що робити із *дяплóвами*.

Е

Еперка (е́перка) – шовковиця. Достигла *е́перка* устелила усю землю, і ото дуже любиться дітям.

Ержа (ержа́) – іржа. *Ержа́* поїла желізный плут, бо його забыли помальовати.

Ержавіти (ержа́віти) – ржавіти. Добре обробленое желізо уд дощу *ержа́віти* не буде.

Ержавый (ержа́вый) – іржавий. *Ержа́вый* нуж не придатный для работы з мнясом.

Ержія (Е́ржія) – жіноче імя : Єлізавета. Из Мадярщины до нас у гости прийшла рудня. Серед них была і мала *Е́ржія*.

Есе (есé)– це. Е́перка – *есé* дуже добра ягода.

Є

Єден (єде́н) – один. *Єде́н* чоловік із своєв родінов жив далéко у ха́щі і рідко був у селі.

Єроплан (єропла́н)– літак. Навесні над полем літав *єропла́н*.

Ж

Жаблячка (жаблячка) – калюжа, болото. Застояну зелену воду називають *жаблячков*.

Жалива (жалива) – кропива. По-пуд плоты росла висока *жалива*.

Жаливляник (жаливляник) – мішок з волокна кропиви. Самый трывкый міх у хозяйстві ото *жаливняк*.

Жаловати (жаловати) – жаліти. Хвору дітину, авадь старого челядника, усі будут *жаловати*.

Жалосливий (жалосливий) – жалісливий. *Жалосливий* чоловік збірат великі гроші, стоячи пуд церков.

Жачкув (жачкув) – малий. Замість великого міха, у хлів принесли *жачкув*.

Жеб (жеб) – кишенья. Із цуравого *жеба* сыпалося усьо, що там было.

Жебеловка (жебеловка) – носовий платок. Дівка мали ўшити собі май файну *жебеловку*.

Желізо (желізо) – залізо. *Желізо* майстры взяли за основу, як робили новий плут коло церкви.

Женитва (женитва) – одруження. Братова *женитва* припала на Великі мясніці, як усі вернулись із заробку.

Жентиця (жентиця) – сироватка. Паску добра газдыня місит не на воді, ай на *жентиці*.

Живот (живот) – життя. Свуй *живот* має цінити кажды челядник.

Жидувський (жидувський) – жидівський. Як найшлися спонсори, то у селі привели у порядок *жидувський* темету.

Жидущина (жидущина) – єврейські землі в минулому. *Жидущина* довгый час лишалася незаселенов. Люди обходили ї сторонів.

Жиловатый (жиловатый) – міцний. *Жиловатый* чоловік муг пудняти нараз три мішкы із картóшков.

Жіван (живан) – велика людина. Межи челядьов був оден *живан* і його усі боялися.

Жмняканий (жмняканий) – помнутий. *Жмняканий* рєклик нїяк не могли ўгладити.

Жмнякати (жмнякати) – м'яти. *Жмнякати* спісану ірку муг лише добре напўжений дїтвак.

Жмурькати (жмурькати) – кліпати. Уд великого сонця мўсай бїло мало *жмурькати*.

Жмыток (жмыток) – жмуток. На празник дїти принєсли велїкий *жмыток* косїць.

Жовковина (жовковина) – обручка. Кáждый женїх має мати для молодїці файну *жовковину*.

Жовнїр (жовнїр) – солдат. *Жовнїры* ходили по селу із батогами тай шпїнкали ними тых, тко не говорив по мадярськы.

Жовтуха (жовтуха) – гепатит. Школу закрьли, бо там бїла нáйдена дохтóрами *жовтуха*.

Жолудок (жолудок) – шлунок. Уд жирної їдбы нáчав болїти *жолудок*.

Жолудочный (жолудочный) – шлунковий. У бóльниці треба бїло здати *жолудочный* сок.

Жона (жонá) – жінка. До цєрквы *жонá* мала їти у свїті тай ширїнци.

Жуковина (жукóвина) – перстень. Стара *жукóвина* валялася пуд пóстелев і її нїткó не годен був найти.

Жуки (жўкы) – колорадські жуки. Быв час у селї, коли за нáйденї *жўкы* у колхозї платили гроші.

Жунський (жўнський) – жіночий. *Жўнський* свєдер довго вїсів у бóвті, нїткó го не куповав, бо був дуже дорогїй.

Жура (жўра) – журба. Матїр, що удпрáвила сына на вóйну, убїла *жўра*.

3

Забабратися (забáбратися) – забруднитися. У дощáву днїну дїти запросто могли *забáбратися*.

Забавити (заба́вити) – заспокоїти. Старші діти у сім'ї мали знати, як *заба́вити* молодших.

Забаяти (заба́яти) – вилікувати за допомогою ворожіння. Немногі жоні у селі знали як треба *заба́яти*, коли до́ктор допомогти не го́ден.

Забеременіти (заберéменіти) – завагітніти. *Заберéменіти* до того, як не в́ійти за́муж, б́ило вели́ков га́ньбов.

Забісти (забі́сти) – забігти. *Забі́сти* за чужу межу́ б́ило просто немо́ж.

Заблизько (заблі́зько) – дуже близько. *Заблі́зько* стрóити х́йжу до межі́ сусіди не розріша́ли.

Забочитися (забочі́тися) – впертися. *Забочі́тися* тай не хóтити уч́ути дру́гих муг хóть ко.

Забутуровати (забутурова́ти) – замоблювати. Молодята першим ділом мали *забутурова́ти* нову́ х́йжу.

Забывшливый (заб́ывшливый) – забудькуватий. *Заб́ывшливый* чоловік ніяк не го́ден б́ыв зробити намі́чені діла.

Заваляти (завал́яти) – забруднити. На полі легко мож б́ило *завал́яти* цу́ря.

Завгурити (завгу́рити) – забавити. Сусідка легко могла *завгу́рити* малу діті́ну.

Завдівати (завдіва́ти) – просувати в отвір. Як óчи слаб́і, нитку *завдіва́ти* у і́глу дуже тяжко.

Заверечи (завéречи) – закинути. Лóпту треба б́ило *завéречи* за край по́ля.

Завеселити (завеселі́ти) – колядувати на Різдво. Ци мож *завеселі́ти* у ва́шуй х́йжі на сесь вели́кий пра́зник?

Завидіти (За́видіти) – заздрити. Злий чоловік *за́видіти* може усьóму: здоро́влю, газдувству́ і даже негарáздам.

Зависливець (завісливець) – заздрісник. *Завісливець* нігда не б́уде до́брым до дру́гих.

Завитися (заві́тися) – завязати хустку. Фа́йно *заві́тися* може не ка́жда жона́.

Завісити (заві́сити) – повісити. Мо́крый ре́клик треба б́ило *заві́сити* на гвезд коло шпо́ра, а не кла́сти до усьóго цу́ря.

Завіщати (завіщати) – заповідати. *Завіщати* дітям землі було давнім звичаєм у селі.

Завоєтити (завоєтити) – вчинити сварку, бійку. Зима могла *завоєтити* і у майбови, верши снігом на зелені поля.

Заволочити (заволочити) – зарівняти землю. Перед посадков тенгеріці, землю мають *заволочити*.

Завто (завто) – тому, що. Із роботи Марію угналі *завто*, що любила на роботі упивати.

Завушниця (завушниця) – сережка. Одна *завушниця* була загублена.

Зага (зага) – печія. Уд жирної їди обично пече *зага*.

Заглаїти (заглаїти) – залагодити. Усяку сварку мож *заглаїти*, аж сього хотіти.

Заголосити (заголосити) – донести на когось. Про злодійську звичку свого сусіды Іван муг *заголосити* на сільраду.

Заготовач (заготовач) – заготівник. *Заготовач* готівый платити за білі гриби великі гроші.

Заграбкати (заграбкати) – загребсти граблями. Покошену траву мусай *заграбкати*.

Загыбати (загыбати) – загинати. Пóдул світы мож бы *загыбати*.

Загомбати (загомбати) – застібнути гудзик. На сведері треба *загомбати* усі гомбы.

Загындрити (загындрити) – підняти нижню частину спідниці. Абы не намочити подул світы, її жоны гóдні *загындрити*.

Задарнинка (задарнинка) – отримане задарма. *Задарнинка* любилася усім і навіть тогды, як она была не зовсім чесна.

Задарь (задарь) – даремно. Жадный челядник і сніга *задарь* узимі не даст.

Задовжити (задовжити) – заборгувати. *Задовжити* може кáждый чоловік.

Задурити (задурити) – заманити. Файна дівка легко гóдна *задурити* гóловы хлóпцям.

Зазвідати (зазвідати) – запитати. Я хотів бы про дещось у тебе *зазвідати*.

Заїдений (заїдений) – з рештками їжі на губах. *Заїдений* дівчак ніяк не розумів за́що із ньо́го'ся смію́т.

Заїсти (заїсти) – перекусити. На перепочинку добре б́ило бы ма́ленько *заїсти*.

Закалений (закалений) – загартований. *Закалений* чоловік не бої́тся хо́лода.

Закапчати (закапчати) – заціпити. Замок на дверцях могла *закапчати* і мала діті́на.

Закаріковати (закаріковати) – вставити в рило свині каріку. Молодо́е сви́ня мали *закаріковати*, аб́и не р́ило у кутці́.

Закимарити (закимарити) – задрімати. По обіді дідо дуже любив ма́ленько *закимарити*.

Закосичений (закосичений) – прикрашений квітами. *Закосичений* турна́з любили усі у х́бжі.

Закосичити (закосичити) – завітчати. Перед свадьбов оболoкы у молодиці дру́жкы мали *закосичити* барвінком.

Закочаніти (закочаніти) – замерзнути. Холод був таќий, що но́гы могли просто *закочаніти*.

Закривуляти (закривуляти) – повернути, їхати нерівно. Аб́и не перені́щити колéса на б́іщі́глях, треба б́ило добре *закривуляти*.

Закрутитися (закруті́тися) – повернутися. У і́граному та́нцеві усі мали добре *закруті́тися* і то не є́дén раз.

Закуртый (закуртый) – короткуватий. Шнурок, принéсений із хлі́ва, був *закуртый*.

Закыватися (закыватися) – захитатися. У прятанці ді́ти боя́лися *закыватися* і почті́ не д́ыхали.

Закырвавити (закырва́вити) – забруднити, заплямити кров'ю. Недорі́заний когу́т муг *закырва́вити* усьо́й двур, по котро́му б́ігав.

Залаятися (залая́тися) – накласти на себе певні обмеження через зобов'язання. Обі́жений челя́дник муг і *залая́тися*, дока́зуючи свою правоту.

Залепаний (залéпаний) – забруднений. Із хáщи чоловік прийшов усьый *залéпаний* глінов.

Залепкати (залéпкати) – забруднити. *Залéпкати* болóтом могли хоть когó.

Заліпльовати (залі́пльовати) – заклеювати. Перед морозами óболокы варто *залі́пльовати*.

Залячи (залячій) – зачаїтися. Абы уполювáти дичинú, треба было надóвго *залячій* у хáщи.

Замашный (зámашный) – великий. *Зámашный* кусок мнýса на великóе сýто давали і псóви.

Замашеник (замашéник) – 1) брудна, недоглянута людина. Чоловік, що робив на стрóйци був гі справжньый *замашéник*, бо мýвсья лишень увечері, по роботі. 2) бідний. *Замашéник*, що прийшов до хýжі, рáдый був і кускóви хлїба.

Замітовати (замі́товати) – закидувати. *Замі́товати* картóшку у ямкы доручáли дїтям.

Замотулькатися (замоту́лькатися) – заплутатися. У натягнені ниткы, що мали удпúжовати ворóн, мож бýло *замоту́лькатися*.

Замурганый (замúрганый) – замурзаний. *Замúрганый* лéкваром дїтвák мирно спав у свóюй пóстели.

Занухтиця (Занúхтиця) – задирка на пальци. Никó не знає тóлком, зáщо на перстах рóбляться *занúхтици*.

Запечатловати (запечатловáти) – закрити, заклеїти. Поштáрька перевірýла і мала перед удпрáвков *запечатловáти* усі конвэрты, що ся удкрýли

Запирати (запирáти) – закривати. Двері мали *запирáти* 'ся на ключ.

Запоздитися (запоздїтися) – запізнитися. *Запоздїтися* на автóбус бýло тýжко, бо ун стояв у цéнтри почтї час.

Запřятати (запřятати) – сховати. *Запřятати* уд чужы́х óчи варто сáмос дорогóе, що є у дóмі.

Запутати (запúтати) – заплутати. Брехливый розкáз муг *запúтати* і тых, тко знав усю правду.

Зарантовати (зарантовáти) – заправити страву піджаркою. Аб́ї пасу́ля б́їла добра, її варто б́їло д́обре *зарантовáти*.

Зарінок (за́рінок) – необроблена смуга землі. Ка́жда сім'я мала свуй *за́рінок*.

Заспати (заспа́ти) – заснути. Ревучі́, діті́на ніяк не давала *заспа́ти* старшині́.

Заставитися (застáвитися) – побитися об заклад. У чайну́й п'яненкі́ чоловікы́ лéгко гóдні б́їли *застáвитися* на гроші́, котрých у них не б́їло.

Застати (застáти) – заступитися, закрити собою. За слабого *застáти* має д́ужый.

Затавати (затава́ти) – погрузати у болото. Як добре уллé дощ, у болото *затава́ти* могли і лю́ди, і машины́.

Заталapati (затала́пати) – забруднити. Жона просила гóстю не *затала́пати* нові джергы́.

Затинтянити (затинтяні́ти) – забруднити чорнилом. Май чітаво ошколяникы́ боя́лися *затинтяні́ти* свою школьну́ форму.

Затручати (затруча́ти) – заштовхати. Цу́ря, що упало із ші́фона, треба б́їло оп'ят *затруча́ти* у нього.

Затылый (заты́лый) – ожирілий. *Заты́лый* челя́дник тяжко д́ыхав і тяжко ході́в.

Заушниці (зау́шниці) – сережки. Спершу у пробиті вуха протяговали ниткы́, а уже поту́м *зау́шниці*.

Зафайковати (зафайковáти) – закурити. Хлопці́, стоячи на ву́лиці, люби́ли *зафайковáти*.

Зафарбити (зафарбі́ти) – покрасити. Улі́ті плут треба *зафарбі́ти*, бо уд дощу гóден'ся пудпóртити.

Зафігльовати (зафігльова́ти) – зажартувати. Вуйко муг *зафігльова́ти* по любóму пóводу.

Захарити (захарі́ти) – прибрати. Пóслі óтдыха́, коло рі́кы, за собов варто б́їло бы *захарі́ти*.

Захарчати (захарча́ти) – почати хропіти. Коли челя́дник заспа́в, то муг со́лодко *захарча́ти*, над чим усі дру́гі смія́лися.

Заход (за́ход) – туалет. Стрѳйку хѳжі начинали з того, що клали на учáстку деревляный *за́ход*.

Захрамати (захра́мати) – почати кульгавити. Нові топáнки натерли мозóль. Челя́дник на́раз муг *захра́мати*.

Захыріти (захы́ріти) – заснути. Ліні́вый чоловік на роботі муг собі просто *захы́ріти*.

Зацементовати (зацементова́ти) – забетонувати. Дору́жку до коло́дзя треба б́ло *зацементова́ти*.

Заціпнути (заці́пнути) – заціпеніти. У дощаву погоду *заці́пнути* дуже легко.

Зацытькати (зацы́тькати) – припинити будь-яке бажання говорити. Непорядного чоловіка легко б́ло *зацы́тькати*.

Зацяпати (заця́пати) – закрapati. Увечері óчи треба б́ло *заця́пати*.

Зачелленіти (ачеллені́ти) – почервоніти. Черешні гóли *зачеллені́ти* уже десь через т́ждень.

Зачерькнути (зачерькнóти) – перекреслити. Усі старі діла́ у новому гóді мож *зачерькнóти*.

Зачиряти (зачиря́ти) – зачерпнути. Из керні́ці во́ды мож б́ло *зачиря́ти* скля́нков áвадь горня́том.

Зачудоватися (зачу́доватися) – здивуватися. Из того, що робили діти *зачу́доватися* могли́ усі.

Защо (за́що) – чому. *За́що* треба йти гет утсі?

Защо (за́що) – чому. *За́що* треба йти гет у́тсі?

Защось (за́щось) – чогось. *За́щось* непоня́тне жонó не дуже любили на ву́лиці.

Зблыцкаться (зблы́цкаться) – пустувати. Діти на канікулах любі́ли *зблы́цкаться*.

Збытковатися (збы́ткова́тися) – знущатися. *Збы́ткова́тися* з слабого не варто.

Звара (зва́ра) – духота з високим рівнем вологості повітря. На полóдне улі́ті наставала страшна *зва́ра*.

Зверечи (звѣречи) – скинути. *Звѣречи* го́лову села не дуже просто, треба мати для того много усякої інформації.

Зверла (звѣрла) – скинула. По обіді дівка *звѣрла* парадноє цуря, абьї го не ұмастити.

Звесть (звѣсть) – вапно. Суху *звѣсть* треба добре загасіти, інак она скоро пропа́де.

Звідати (звѣдати) – запитувати. *Звѣдати* могли лишѣ тых, тко добре усе знав.

Звідати (звѣдати) – запитувати. *Звѣдати* мож про усьо́, аж челя́дник *хоче* щось навчитися.

Звідати (звѣдати) – запитувати. *Звѣдати* не ганьба, аж *ото по ділу*.

Звідати (звѣдати) – запитувати. *Звѣдати* не ганьба, аж ото по ділу.

Звізда (звѣзда) – зірка. Серед ночі світила лиш одна *звѣзда*.

Звіздяно (звѣздяно) – зоряно. Уліті на ву́лици дуже *звѣздяно*: быває, що нуч похóжа на день.

Звіздяный (звѣздяный) – зоряний. *Звѣздяноє* небо віщова́ло файный день на завтра.

Зворина (звóрина) – місце між двома горами, яр. *Звóрина* была дуже глибока і перейти ї б́ыло немóж.

Звуй (звўй) – сувій. Оден *звўй* полотна лежав на прила́вкови сільма́га.

Звун (звўн) – дзвін. До церкви привезли нов́ый *звўн*.

Звур (звўр) – межигір'я. Вели́кий *звўр* був ме́жи го́рами.

Згурно (згўрно) – похило. Полонина, де паслися вуцы, была дуже *згўрна*.

Згурьклый (згўрьклый) – прогірклий. *Згўрьклый* хліб не хóтили їсти і св́іні.

Згыб (згўб) – місце згину. *Згўб* тяжко б́ыло розгладити.

Згыбати (згўба́ти) – згинати. Їрку *згўба́ти* учителі не дава́ли.

Здержовати (здѣржовати) – стримувати. Сильный страх *здѣржовати* тяжко.

Здойняти (здойня́ти) – зняти. Дітіна старалася *здойня́ти* опущену ірку, айбо юй отó не дуже удавалося.

Здоровкатися (здорóвкатися) – вітатися (про чоловіків). Якщо чоловікы нігда не зналися, при зустрічі они всьоравно́ *здорóвкуются*.

Здрывіти (здрывіти) – струхлявіти. Старі дерева гідні *здрывіти*.

Здыхляк (здыхляк) – ослаблена людина. На дуже слабого чоловіка, що не бировав робити, кажуть *здыхляк*.

Зелениці (зелениці) – нестигли фрукти. Малі діти дуже люблять їсти *зелениці*, хоть їм отó і не дають.

Земня (земня) – земля. У майóви *земня* б́ыла уже т́епла і насіня схóдило дуже скоро.

Зимушній (зимóшній) – зимовий. *Зимушній* св́едер на літо складають у старый кред́енс.

Змаліти (змáліти) – зменшитися. У старі гóды лóди гóдні *змáліти*, і їх мож не впóзнати.

Змалости (змáлости) – змалку. *Змáлости* діти у селі учат дозира́ти худóбу.

Зопирати (зопира́ти) – зупиняти. *Зопира́ти* маш́ину тр́еба лишень на краю дорóгы.

Зрадоватися (зра́доватися) – зрадіти. По-настоящому *зра́доватися* сво́єю рудні гóдні лишень дóбрі люди.

Зрана (зра́на) – зранку. *Зрана* усі б́ыли сонні тай мля́ві.

Зцімбороватися (зцімборова́тися) – здружитися. Людям різного віку тяжко б́ыло *зцімборова́тися*.

Зшемтіти (зшемт́іти) – скиснути. Несвіжа сметана *зшемт́іла* дуже скоро.

И

Ивандель (Ива́ндель) – свято Івана Купала. На *Ива́ндель* коло церкви збиралося мно́го чéляди.

Иванянки (иванянкы́) – сорт літніх яблук. Май скоро достига́вут у садо́ви *иванянкы́*.

Играти (игра́ти) – танцювати. *Игра́ти* на сва́дьбі будут усі: і старі, і малі.

Ид (ід) – до. На молитву *ід* хресто́ви іду́т удові́ці.

Идгорі (идго́рі) – вгору. У церкві на службі *идго́рі* нікати немо́ж.

Извон (извѳн) – знадвору. *Извѳн* на вечерю прийшли усі діти.

Изжмняканий (изжмнѳканий) – зім'ятий. *Изжмнѳканий* свѳдер не дуже пасує брати на плечі.

Изжога (изжѳга) – печія. Потому, як наїстися гурької стравы може начатися *изжѳга*.

Издаду (иззѳду) – ззаду. *Издаду* за вѳзом ішов фѳрман і погонѳв кѳню.

Иззяблый (иззѳблый) – замерзлий. Зовсім *иззѳблый* чоловік спішив накласти огѳнь, абѳ ся загрѳти.

Изобрати (изобрѳти) – зібрати. Усю полѳщѳну пасѳлю треба *изобрѳти* у велѳкі склянкѳ.

Изыйти (изыѳтѳ) – зѳйти. Із горѳ *изыѳтѳ* май тѳжко гѳ на ню ѳйти.

Иляна (Илѳна) – Олена. Тютка *Илѳна* дуже любила чѳлядь, у неѳ усе ткось бѳв дома.

Имня (имнѳ) – ім'я. Дѳма довго думали якѳє *имнѳ* дати дѳтѳні.

Имняти (имнѳти) – ловити. Спершу треба було научѳтися *имнѳти* лѳпту, а пѳтум ѳ замѳтовати у ворѳта.

Инак (ѳнак) – інакше. *Инак* бѳти просто не може.

Инакый (ѳнакый) – інакший. У село прѳйшов *ѳнакый* автобус, не тот, що прѳхѳдив усѳ.

Ипный (ѳпный) – працьовитий. *Ипный* чѳлядник нѳйде собѳ роботу усѳды.

Испарити (испѳрити) – скипятити (молоко). *Испѳрити* удѳстѳ лишѳнь свѳжѳє молоко.

Исподу (испѳду) – знизу. Май добрѳ яблыка лежали у ящѳку *испѳду*.

Испортити (испѳртити) – зіпсувати. Хѳть що мож *испѳртити* тѳлепнѳви.

Испсѳтѳся (испсѳтѳся) – стати поганою людиною. Тот, що маѳ много грѳши, легко може *испсѳтѳся*.

Иссукати (иссукаѳти) – перетерти. Узимѳ усѳѳ зобраноѳ стрѳча треба *иссукаѳти*.

Истѳчи (истѳчѳ) – стѳкати. Велика вода по дощѳви мала бѳ *истѳчѳ* за нуч.

I

Ід (ід) – до. Дорога *ід* дому відиться май близьков, гі з нього.

Іздоймила (іздойміла) – зняла. Я *іздойміла* загублений кїмось тапшук.

Ізсічи (ізсічі) – посікти. Гусьом траву треба дуже друбно *ізсічі* на дрывутни.

Імити (іміти) – зловити. Каждый рыба́к хóтів бы *іміти* мно́го великої рыбы.

Імня (імня́) – ім'я. Мало тко думат над тым, що *імня́* щось ознáчат.

Імняти (імня́ти) – ловити. Догонявучи один óдного, треба навчїтися *імня́ти* того, тко тїче.

Ірка (ірка) – зошит. Испїсану *ірку* вєрли пуд шпор.

Ї

Їдак (їда́к) – людина, що претендує на харчування. Новый *їда́к* зайшов до хыжі і усі тому были радї.

Й

Ймити (йміти) – зловити, спїямати. Кут дуже хóтів *йміти* пóтя, айбо йому отó не вдавалося.

Йой (Йой) – ой. Баба сидїла на лавици і лише чути б́ло уд неї : «*Йой*».

Йойкати (йойкати) – скаржитися. У бóльниці чоловік не переставав *йойкати*, докї до нього не прийшов дóктор.

Йсе (йсе́) – це. *Йсе́* (гроші) хоче мати кáждый.

К

Кóрч (кóрч) – куц. Серед поля, якóе ніткó не дозира́в урос великый *кóрч*.

Кабат (ка́бат) – пальто. Уліті *ка́бат* ніткó не нóсит.

Кабрити (кабрі́ти) – лихословити. Посва́жані сусїдки гóдні довго *кабрі́ти* одна на дрúгу.

Кавіль (кавіль) – кава. Із хыжі без горнятка *кавіля* нітко не уходив.

Кадь (кадь) – велике дерев'яне корито. Дощову воду збирали у *кадь*.

Казковати (казковати) – розмовляти. Ідучи вулицев, мож *казковати* по телефону, нікому не заважавучи.

Кал (кал) – грязюка. По дощови з города наносівся свіжый *кал*.

Калгоз (калгоз) – колгосп. *Калгоз* давно розпустили, а привічку тягті дому чужоє усталася до теперь.

Калити (каліти) – гартувати вироби із заліза. Абы залізо было тривкоє, треба знати як го *каліти*.

Калідор (калідор) – коридор. *Калідор* був повный поудламованого посоняшника.

Каляный (каляный) – забруднений. Пес вернувся дому через тыждень - *каляный* і щасливый.

Камізелька (камізелька) – безрукавка. Сплетена бабков *камізелька* была дуже тепла.

Кампець (кампець) – кінець. Мені усьо надоїло і *кампець*.

Канта (канта) – бідон. Для молока кажда газдыня має *канту* і то не одну.

Капры (капры) – гній в очах. На зболілых очах робляться *капры*.

Капчати (капчати) – причепити що-небудь. На свадьбі дружкы будут *капчати* дружбам спеціально зроблені косіці.

Капчук (капчук) – гаманець. У автобусі злодії порізали *капчук* у ташці.

Карапатиця (карапатиця) – жаба-ропуха. Велика *карапатиця* сиділа на гарадичах гі у себе дома.

Каріка (каріка) – 1) зйомні круги на плиті. Абы почистити шпор, спершу знімали з нього *карікы*, потум таблы. 2) кільце з дроту. *Каріка* не давала молодому свіняти рыти у кутці.

Касковати (касковати) – розмовляти. Молодіці любили коло церкви *касковати* про усьо на світі.

Катун (катун) – солдат. Через два гóды *катун* вернувся з армії дому.

Катуны (катуны) – військо. У старі часы малярськы *катуны* жили у селі.

Качулка (качу́лка) – качалка. Основні́м інструментом на кухні б́ыла д́обра качу́лка.

Квасный (квасну́й) – 1) кислий. Іванянкы мали дуже *квасну́й* смак, хоть і не подумаш про вто, кой на них нікаш. 2) квашений. Буженоє м'ясо треба смажити із *квасно́в* капустов.

Кельтовати (кельтовáти) – тратити гроші. *Кельтовáти* гроші годні усі, а заробляти – не кáждый.

Керпичний (керпичну́й) – 1) оранжевий. *Керпичну́й* цвіт пудхóдив до усього, що любила носити Анця. 2) цегляний. 2) *Керпичну́й* завод уже давно не робив.

Кефа (кéфа) – щітка для одягу чи взуття. Стерта до дерева *кéфа* валялася у смітьóви.

Кигиня (кигíня) – велика пані. Невістка ходила по х́ьжи, як *кигíня*, ні на кого не нікаючи.

Килюх (килю́х) – живіт. Жáдному, аб́ы *килю́х* собі наб́ити, про дрúгых ун не думат.

Кирниця (кирні́ця) – криниця. *Кирні́ця* є у кáждому дворі́, і вода у тых кирницях дуже добра.

Кіло (кíло) – кілограм. Дайте'ми *кíло* черешень.

Кіловый (кіло́вый) – кілограмовий. *Кіло́вый* хліб уже давно не мож нігде купити, його просто не печут.

Кірітув (кіріту́в) – громадський польовий сторож. Кáждый рáно, десь коло 6 чáсу за місним чáсом, *кіріту́в* обхóдит поля́.

Кіряти (кіря́ти) – проганяти. Ніткó не мав права *кіря́ти* діті з площáдки.

Кланятися (кланя́тися) – вітатися. У селі прийнято *кланя́тися* з усіма, і як не знаєш челядника - тоже.

Клебаня (клеба́ня) – капелюх. На вішакóви вісіла *клеба́ня*, і її нікому не мож б́ыло ќивати, окр́ім газды́.

Клейбас (клея́бас) – олівець. Столяр мав у себе хімі́чний *клея́бас*, котрým позначав окремі міста на дóщці.

Клепач (елепа́ч) – молоток. Ор́ихы добре товкти невели́кым *клепачóм*.

Кліти (клі́ти) – тліти. Оге́нь, розведений вучаря́ми, *клі́в* до само́го рана.

Кліщі (клі́щі) – обценьки. *Клі́щі* найшлися у ташці́, бо за них там усі забули.

Кльокучки (кльокучкы́) – першоцвіт. *Кльокучкы́* не похожі ні на які дру́гі косі́ці.

Клюка (клі́ока) – жердина для піднімання відра з водою з колодязя. На коло́дязі лежала стара *клю́ка*.

Клюсіти (клюсі́ти) – дрімати. У студену погоду малі пі́ттята зачинали *клюсі́ти*, а по́тум просто здыха́ли.

Кляг (кля́г) – спеціальний фермент для приготування сиру. Добрий *кля́г* давав можливість зробити до́брий сыр.

Кляганець (клягане́ць) – холодець. На Рuzдво́ *клягане́ць* є обов'язко́вим блюдом на столі́.

Клягати (кля́гати) – готувати сир. На полоніні пастухы́ могли *кля́гати* сыр із вучого молока.

Кнедлики (кне́длики) – страва з тіста, звареного на парі. Тко не любить *кне́длики* із фай́нов мяснóв пудлі́вов? Усі їх любля́т.

Ко? (Кó?) – хто? *Кó* казав, що я брешу?

Кобы (кобы́) – якби. Не было бы гора́зду, *кобы́* біда́ не помогла́.

Ковбаска (ковба́ска) – ковбаса. Домашня *ковба́ска* збері́гатся у люді́ уд Рuzдва́ до посере́дліта.

Ковдош (кóвдош) – 1) бідна людина, яка просить допомоги, жебрак. Ніткó у селі́ не ўпакує з хы́жі *кóвдоша* голо́дним. 2) калі́ка. Ід церкви́ кáжду неді́лю привозили на вози́ку *кóвдоша*.

Ковдошка (Кóвдошка) – 1) жебрачка. *Кóвдошка* прийшла́ за цу́рьом, що юй напарова́ли. 2) калі́ка. *Кóвдошка* не годна была́ сама ходити її водили поме́жи собов рудні́.

Ковйор (ковйóр) – килим. Быв час, коли у кáждуй хы́жі на стіні́ вісів *ковйóр*, бо отó щита́лося дуже до́брым.

Ковпак (ковпа́к) – шапка. На уся́ку студéну пого́ду варто мати інакый *ковпа́к*.

Коврош (кóврош) – підвищення у церкві. У церкви на *кóврош* муг ўйти каждый.

Ковтати (кóвтати) – стукати. Перед тым, як зайти до хыжі, треба *кóвтати* у двэрі.

Ковткы (ковткы́) – кульчики. Юліні учора подарова́ли нові *ковткы́*.

Когут (когу́т) – півень. Ранок у селі зачы́нацца уд тогды́, як запы́е *когу́т*.

Колешня (колéшня) – дроварня. Зимы́ мож не бо́ятся: *колéшня* повна дров.

Колиба (колі́ба) – тимчасове приміщення чабанів чи лісорубів. Коло вулицы дыти построіли *колі́бу*, таку гі виділи у хащи.

Колик (ко́лик) – кілок. Аж кла́сти *ко́лик* до *ко́лика* – ўйде плут.

Колідор (колідо́р) – коридор. У стары́х хыжа́х *колідо́р* быв до́вгый, вузкы́й і сві́тлы́й, бо у ньому́ бы́ло мно́го о́блоку.

Колодиця (колóдиця) – висячий замок. Замість ключом замыка́ти, на двэрі вішали велику *колóдицю*.

Колодрист (колóдрист) – шестипелюстковий підсніжник. Навесні уся ха́ща уся́яна *колóдристом*.

Колотюха (колотю́ха) – дерев'яний предмет, який використовується на кухні для толочення вареної фасолі. Розсержена газдіня ухопила із полиці *колотю́ху* тай побігла за котом, що украв із стола хліб.

Колькати (ко́лькати) – поколювати. Терніна могла *ко́лькати* до́кы'ї не ўтя́гти.

Команиця (комані́ця) – конюшина. Прив'яла *комані́ця* па́хне на усю вулицю.

Комашня (кома́шня) – поминки. На *кома́шню* помяну́ти помéрлого зайшла роді́на тай сусі́ды.

Коменарь (коменáрь) – сажотрус. *Коменáрь* почистив ко́мино і огéнь горі́т дуже файно.

Конда (конда́) – кнур. У ка́ждому селі́ є богда́й одéн *конда́*.

Конц (ко́нц) – шматок. Добры́й роботні́к на полудне́ дустава́в уд газды́ *ко́нц* мняса.

Концоларня (концолáрня) – державна установа. *Концолáрня* удкрывáлася у дэв'ять чáсу і робíла до п'ятí.

Копач (кóпач) – палиця, прут. Дітіна ся боíт *кóпача* май бурш гі жалíвы.

Копнути (кóпнути) – ударити ногою. Лóпту мож *кóпнути*, а мож вéречи.

Копоня (копóня) – голова. У кáждого чоловіка на плéчах маé б́іти розумна *копóня*.

Копыл (кóпыл) – неспокійний хлопець, зірвіголова. *Кóпыл* скóчив із мóста в ріку́. Нич ся не бо́яв.

Коргаз (коргáз) – лікарня. Скóра привéзла чоловіка у *коргáз*.

Коромпавіти (Коромпáвіти) – ставати дуплявим. Здорóвое дерево нáчало *коромпáвіти*.

Корчага (корчáга) – бутиль, обплетений лозою чи кабелем. Для передéржки вина добре пудхóдит *корчáга*.

Косаллово (косáллово) – місце для косьби. На *косáллово* косці прихóдять дуже рано, як лишéнь начíнат схóдити сонце.

Косець (косéць) – косар. *Косéць* маé одну, а то і дві косы́, кой ыдé на косáллово.

Косиці (косíці) – квіти. Коло х́ыжі усьó б́ыло обсажéно *косíцями*.

Косичати (косичáти) – прикрашати. На зелéні с́ята усьó ма́ють *закосичáти*.

Костерева (костерéва) – рослина костриця лучна. Из уся́кої травы́, ѓуси май ч́итаво лóблять íсти *костерéву*.

Кось (кóсь) – хтось. Увечéрі *кось* д́уркав у двéрі.

Котя (котя́) – кошеня. *Котя́* мн́явкало, бо хóтіло íсти.

Котячка (котя́чка) – котячий послід. Лішена *котя́чка* воня́ла на усю́ х́ыжу.

Кочало (кóчало) – катушка для ниток. *Кóчало* закачáлося за шíфон і досягті́го б́ыло т́яжко.

Кочія (кочíя) – дитячий візок. Дітіні купíли нову́ *кочíю*.

Кочія (кочíя) – *Кочія* так была завалена парнами, що дітину нітко у нюй не видів.

Кошарка (кошáрка) – кошик. Цíла *кошáрка* я́блок стояла пуд турна́зом і чека́ла, коли ї занесу́т у чу́рь.

Красный (красны́й) – гарний. Коло х́йжі розцвів *красны́й* корч косі́ць.

Креденц (креденц) – шафа для посуду. *Креденц* пересунули у за́куток, бо там му май пасова́ло б́йти.

Кресаня (кресáня) – вид чоловічого головного убору. Нова *кресáня* лі́пше пасова́ла чолові́кови чим стара.

Крехта (крéхта) – трохи. *Крéхта* добринькы́ на столі́ рóбит прáзник у б́удный день

Кривля́я (кривля́к) – криве дерево. Ід х́йжі привéзли сам *кривля́к*, а грóші узя́ли велі́кі.

Кривуля (криву́ля) – поворот. На *криву́ли* чоловікы́ збирáлися, абы́ обговорі́ти но́вості.

Крижма (крі́жма) – біла тканина, у яку загортають дитину після хрещення. Кажда ма́точка на хрещі́ня прихóдит із *крі́жмов*.

Криндавка (Кріндавка) – плаксива дівчинка. Ма́ла *кріндавка* мовча́ла лишé на руках у ма́тери.

Кросна (крóсна) – ткацький верстат. Посеред комнаты стояли *крóсна*, готові до роботи.

Кружкы (кружкы́) – дощинки, якими прикривають капусту при квашенні. Ді́до у́різав нові *кружкы́* для бóчки, бо скоро осі́нь, і треба кы́слити капусту.

Круті́ль (круті́ль) – вир. На рі́ці зробі́лися нові *круті́лі* і пла́вати там дуже стрьóмно.

Кры́лос (кры́лос) – підвищене місце у церкві перед іконостасом. Мі́сто у *кры́лосі* треба заслужити, просто так там ніткó не сто́їт.

Кря́тати (кря́тати) – вивертати. Міліціо́не́ры на́чали *кря́тати* ру́кы п'я́ным ко́пылам.

Кубик (ку́бик) – кубометр. *Ку́бик* дров ко́штує дуже до́рого, айбо́ май де́шево гі гайз.

Кукер (кúкер) – бінокль. У іграшках дітіны був *кúкер*, у якýй дóбре вíдко дóста далеко.

Кулі-кабат (кúлі-ка́бат) – напів пальто. Навесні усí жóны міняют пáльта на *кúлі-ка́бати*.

Кулько (кúлько) – скільки. *Кúлько* кóщує черéшня у майóви?

Кумпітери (кумпітэри) – картошка. Люди спішáт посадіти *кумпітэри* як мож май скóро.

Кунь (кúнь) – кiнь. *Кúнь* тя́шко тягну́в дорóгов нагружéный піскóм вуз.

Курайстра (курáйстра) – молозиво. Першим ділом по розтілу корóвы готóвиться *курáйстра*.

Курварити (курвáрити) – вести розпусне життя. У селі дуже дóвго обговóрьювали тих, тко полюбля́в *курвáрити*.

Курваш (курвáш) – розпусний чоловік. Чоловіка, що дуже любив залиця́тися до усiх жун назывáли *курвашóм*.

Курвота (Курвóта) – люди легкої поведінки. Старі лю́ди молодýх, що живúт за новíми закóнами назывáють *курвóтов*.

Куриця (кúриця) – курка. *Кúриця* живе у кáждому дворі.

Куртый (кúртый) – короткий. *Кúртый* рука́в на світі усí розуміли як четвeртнýй.

Куря (кúря) – курча. Клóчка úсиділа лишéнь одно́ *кúря*.

Кут (кúт) – кіт. Старый *кúт* мыші́ уже не имня́в, айбо його діти любили май чітаво.

Кутець (кутэць) – 1) свинарник. Перші́м ділом у хліві ремонтúють *кутэць*, абý бýло кудý помістіти сві́ня. 2) загорода для утримання тварин. Навесні для худобы робили літній *кутэць*.

Кутка (Кúтка) – кышка. *Кúтка* довго не бýла дóма, а верну́лася із малýми котя́тами.

Куфер (кúфер) – валіза. Чоловик мав великый *кúфер*, айбо ніс го доста легко.

Куча (кúча) – собача будка. Нова *кúча* стоя́ла на старóму мiсци, лишé пес'ї не любив.

Кывати (кывати) – торкатися. *Кывати* старі церковні книжки было немож.

Кыдькати (кыдькати) – давати малими дозами. Трійло треба *кыдькати* у ўбраних містах.

Кылавий (кылавий) – людина з паховою грижею. Людину хвору на грїжу называвут *кылаво*.

Кымак (кымак) – колода. Абы розколоти *кымак*, треба мати здоровый поперек.

Кымак (кымак) – товста колода. Товстый *кымак* ніткó не годен був розколоти.

Кыпляток (кыпляток) – окріп. *Кыпляток* прятали уд малых діті, боячыся, абы они'ся не попеклі.

Кырвавий (кырвавий) – *Кырвавий* слід лишівся уд загрызеного псами зайця.

Кырниця (кырниця) – криниця. Нова *кырниця* на пару метру была май глибока гі стара.

Кыртина (кыртина) – купка землі, вирита кротом. На горóді одна за другов появлялися нові *кыртины*.

Кыслити (кыслити) – відкласти молоко для кислення, квасити. Свіжое молоко кладут у теплоє місто *кыслити*.

Кыцлик (кыцлик) – маленький шматок. Маленькый *кыцлик* масла годен зробити велику погоду у каші.

Л

Лампош (лампош) – переносний світильник. Обычно *лампош* стояв у коморі на полиці і брали'го рідко.

Лаба (лаба) – нога (людини, тварини, стола і т.д.). Нас завели у такі хашці, куды *лаба* челядника не ступала дуже давно.

Лабатый (лабатый) – той, у кого великі ноги. Першим прийшов *лабатый*, бо йому' было май легко йти.

Лабощ (ла́бощ) – сковорідка. Коло шпора, на алма́рійці, стояли ла́бощі для порзної і пусної заправки.

Лавиця (ла́виця) – лавка. Ла́виця б́ыла зайнята дітьми з усьо́ї вулиці.

Лавор (ла́вор) – миска, тазик. Принесені гри́бы покла́ли у вели́кий ла́вор.

Лада (ла́да) – ящик для зберігання предметів побуту. Ла́да стояла пуд обо́локом і на ню́й люби́ли сидіти діти, бо легко б́ыло з не́ї улі́зти у обо́лок.

Ладька (ладька́) – єпископ, владика. На пра́зник до сільської церкви прийшов ладька́.

Лайбик (ла́йбик) – безрукавка. Усі у х́йжи мали по своєму ла́йбику.

Ланц (ла́нц) – ланцюг. На вулиці уста́вся лише ла́нц, бо пес уті́к уд злого газды́.

Ларма (ла́рма) – сварка. На вулиці стояла страшна ла́рма.

Лармовати (лармова́ти) – скандалити, сваритися. У сварці молоді́ці зачина́ли лармова́ти на у́сю вулицю́.

Ластувка (ла́стувка) – ластівка. Навесні приле́тіла ла́стувка і зві́ла собі гніздо.

Лашкы (лашкы́) – локшина. Хы́жні накача́ли лашкы́ на у́сю сва́дбу.

Лаяти (ла́яти) – матюкатися. П'яні копылы́, сважаю́чися, зачина́ли голосно ла́яти.

Левеш (ле́веш) – бульйон курячий. Усі́м подали горя́чий ле́веш із блі́нчиками.

Легкі (ле́гкі) – легені. Дохто́ры перевіря́ли жолу́док і ле́гкі.

Легінь (легі́нь) – парубок. Легі́нь зайшов до х́йжи і поклоні́вся із усіма́, бо так б́ыло прийнято.

Ледакый (леда́кый) – слабкий, нікудишній. Се́го го́да урожа́й я́блок був дуже леда́кый.

Леквар (ле́квар) – щось середнє між варенням та повидлом. Такого до́брого ле́квара, як робит моя ма́мка, нітко́ зварити не го́ден.

Лепавый (ле́павый) – брудний. До х́йжі зайшов дуже ле́павый чоловік і просив їсти.

Лепкати (лѣпкати) – 1) важко йти. Із косілова тяжко *лѣпкали* дому косарі. 2) кидати, накладати. Діти навчилися хоть де *лѣпкати* своє валяное цуря.

Лижатися (ліжатися) – кататися на лижах. Узимі́ мы дуже любіли *ліжатися* по прихопленому саєм снігови.

Лисниця (лиснійця) – дика яблуня. Май чітаво дітям уліті смаковали недостиглі *лиснійці*.

Лівкый (лівкій) – 1) слабо натягнений. *Лівкій* друт пуд вагов мокрого цуря провис до землі. 2) м'якохарактерний. *Лівкій* голова села не гóден був договоритися из людьмі.

Лілея (лілѣя) – лілія. Пуд оболком зацвіла біла *лілѣя*.

Лінтюх (лінтюх) – лінива людина. *Лінтюх* хотів мати усьо на світі, айбо щось для того учинити не хотів.

Лісковый (ліскóвый) – ліщиновий. Не є челядника, якій не любив бы *ліскóвый* оріх.

Лічити (лічіти) – 1) лікувати. *Лічіти* людї могли лишень дохторы. 2) рахувати. На базарі треба добре *лічіти* гроші, абї потóму не ревати дóма.

Лляти (лляти) – лити. На млинóвое колесо треба б́ыло довго *лляти* воду, абї оно н́ачалося крутити.

Ловгати (лóвгати) – колисати. Дітіну у колійсці довго трéба б́ыло *лóвгати*, абї она заспáла.

Лодарь (лóдарь) – ледар. *Лóдарь* любив добре їсти, і не хóтів нич робити.

Лопаткы (лопаткы)– стручкова фасоля. Приготóвлені мамков *лопаткы* б́ыли моім любімым блóдом.

Лопоніти (лопоніти) – пустословити, швидко розмовляти. Сусідські бабкы могли *лопоніти* з рана до в́ечера, перемывáючи кусткы усьому селóви.

Лопотень (лóпотень) – базікало. Май велика проблема у всякуй роботі, ото пúстый *лóпотень*.

Лопта (лóпта) – м'яч. Сáмый ліпшый подáрок на Великдень – *лóпта*.

Лоптатися (лóптатися) – гратися з м'ячем. Діти *лóптатися* знали з малých гóду.

Лугер (лугер) – конюшина посівна. Сего літа *лугер* урос дуже великий, тай буйно зацвів.

Луйтра (луйтра) – драбина. Зрана *луйтра* уже стояла горі черешнев і чекала, кой кось на ню уйде.

Лупина (лупіна) – шкірка з фруктів чи овочів. *Лупіна* з яблык тай картошки складовалася у відрó, а потум – варилася свінятам.

Лускати (лускати) – 1) бити. Чоловік *лускав* батогом коню, абі они май скоро бігли. 2) кусати (насіння). Кой не было що робити мы сиділи тай *лускали* посоняшник.

Луфт (луфт) – свіже повітря. Уліті усім у кóмнаті трéба бýло *луфту*.

Луфтовати (луфтовати) – провітрювати. Перед тым, як склáсти зймньое цуря у шіфон, його треба рэндешно *луфтовати*.

Лыгнути (лыгнути) – ковтнути, проковтнути. Спішачі, дівчак спішив *лыгнути* ото, що мáти поклала на стул.

Лымпак (лымпак) – вайлуватий чоловік. *Лымпак* уддавív усі нóгы дівці, стараючись танцьовати у такт музикам.

Лымпати (лымпати) – плентатися. Увечері, по роботі кáждый челядник має *лымпати* собі дому́.

Лынгарьовати (лынгарьовати) – бути ледащим. Хлопцям добре вдавалося *лынгарьовати*.

Лынгарь (лынгарь) – ледарь. *Лынгарь* не хотів нич робити, любив лиш спати до полудня.

Любас (любас) – коханець. Увечері *любас* стояв пуд оболоком тай чекáв, абі онó удкрýлося.

Ляця (ляця) – палка, дощечка. Добра *ляця* ще нікому не завáдила, идучі із свáдьбы.

Лячи (лячі) – лягти. На полудне дóбре бýло бы мáло *лячі* на перепочінок.

М'ясниці (м'ясніці) – період після посту, коли можна їсти м'ясо і одружуватися. По постові *м'ясніці* нагадують прázник.

Мáрга (мáрга) – велика рогата худоба. На полúдне *мáрга* бігла домú, бо її гнала кусліва муха.

Мадяр (мáдяр) – угорець. У село зайшли *мáдьяри* і установіли свої порядки.

Мадяризловати (мадяризловáти) – розмовляти угорською мовою. Усі у селі мали забúти отó, що знали, мож бýло лишéнь *мадяризловáти*.

Мазгуляти (мазгуля́ти) – неакуратно писати, креслити, малювати. У зошиті діти писáли, *мазгуля́ти* бýло не мож.

Май (ма́й) – най. На свáдьбі *ма́й* молодій дрúжба ніс перед усіма курагúв.

Майбурш (майбурш) – ще більше. *Ма́йбури*, гі мож, не давалося нікому.

Майже (ма́йже) – мабуть. *Ма́йже* нігда уся правда не была знана до куня.

Майкуртый (ма́йкуртый) – найкоротший. *Ма́йкуртый* день не дав зробити того, що заплановáли.

Маймоложый (ма́ймоложый) – наймолодший. У вутцúвському домі лишився жити *ма́ймоложый* сын.

Майфайный (ма́йфа́йный) – найкращий. *Ма́йфа́йный* шіфон пушóв у пріданое старшуй доньці.

Маленько (мáленько) – трошки. *Мáленько* часу, абý управити свої помылкы має кáждый челя́дник.

Мандулы (манду́лы) – гланди. Навесні у діті боліли *манду́лы*.

Марадик (мараді́к) – розгардіяш, безлад. Діти пушли собі, а дома лишили настоящый *мараді́к*.

Маржина (маржі́на) – 1) корова. Голодна *маржі́на* рыкала у хліві. 2) домашня худоба. Жона бігла дому, бо там на ню чекала голодна *маржі́на*.

Масарик (масáрик) – розумний чоловік. У усякому спóрі треба прислухáтися до *масáрика*.

Маслаговатый (маслаговáтый) – жирний. *Маслаговáтый* кут сидів на пріпічку і тихо мурлы́гав.

Масный (масный) – жирний. *Масный* горнець газдыня удмыла лишень жалівов.

Мастига (мастыга) – 1) мастика. Жовта *мастыга* наводила блиск на новому падементі, а зеленов затирали ямки тай тріщини у дошці. 2) мазь. Уд коросты мала помогті спеціальна *мастыга*.

Масть (масть) – жир. Із солонины натопили *масть* і лишили ї у великому мальованому горшкóви.

Маточка (маточка) – хрещена мати. На Великдень до діті приходит із подарками *маточка*.

Мацур (мацур) – кішка. Молоды́й *мацур* любів сидіти на плóті.

Мачанка (мачанка) – напів рідка страва. Як у хыжи было доста яець, газдыня готóвила *мачанку*.

Мачати (мачати) – умочувати хліб у щось рідке чи напіврідке. Діти просіли хліба, бо хóтіли *мачати* пасулю.

Машлик (машлик) – бантик. На сято, йдучи до церкви, мож было заязати б́ільй *машлик*.

Ме (ме) – буде. Н́іні ме прázник: прійде мно́го рудні до хыж.

Межи (межи) – поміж. Правду усе мож найті *межи* двома неправдами.

Мелай (мелай) – кукурудза. Абы́ був ф́айный урожай, *мелай* варто обкóповати двы́чі.

Мервіти (мервіти) – засинати. На полудне не кáждый гóден легко тай скоро *мервіти*.

Мергловати (мергловати) – нервувати. Жон́і *мергловати* чоловіка не варто.

Мереговати (мереговати) – нервувати. *Мереговати* начальника не дуже добре.

Мерконіти (мерконіти) – мерехкотіти. Над рáно зіркы́ начинáют *мерконіти*.

Мерч́чка (мерч́чка) – сира, дощава погода. Серед літа упáла страшна *мерч́чка*, така гі восені.

Метати (метати) – кидата. На фізкультурі *метати* лóпту треба сильно.

Мете (метé) – будете. Вуйку, *метé* мені дóвжні за отó, що не ўказав ім вас жоні.

Метер (мéтер) – один метр. На світу не ўстачило рúно *мéтера* того полотна, якого хотіла.

Меч (мéч) – кидай. *Мéч* лóпту як мож май далéко.

Ми (мі) – мені. Треба *ми* мало чáсу, абí кóнчити нáчатое.

Мигаль (мигáль) – Михайло. До нас зайшов сусідський *Мигáль*.

Микула (мику́ла) – Микола. *Мику́ла* купив собі новíй трактор.

Миром (міром) – по-доброму. Сварку май лі́пше ўрішити *міром*.

Митер (мітер) – Дмитро. *Мітер* свáтався до усіх дівóк та ніяк'му не упадало найти сво́ю.

Міліцішта (міліці́шта) – міліціонер. Новíй *міліці́шта* знав добре говорити і за отó усім полюбíвся.

Мінити (мініти) – обіцяти. *Мініти* і не робити муг лиш дуже ниці́й челя́дник.

Мінта (мінта) – трафарет для нанесення на стіну. Нова *мінта* б́ыла ні на що не похóжа.

Мінька (мінька) – кішка. Маленька *мінька* грíлася на сонці.

Мінянка (мінянка) – обмін. Раньше на Великдень коло цéркви б́ыла *мінянка* писанка́ми, тепер не є.

Міхур (міхúр) – пухир. Теля́чий *міхúр* треба абí зробити кляг, а дáле – сыр.

Мішати (міша́ти) – заважати. Завиднíй чоловік буде *міша́ти* дрúгим примиритися.

Мішка (мішка) – Михайло. Сусідський *Мішка* приніс із хáщі білі грíбы.

Міщук (міщúк) – мішок. На базáрі ми купі́ли пóвний *міщúк* цúкру.

Млавый (мла́вый) – млявий. Зрана діти мали дуже *мла́вый* вид.

Млака (мла́ка) – заболочена місцевість. *Мла́ку* усі обхóдили бóком, абí не найти собі морóку.

Млинець (млине́ць) – м'ясорубка. Старíй *млине́ць* поломився, а новíй дóрого сто́їв.

Мнясо (мнясо) – м'ясо. *Мнясо* мало стояти у блюді на столі кáжду неділю.

Мняцкати (мняцкати) – м'яти, родавлювати. Малі котята любили, аб́ы їх могли *мняцкати*.

Могда (мо́гда) – Магдалина. Недалеко уд нас жи́ла *Мо́гда*.

Мож (мо́ж) – можна. *Мо́ж* подумати, що правду так ніткó і не узна́є.

Мозговати (мозговáти) – думати. Аб́ы на́чати своє діло, спершу треба добре *мозговáти*.

Мойма (мо́йма) – мавпа. У вошкóлі розказали усьо про *мо́йму*.

Морконіти (морконі́ти) – багато говорити. Жона могла *морконі́ти* цілий день.

Моркотень (мо́ркотень) – людина, яка дуже багато і швидко розмовляє. *Мо́ркотень* так много і скоро говорив, що нітко не муг у́розуміти, про що ун каже.

Моторка (мото́рка) – мотоцикл. Нова *мото́рка* гучáла так, гі бы б́ыла уже стара.

Мотыка (моты́ка) – знаряддя для обробки землі, сапа. Як *моты́ка* буде не ўмочена, може легко стягтіся у роботі.

Мотыль (мо́тыль) – метелик. Літаючи, *мо́тыль* тішит діті тай усіх дрúгých.

Мотыляти (мотыля́ти) – хитати. Нерво́зячись, жона́ начинáла *мотыля́ти* головóв.

Моць (мо́ць) – сила. Сві́жый во́здух тай добра їда давали велику *мо́ць*.

Мочарь (мо́чарь) – постійно вологе поле. *Мо́чарь* не давали людям у обробку, бо там і так нич'ся не рóдило.

Мры́тисся (мры́тисся) – хмаритися, збиратися на дощ. На ву́лиці за́чало *мры́тисся*: чекали доща.

Му (му́) – буду. Скоро му́ готова стрі́тисся із усьóв рудньóв.

Му́й (му́й) – мій. *Му́й* характер не усім любітся, але ніткó не го́ден нич учині́ти.

Мурянка (муря́нка) – мурашка. *Муря́нка* маленька, а рóбит мно́го.

Мурашкульник (мурашкульник) – мурашник. На городі сього года зробилося дуже много *мурашкульнику*.

Мусай (мусай) – необхідно. Кождуй дітині *мусай* учитися.

Мууст (му́ст) – 1) міст. Через по́тук поклали новій *му́ст*. 2) моча тварини. З самого рана треба учистити у хліві коровлячий *му́ст*.

Мухариця (мухаріця) – комаха. З студенев до хьжі лізе вшитка *мухаріця*.

Мучанити (мучанити) – обсипати мукою. Готовлячи хліб, мож ся *умучанити*.

Мыйкує (мыйкує) – щось собі думає. Хьтрый чоловік усе собі щось *мыйкує*.

Мыкати (мыкати) – виривати з коріння (рослини). Гоз на грядках треба *мыкати* часто, докі ун усьо не забив.

Мылити (мыліти) – намити. Дітина може сама *мыліти* собі голову.

Мылянина (мыляніна) – мильна піна. *Мыляніна* май ліпше змыватся проточнов водов.

Мындра (мындра) – самогон. *Мындра* варится почти у каждуй хьжи.

Мырха (мырха) – 1) стара корова; 2) примхлива жінка. 1) *Мырху* усі любили і продавати не хотіли. 2) Дідо называв свою жону не йнак як *мырха*.

Мыти (мыти) – мити. Кожду суботу треба было *мыти* падемент.

Мыцька (мыцька) – 1) вербові котики. Перед Великоднем у церкві усі сятят *мыцьку*. 2) кішка. Май читаво *мыцька* любила хлебтати молоко тай їсти рыбу.

Ж

Нараз (нараз) – одразу. *Нараз* по ошкóлі діти ішли дому.

Нарубы (нарубы) – навиворіт. *Нарубы* убрана сорочка мала зашити уд дурного óка.

Наскоро (наскоро) – швидко. У селі кажут: *наскоро* лишень котята'ся родят.

Набаламутити (набаламутити) – непорозуміння. Говорячи, легко *набаламутити* тай наробіти потум биду.

Набаяти (наба́яти) – наворожити. Старі декотрі жоны могли мно́го чо́го *наба́яти*.

Набоговати (набоговáти) – обсіпати прокльонами. У злóbі легко *набоговáти*, лиш нікó не знає, що з тым дáле робити.

Набоже (набóже) – виконувати роботу безкоштовно. Коло цéрквы люди роблят *набóже*.

Набосо (на́босо) – босоніж. Уліті по росі дуже добре ходити *на́босо*.

Набрязглый (набрязглый) – набряклий. *Набрязглый* нус сам розкáзовав про отó, що стáлося снóчи.

Набубнатися (набу́бнатися) – награтися на барабані. На свáдьбі кáждый гость годен *набу́бнатися*, кúлько хоче.

Навбаляти (навбаля́ти) – позбивати. У садкóви мож *навбаля́ти* я́блык і груш якýх хочеш, на усякый смак.

Навдяку (навдя́ку) – на догóду. Мушу зробити не так як хочу а тобi *навдя́ку*.

Навелико (на́велико) – гордовито. Май вели́кым у селі тепéрь є торгáш, ун говóрит *на́велико*.

Наверечи (на́веречи) – накинути. Увечéрі на плéчі варто щось *на́веречи*, абы не промéрзнути.

Навкурці (навкурці́) – наперекі́р. Петро *навкурці́* пушóв у дрúгый бук хáщі, тай загубiвся.

Навостити (навоє́тити) – спричинити сварку. П'я́ный чоловiк гóден хоть кúлько *навоє́тити*.

Навперебисажкы (навперебiсажкы) – через плече. Кúплений у сусiдньому селі хлiб несли дому́ *навперебiсажкы*.

Навсе (навсé) – назавжди. Є молоді люди, котрі *навсé* пушли́ із села.

Навхтема (навхтéма) – завжди. *Навхтéма* ма́ти переживає за сво́ї дiти.

Нагавиці (нагави́ці) – штани. На важливі момéнты, берúться новi úвошолованi *нагави́ці*.

Нагавиця (нагави́ця) – штанина. Одна *нагави́ця* бы́ла май довга гi дрúга, айбо отó бы́ло не дуже видко.

Нагадатися (нагада́тися) – згадати. Мати не го́дна б́ыла *нагада́тися*, тко учо́ра захо́див до с́йна.

Нагло (на́гло) – раптово, зненацька. Чоловік умер *на́гло*, не бо́лючи і ні на що не жа́лувучися.

Нагойкати (наго́йкати) – накричати. *Наго́йкати* на діти́ну муг хоть тко.

Нагоститися (наго́ститися) – насвяткуватися, закінчити застілля. На вечері *наго́ститися* могли усі, тко там б́ыв.

Награбкати (награ́бкати) – нагребсти граблями. Нам ніяк не удава́лося награ́бкати с́йна т́улько, гі хо́тіли га́зди.

Нагыбати (нагыба́ти) – нагинати. Абы́ позрыва́ти я́блыка, тре́ба’ї добре *нагыба́ти*.

Нагаздовати (нагаздова́ти) – нажити майно. Ка́ждый селянин хо́тів як мож майбу́рш *нагаздова́ти* усього.

Надвычі (на́двычі) – надвоє. Тяжку роботу мож робити *на́двычі*.

Надгульковатый (надгу́льковатый) – ненормальний. *Надгу́льковатый* сусі́да пудпалі́в смі́тя прямо пуд хліво́м із с́ином.

Надовжити (надовжи́ти) – набрати боргів. Н́інішня молоде́ь запросто го́дна *надовжи́ти*, а так не уддава́ти гроші.

Надрагы (надра́гы) – чоловічі брюки. Купі́в’им си по́курті надра́гы.

Надрымбати (надры́мбати) – обманути. При́йшли ці́гани старалися *надры́мбати* ка́ждого, кого стрі́ли на дорозі.

Надутися (наду́тися) – образитись. Через брехню, ді́вкы *наду́лися* одна на дру́гу.

Надяловати (надялова́ти) – настругати дощок. На хы́жу треба *надялова́ти* мно́го до́шки.

Нажмнякати (нажмня́кати) – вичавити рідину. Абы́ закла́сти до́брых парадичо́к, спершу варто *нажмня́кати* добре соку, а уже потому закла́довати.

Назбыт (назбы́т) – насміх. Легі́ні малого хлопця пудня́ли *назбы́т*.

Назгыбель (назгыбель) – на смерть. Дідик розказовав, як січовикы йшли *назгыбель*, айбо ніткó із них не байловáв ся спрýтати.

Наздівати (наздівати) – нанизувати. Ягоды у хáщи треба *наздівати* на тонку траву і так нести дому через усьó село, абý усі віділи, а май дóбре цімборкы.

Назývка (назývка0 – кличка. Усі великі фамілеї маýт свої назýвки: суханý, шкíтики, шандоркы і так дáле.

Най (наý) – нехай. *Наý* голод омíнат кáжду родíну і буде незнáний нíкым.

Наквасно (наквасно) – з кислим смаком. Улíті лопаткы варили *наквасно*.

Накіноватися (накіноватися) – настраждатися. Перед смéртем *накіноватися* має кáждый, легко умираýт лише úбрані.

Накіряти (накіряти) – вигнати. Недúйдаву невістку могли *накіряти* із хýжі.

Наклонцати (наклонцати) – лушити (насіння) зубами. *Наклонцати* посóняшнику мож на вулиці, айбо не у хýжі.

Наклячковатися (наклячковатися) – напрацюватися у схиленому положенні. Абы зобрати урожай, треба добре *наклячковатися* коло землі.

Наковдати (наковдати) – нажебрати. Перед свáдьбов сусідські діти старáлися *наковдати* собі щось добрénького уд поварóк.

Наколінки (наколінки) – навколíшки. У церкві, перед причастям, усі мали стояти *наколінки*.

Накрай (накраý) – вбíк. Перед машíнов треба вступíтися *накраý*.

Наксам (наксáм) – найм на роботу. Йдеме просíтися у *наксáм* на ягоды.

Накурто (накурто) – закоротко. Нову свíту пудшіли *накурто*, абý ще і нанáгуд мож і бýло розпустíти.

Накухарити (накухарити) – приготувати їжу. На свáдьбу *накухарили* повно усякóї їды.

Наладити (наладити) – підготувати. Перед робóтов у пóльови треба *наладити* усьый реманéнт.

Налегко (налегко) – у легкй одежі. На вúлици застудíло, а мы убра́лися *налегко*.

Налегінитися (налегі́нитися) – закінчити парубкувати. До свадьбы хлопці мали *налегі́нитися*, абы́ по́тум їх не тягло́ у гріх.

Налижатися (налі́жатися) – накататися на лижах. *Налі́жатися* мож хоть на якých старых лижах, лиш трéба хóтіти.

Налице (на́лице) – лицевим боком зверху. Світу ўвернули *на́лице* перед тым, як ї мали помь́іти.

Налопоніти (налопоні́ти) – наговорити дурниці. Із серця *наполоні́ти* мож хоть що, а як отó по́тум розгрéбсти – за́дача.

Налуплений (налу́плений) – побитий. П'яний ба́хур, добре *налу́плений* верта́вся дому́.

Нальогатися (нальо́гатися) – напитися. І треба бы́ло так *нальо́гатися*, абы но́гы не не́сли.

Намінити (наміні́ти) – наобіцяти. *Наміні́ти* мож хоть що і хоть ку́лько, а як по́тум із того ў́йти.

Намно́го (на́мно́го) – набагато більше. Зарплату дали нову́: *на́мно́го* бу́ршу гі ра́ньше.

Намняцкати (намня́цкати) – чавити (сік). Май легко *намня́цкати* сок удава́лося із ма́ліны.

Намудро (на́мудро) – вишикувано(вишукано?). *На́мудро* говоріти вдава́лося не усі́м.

Намыкати (намы́кати) – вирвати (траву). Худобі (ку́рьом, качка́м тай гу́сьом) ка́ждый день треба *намы́кати* травы́.

Нанагуд (нанáгуд) – наступного року. *Нанáгуд* діті верну́ться дому́ із загра́нці.

Нанервозитися (нанерво́зитися) – нанервуватися. Із ма́льми дітьми́ треба фест *нанерво́зитися*.

Наникатися (нані́катися) – надивитися. На файну дівку не мож *нані́катися*, гі на о́браз.

Нанима́ный (нані́ма́ный) – нанятий. *Нані́ма́ный* на роботу чоловік, був до́ста ліні́вым, за що нігде́ на довго не заде́ржовався.

Нанич (на́нич) – зійти на ніщо. Без жоньї удовьїй чоловік зьїшов *на́нич*.

Наолояннити (наоло́яннити) – заправити олією. Кумпіте́ры тре́ба *наоло́яннити*, заправити цибу́лев, і тогды́ їх мож їсти.

Наоцтянити (наоцтя́нити) – додати оцту. Закла́довані грїбы варто добре *наоцтя́нити*, абы́ не пропа́ли.

Напаровати (напарова́ти) – підготувати. Ка́ждуй дівці́ треба *напарова́ти* при́даное, лише у ка́ждый час оно́ інакоє.

Напахатися (напа́хатися) – нанюхатися. У гові́ня ковба́ску ніко́ не їст, її мож лише *напа́хатися*.

Наперебисадки (напереб́исадки) – через плече, одна то́рба за спиною, друга – спереду. Абы́ май ле́гко бы́ло нести ташкы́, їх треба з'язати *напереб́исадки*.

Напечи (напечі́) – напекти. Перед Вели́кодньом треба встигнути напечі́ і фа́нки, і па́ску, і мня́со.

Наполудне (наполу́дне) – на обід. *Наполу́дне* корову до́ла тю́тка, бо ма́мка бы́ла на робо́ті.

Напопочивкы (напопо́чивкы) – час від часу відпочиваючи. Биса́гы із хлі́бом не́сли *напопо́чивкы*.

Напоследок (напо́слідок) – наостанок. *Напо́слідок* чоловік обыйшов хы́жу, горо́д, двур тай пушо́в у на́ймы.

Наприказовати (наприка́зовати) – наговорити. *Наприка́зовати* мож хоть що, у языко́ви кусто́к не є.

Напрімірь (напрімі́рь) – наприклад. Брехлі́вый чоловік, *напрімі́рь*, тя́жко найде собі ці́мбору.

Напу́дитися (напу́дитися) – налякатися. Великого пса легко *напу́дитися*.

Напу́жати (напу́жати) – налякати. Уночі́ *напу́жати*, голосно го́йкнувши, мож і неполо́хого чоловіка.

Напуцо́ваний (напуцо́ваний) – начищений до блиску. Уже *напуцо́ваний* чі́жем розлі́пився і та́лпа гет удві́сла.

Наро́шно (наро́шно) – спеціально. Збыткова́тися *наро́шно* із слабо́го – ото́ оста́нньое ді́ло.

Наревáтися (наревáтися) – наплакатися. Без причíны *наревáтися* гóдна кáжда дітіна.

Нарéгонітися (нарéгонітися) – насміятися досхочу. Цімборкы́ *нарéгонітися* гóдні хоть із чого.

Нарémбáтися (нарémбáтися) – наплакатися. Без причíны *нарémбáтися* гóдна кáжда дітіна.

Нарémный (нарémный) – настирливий. Дуже *нарémный* чоловік усім надоїв, айбо і ун мусів жити.

Нареселóваний (нареселóваний) – натертий. *Нареселóваний* бурáк додавали до капúсты у бóчку, уд чого она ставала білява, і такým був росул.

Наріхтовáти (наріхтовáти) – наготувати. На сáто *наріхтовáти* усьóго треба бýло нýні.

Насважáтися (насважáтися) – насваритися. У плохóму настрої *насважáтися* без вíдимой причíны мож хоть на кóго.

Насічі (насічі) – насікти. Гúсьом треба *насічі* пýрію, а ще драбульцю.

Насмы́чити (насмы́чити) – натягнути. Дров діти мали *насмы́чити* із хáщи на цілу зíму.

Наспилáти (наспилáти) – начерпати. Кухáрці треба бýло *наспилáти* усім дітям лéвешу.

Настричи (настрічи) – настригти. Треба бýло срóчно *настрічи* мнóго пáндлику.

Наталазовáти (наталазовáти) – позбирати залишки врожаю. Як колхóз забирав з пóля картошку, люóдям мож бýло *наталазовáти* собі, кúлько могли.

Натина (натіна) – бадилля. За літо на горóді úросла велика *натіна*.

Натравльовáти (натрáвльовáти) – нацькувати. *Натрáвльовáти* пса на діті не мож нікóму.

Натрафити (натрáфити) – натрапити. У хáщи лéгко мож *натрáфити* на кублó гадú, а мож *натрáфити* на фáйні грíбы.

Натручáти (натручáти) – наштовхнути. На горóд треба бýло *натручáти* мнóго снігу.

Нафайчити (нафа́йчити) – накурити у приміщенні. Діти закрілися у кімнаті, де могли *нафа́йчити* кúлько хóтіли.

Нафігльоватися (нафігльова́тися) – нажартуватися. *Нафігльова́тися* уда́лося ка́ждому, тко прийшо́в увече́рі у клуб.

Нафтянка (нафтя́нка) – посудина для гасу. У ка́ждуй хы́жі бы́ла *нафтя́нка*, бо сві́тло могло зага́снути хоть коли.

Нафукати (нафу́кати) – розпилити. Донеда́вна, у селі мо́дним бы́ло *нафу́кати* на стіні́ поде́яку мінту.

Нафурт (на́фурт) – назавжди. Пола́мані біці́глі треба удда́ти *на́фурт*.

Нахтема (нахте́ма) – завжди. Неві́стка не го́дна *нахте́ма* мовчати і у то́му її сама велика біда́.

Нахырітися (нахы́рітися) – виспатися. Ліні́вому чолові́кови головно́е *нахы́рітися*.

Нацапкы (на́цапкы) – рачки. Сусі́ды напі́лися так, що ході́ли *на́цапкы*.

Націковбанитися (націковба́нитися) – наговоритися. Цімборкы́ ніяк не го́дні бы́ли *націковба́нитися*.

Нацяпати (наця́пати) – накапати. Лікы́ трéба бы́ло *наця́пати* у пога́р.

Начинити (начы́нити) – наробити. Тко не зна́є робо́ты, а берéся за не́ї, тот *начы́нит* мно́го біды́.

Начинка (на́чинка) – різновид їжі. На празник за столом усі чекали, кой газдыня покладе *на́чинку* із куриці, ото був настоящий делікатес.

Нашейталоватися (нашейтало́ватися) – наробитися. У вели́куй хы́жі трéба до́бре *нашейтало́ватися*, абы́ усьо́ переробі́ти.

Нашнюпатися (нашню́патися) – напрацюватися. Абы́ переробі́ти хы́жню робо́ту, трéба до́бре *нашню́патися*.

Нашпацерьоватися (нашпацерьова́тися) – нагулятися. Перед сном ва́рто *нашпацерьова́тися*.

Наще (на́ще) – натще. Дору мож істи лиш *на́ще*, а запива́ти сяче́нов водо́в.

Наятый (на́ятый) – найнятий. *На́ятый* на робо́ту пудсо́бник робі́в за чотырьо́х.

Небораче (неборáче) – звертання до людини. Треба любити люди́, *неборáче*.

Неборе (небо́ре) – звертання до людини, з відтінком спічуття. *Небо́ре*, як ся ма́єш?

Неваловшний (невалóвшный) – невмілий, незграбний. *Невалóвшный* – не бері́ся.

Невошколований (невошколо́ваний) – неосвічений. *Невошколо́ваний* чоловік ніяк не муг упові́сти ото́, що дума́в.

Нево́я (нево́я) – біда (передає емоцію). *Нево́я* бы тя взя́ла.

Негудно (негу́дно) – забороняється. У гові́ня *негу́дно* їсти мня́со.

Неділяшний (неділя́шний) – святковий. *Неділя́шний* костюм бра́вся лише до церкви, а́вадь на сва́дьбу.

Недобре (недо́бре) – погано. Ты зробі́в *недо́бре*, обі́ду тямня́т довго.

Недону́скы (недо́нускы) – поношений одяг. Там де мно́го діті́, *недо́нускы* нітко́ не умі́тує, оні но́сять по черзі усіма́, до́кі ся не пу́рвут.

Недотеръханий (недоте́рханий) – завантажений не до кінця. *Недоте́рханий* вуз ле́гко пудніма́вся на горб.

Недуйдавець (неду́йдавець) – ні до чо́го не здатний. *Неду́йдавець* до чо́го бы не взя́вся, усьо́ у ньо́го па́дало з рук.

Неды́баво (неды́баво) – недбайливо. Газды́ня *неды́баво* ве́рла о́ком по хы́жи і спе́рлася на по́стели, засте́лену́й тяжкы́м покрыва́лом.

Неза́бавкы (неза́бавкы) – незабаром. *Неза́бавкы* до хы́ж прійду́т сватачі́.

Незада́рь (неза́дарь) – не безкоштовно. У магази́н нітко́ з діті́ неза́дарь іті́ не хоче.

Неза́рантовано (неза́ранто́вано) – не заправлено. *Неза́ранто́вану* пасу́лю нітко́ їсти не хо́тів.

Некыва́ный (некы́ваний) – неторканий. *Некы́ваний* на ве́сні горо́д пору́с го́зом у людськы́й рост.

Немо́ж (немо́ж) – неможливо. *Немо́ж* фу́рт се́рдитися на діті́.

Необа́вкы (необа́вкы) – незабаром. *Необа́вкы* буде ся́то і мо́ж буде перепочи́ти уд тяжко́ї робо́ты.

Непудлый (непудлый) – добрий, якісний. Сыр, куплений на базарі, був зовсім *непудлый*.

Нервозитися (нервозитися) – нервуватися. *Нервозитися* мож через хоть-яку дурницю.

Неслобудно (неслобудно) – не дозволено. Дане слово *неслобудно* переступіти.

Несохтований (несохтований) – не звиклий. *Несохтований* ходити горами скоро змучовався і не мав сил іти.

Нетецик (нетецик) – не до вподоби. Не мож урозуміти, що ти *нетецик*, що тя нервозит.

Нехарапутно (нехарапутно) – недбало. *Нехарапутно* складена січка могла розвалітися і уд вітру і уд дощя.

Нехарный (нехарный) – неакуратний. *Нехарный* чоловік зайшов у автобус і ніткó не хотів коло нього сісти.

Нехарь (нехарь) – бруд. *Нехарь* металася у очи кождому, тко зайшов у двур.

Нет (нет) – ні. На усі просьбы дітіна казала: «*Нет*».

Никати (нікати) – дивитися. У оболок *нікати* любіли усі і нараз.

Нич (ніч) – нічого. Мені *ніч* ні уд кого не треба.

Нич (ніч) – нічого. Чоловік *ніч*, окрім здоровля, уб Бóга у молитві не просів.

Нігда (нігда) – ніколи. *Нігда* дідо не відів такої рýбы, як імів му сын.

Нігде (нігде) – ніде.

Нікулько (нікулько) – ніскільки. Дóброе діло *нікулько* не стоїт, а тямится май довго, гі дорогій подарок.

Нітко (ніткó) – ніхто. *Ніткó* не гóден був довести свою правду.

Новинка (новінка) – газета. Свіжа *новінка* лежала на столі, і хрань бóже бýло покласти її на столéць ци ладу.

Новта (новта) – новина. *Новта* облétила село май скóро гі пóтя.

Нотаруш (нотáруш) – нотаріус. *Нотáруш* мав кúртый робóчий день: приймáв люді лиш до пóлудня.

Ночви (но́чви) – дерев’яне корито, у якому купали дітей, мили одяг або місили тісто для хліба. Старі *но́чви* стояли посеред двора́ у болоті, а нове́ коры́то красова́лося у коморі на полиці.

Нуж (ну́ж) – ніж. *Ну́ж* лежав на полиці́ коло ножиць і нікому не заважав.

Нус (Ну́с) – ніс. Уд мороза *нус* спершу почелленів, а потум зачав синіти.

Нухоть (ну́хоть) – ніготь. Зла́маний *ну́хоть* хоть і не болів, б́ило го шко́да.

Няньо (Ня́ньо) – батько. *Ня́ньо* першым заходив до х́жі на Вели́кдень, першым сіда́в за стул, першым начина́в моли́тву і першим ів сячени́ну.

Няріка (ня́ріка) – літня кухня. *Ня́ріка* стояла недалєко уд х́жі без сві́тла і тепла́.

О

Обернути (оберну́ти) – повернути. Ота́ву тре́ба три раз *оберну́ти*, абы́ она ўсохла.

Обзиране (обзи́ране) – оглянене. *Обзи́ране* поле мож купова́ти.

Обзирати (обзира́ти) – оглядати. Куплене на базари́ цу́ря, треба добре *обзира́ти*, абы́ потум не шкодова́ти.

Обзиратися (обзира́тися) – оглядатися. Злодійкова́тый челя́дник привы́к *обзира́тися*, боя́чись попа́стися на злоді́ястві.

Обзыры (обзы́ры) – оглядини. Перед сва́дьбов рудня́ іде́ на *обзы́ры*, спершу до молоді́ці, а пак до жениха́.

Обі (обі́) – обидві. *Обі́* дівкы́ пушли́ учі́тися у вечу́рню школу́.

Обіжати (обіжа́ти) – ображати. *Обіжа́ти* слабо́го – май оста́нне діло́.

Обійстя (обі́я) – господарство. У селі́ кажда́й никат за своім Обі́ястям.

Облачатися (облача́тися) – одягатися. Молоді́ці помага́ли *облача́тися* дружкы́.

Облачений (облаче́ный) – одягнений. *Облаче́ный* у нову́ оде́жу, пуп у́йшов у наро́д каза́ти про́повідь.

Обоє (обо́є) – вдвох. *Обо́є* сесте́р прийшли́ ставати́ на бі́ржу.

Оболок (оболок) – вікно. Узимі́ *оболок* нікав чо́рнов ямов на ву́лицю, і ві́яв пу́стков у нежилу́й хы́жи.

Образ (образ) – картина. По́серед стіны́ ві́сів *образ* із намальоваными на ньому гуцулами у хащи.

Обрус (обру́с) – рушник. У ко́мнату зане́сли новы́й у́шитый *обру́с* для о́бразу.

Обруся (обруся́) – рушник. Нове́ *обруся́* ві́сіло коло рукомы́йника.

Обсикати (обси́кати) – 1) оббризкати. На Ю́ря, водо́в із скля́нки, могли *обси́кати* ка́ждого, і нич їм за ото́ не каза́ли. 2) обмочити сечею. Перепу́жена діти́на могла *обси́кати* мі́сто, на яко́му спа́ла.

Обтяти (обтя́ти) – обрізати. Наве́сні садовину́ варто *обтя́ти*.

Обувати (обува́ти) – взувати. Нові́ топáнки *обува́ти* мож бы́ло лиш на вели́коє ся́то.

Обхожовати (обхо́жовати) – 1) обходити. Сво́ї зе́млі тре́ба бы́ло *обхо́жовати*, абы́ якы́йсь неду́йдавець не на́чав із них кра́сти. 2) доглядати. Стары́х лю́ді треба *обхо́жовати* гі малы́х діті.

Обшаря (обша́ря) – обійстя. Абы́ жы́ти окре́мо, молоды́м треба было напарова́ти сво́е *обша́ря*.

Обыбрати (обыбра́ти) – обібрати, обікрати. П'я́ного ле́гко мож *обыбра́ти* гі лі́пку.

Обыгнати (обыгна́ти) – обігнати. Мото́рку ле́гко *обыгна́ти* машы́нов.

Обыймати (обыйма́ти) – обіймати. *Обыйма́ти* мож мно́гих, лиш заві́дника не ва́рто.

Обыйськати (обыйська́ти) – старанно переглядати. Волосся́ треба *обыйська́ти* уд во́шу.

Обыкрати (обыкра́сти) – обікрати. *Обыкра́сти* мож багáтого, бі́дний і так го́лый гі лі́пка.

Обылляти (обылля́ти) – обли́ти. Правду впові́сти – гі студено́в водо́в *обылля́ти*.

Обысцятися (обысця́тися) – помочитися в штани. Уд голо́сно́го крику по́серед но́чи *обысця́тися* могли і бы́вали у вся́ких переді́лках лю́ди.

Обыттыный (обыттыный) – обрізаний. *Обыттыный* навесні сад зацвів так, гі ще нігда раньше не цвів.

Овун (овун) – він. *Овун* (солдат) був високий, стáтний, ні на ко́го не похóжий.

Огень (огень) – вогонь. *Огень* у печі клáли ззарáні, абы устíгнути ўпекти хліб до обі́ду.

Огникы (огники) – польові квіти червоного кольору. Серед поля челлэными плямкáми розцвілі́ огники.

Огрызкы (огрызкы) – недоїдки. *Огрызкы* із стола залюбкы́ умина́ли пси́ і коты́.

Огурки (огурки) – огірки. Сэго го́да дуже фáйно урóдили на горóді *огурки*.

Оден (оден) – один. *Оден* нич не го́ден змінíти, отó діло грома́ды.

Одпуск (одпуск) – 1) церковне свято. У сусідньому селі́ *одпуск*, туды́ іду́т процéсійов уд цéрквы. 2) відпустка. Лédвым'ся дочекáла *одпуска*.

Ожиця (ожіця) – ложка. На полиці, мэжи дрúгым чéбрям, лежала алюмінієва *ожіця*.

Ожуг (ожуг) – палиця, на якій несли одяг на річку для полокання. Цу́ря складали на новéнькый *ожуг*, перебира́ючи бі́лое до бі́лого, а чо́рное – до чо́рного.

Окідь (окідь) – намерзлий на гілки сніг. *Окідь* на гілках нага́довала чудні́х зві́рю.

Околаріі (околаріі) – окуляри. Дóхтор приписав ба́бі нові́ *околаріі*.

Окошный (окошный) – підступний. Сусід був дуже *окошный*, уд ньóго усі держáлися поб́ддаль.

Окреме (окреме) – окремо від інших. Молода сім'я жила *окреме* уд старшины́.

Олоянити (олояніти) – заправляти олією. Пусный́ салáт навчі́лися *олояніти*, надаючи йому дóброго смакú.

Олтарь (олтарь) – вівтар. Уся чéлядь зда́ла грóші на новы́й *олтарь*.

Олуй (олуй) – олія. Сáмый ходовы́й товáр у гові́ня – *олуй*.

Опалати (опáлати) – витрушувати. У вітряний день *опáлати* доружками б́ло не треба, мож їх б́ло пр́сто зав́шати на друг.

Ораниця (óраниця) – рілля. У мороз *óраниця* ставала б́лов, хоть снігу ще не б́ло.

Оріх (орі́х) – горіх. Коло х́жи рус вели́кий *орі́х*, і ніткó не т́мив, ќлько йому гóду.

Останок (óстанок) – залишок. *Óстанок* грóши уддали на церкву.

Остатный (остáтный) – найгірший. *Остáтный* циганін ліпше гліпив, гі п'яний чоловік.

Острити (остр́ити) – гострити. Мот́ку трéба было дóбре *остр́ити*, аб́ легко б́ло зтинáти вели́кі гозы на горóді.

Остро (óстро) – сердито, зі злістю. Мáти дóста *óстро* удказáла сусі́ді.

Отава (отáва) – скошена конюшина. Отáва лишилася не зобрана і гет промокла пуд дощом.

Отавчина (отавч́ина) – молода конюшина. На покóсі пудня́лася молодá *отавч́ина*.

Оточины (отóчины) – внутрішнє сало свині. Дóбра газд́ня зб́рат *отóчины* і тóпит їх, готóвлячи жир для ліковáння.

Отровити (отров́ити) – отруїти. *Отров́ити* жу́кы мож лиш ќпленов отрóвов, народна їх не ніщит.

Отровлений (отровл́еный) – отруєний. *Отровл́еный* щурь ніщит усіх сво́их сорóдичу.

Охота (охóта) – бажання. З віком *охóта* до вели́ких стáтку пропáдат.

Очки (очкы́) – окуляри. *Очкы́* но́сят майже усі лю́ди, котр́м мину́ло со́рок гóду.

Ошвилы (ошв́илы) – вила. У хліві стоя́ли *ошв́илы*, якы́ми ч́стили із пуд корóвы.

Ощипок (ощі́пок) – відламаний шматок (хліба, тіста). У тóрбу попáсичу кла́ли тенгерічаний *ощі́пок* та й скля́нку молока́.

П

Похыріти (похы́ріти) – поспати. Василь дуже любив *похы́ріти*, робив ісе там, де ліше муг.

Павіса (паві́са) – 1) церковна хоругва. Ка́жда *паві́са* на правому бо́ці ма́ла собі́ таку́ саму́ па́ру з дру́гого боку. 2) висока худа жі́нка. Коло автобуса стояла похо́жа на *паві́су* жо́на.

Паданиця (падани́ця) – фрукти, що упали з дерева. У́збирана *падани́ця* ма́ла пуйті́ на ле́квар.

Падемент (падеме́нт) – підлога. На Великдень газдыні́ *падеме́нт* натирали жо́вті́лом.

Пазный (пазны́й) – ненаситний. *Пазны́й* ні́гда не муг успоко́їтися, йому́ усе́ бы́ло ма́ло.

Пазытися (па́зытися) – заздрити, наживатися. *Па́зытися* чужы́м – ото́ гріх.

Пак (па́к) – підтверджувальне, підсилююче слово. Да́й'му *па́к* обі́цяні гро́ші.

Пакля (па́кля) – пучок. У трубу запха́ли *па́клю* з тра́вы.

Палачінди (палачи́нди) – млинці. *Палачи́нди* із я́фенами смаковали усю́й роди́ні.

Паленка (па́ленка) – горілка. У ка́ждуй дру́гуй хы́жи бы́ла сво́я *па́ленка*.

Паленята (паленя́та) – страва, ви́ріб із прісного тіста. На ве́че́рю при́готова́ли *паленя́та* із ле́кваром.

Палоші (па́лоші) – іриси. Навесні́ на грядці́ цвілі́ усякі́ *па́лоші*.

Пандлик (Па́ндлик) – кольорова стрічка. Діти́ні купі́ли мно́го уся́кых *па́ндлику*.

Панія (па́нія) – 1) жі́нка з панського роду. Ста́ра *па́нія* на лю́ди простону́г не йшла, ма́ла на нога́х топа́нки. 2) пихата жі́нка. Но ніка́йся, яка́ *па́нія*, не біда́, що читати не зна́є.

Панські косиці (па́нські косиці) – герань. *Па́нські косиці́* красова́лися у горшка́х пуд усіма́ ві́кнами, і па́хли так, що пруйті́ попри́ них, не заува́живши, бы́ло не мож.

Пантровати (пантровáти) – стежити. Мати має *пантровáти* свою дітіну, гі́око у голові́.

Папати (папа́ти) – їсти. Малу́й дітіні треба дати *папа́ти*.

Папірки (па́пірки) – копита, ратиці. *Па́пірки* коптили, бо оні́ усім дуже смаковали у холодцьóви.

Папіський (па́піський) – католицький. *Па́піський* Великдень рідко був тогды́, кой і православный.

Папіш (па́піш) – католик. *Па́піш* ніяк не муг змиритися із тим, що у селі не б́ыло їхньої цёрквы.

Папучі (папу́чі) – домашні тапочки. Ка́ждый у х́бжи мав свої́ *папу́чі*.

Парада (пара́да) – урочистість. На храм у цёрквы усіх чекáла велика *пара́да*.

Парадитися (паради́тися) – наряджатися. Молоді́ці дуже лю́блят *паради́тися*.

Парадичка (паради́чка) – помідор. На горóді дозривáли *паради́чки* уся́ких сорту́.

Парадний (пара́дний) – святковий. *Пара́дний* áнцуг має ка́ждый чоловік.

Парастас (параста́с) – заупокійна млитва. На *параста́с* даю́т у субóту, áвадь у заду́шні дны.

Пареноє (па́реноє) – піддане термі́чній обробці. *Па́реноє* молоко сто́яло май до́вго гі об́ычноє.

Парізджений (па́різджений) – побитий. Будеш такы́й *па́різджений* за сусі́дські я́блыка.

Паріздити (па́різдити) – бити. Дітіну *па́різдити* могла лишень старшина́.

Парна (па́рна) – подушка. *Па́рна* велика та й мала, по́вна, тай не дуже, б́ыла у ка́ждуй х́бжи.

Парночка (па́рночка) – маленька подушка, подушечка. У́шита *па́рночка* могла розказáти про отó, яка майстры́ня живе у суй х́бжи.

Парнянка (па́рнянка) – наволочка. Біла гі сніг *па́рнянка* вісіла на шпа́рзі.

Паровати (парова́ти) – готувати. Ка́жда мати має *парова́ти* сво́юй доньці́ прі́даное.

Партиця (па́ртиця) – смужка. *Па́ртиця* за *па́ртицьов* – і джерга готова.

Пархатый (парха́тый) – патлатий. *Парха́тый* жид вернувся із Ізраїлю і глядат у жиду́ському теметові свою родіну.

Пархы (па́рхы) – патла. Аж не пострижешся, усі ти *па́рхы* поумыкую.

Парцильовати (парцильова́ти) – намагатися владнати щось. Мы не го́дні *парцильова́ти* з сусідами.

Пасемковати (пасемкова́ти) – обривати молоді пагони на рослинах. Парадичкы́ треба *пасемкова́ти*, лиш тогды́ мож чекати до́бры́й урожа́й.

Пасемок (па́семок) – бічний пагін у рослини. Добре обріза́ный *па́семок* парадичкы́ мож посадити.

Паскудь (па́скудь) – негативна оцінка чогось чи когось. Діти нікали на велику жабу і казали: «*Па́скудь*».

Пасуля (пасу́ля) – квасоля. Молода *пасу́ля* уросла велика, густа і буйно зацвіла на ты́чці.

Пасуляник (пасу́ляник) – людина, яка любить страви з квасолі. На городі насадили много пасу́лі, бо там живе *пасу́ляник*.

Патикарош (патика́рош) – аптекар. *Патика́рош* привіз мно́го новы́х ліку́, многі з котры́х видів пе́ршы́й раз.

Патыка (паты́ка) – аптека. Нова *паты́ка* у цінах бы́ла май дешевá, гі старá.

Патыка (паты́ка) – аптека. У селі удкры́ли нову *паты́ку*.

Патыкарош (патыка́рош) – аптекар. *Патыка́рош* робив із рана до вечора без обіду.

Пахати (па́хати) – нюхати. Лілію, що цвіла пуд хы́жев, хотілося *па́хати* і *па́хати*.

Пахливый (пахлі́вый) – пахучий. У магазин зайшов *пахлі́вый* чоловік.

Пацюрка (пацю́рка) – намистина. Загублена *пацю́рка* нашлася лишень через ты́ждень.

Пацюркы (пацю́ркы) – намисто. На день народження доньці подарова́ли *пацю́ркы*.

Паця (паця) – поросля. *Паця* утікло із кутця і щасливо бігало по горóдови, рýючи перекóпані грядкы́.

Пачмгы (пачмагы) – штани із домотканого полотна. У нові часы́ *пачмагы* ніткó не носит, ма́ло тко знає що отó.

Пекати (пéкати) – жадібно їсти. Свіжоспéчений лангош, примáщений часныкóм не мож бýло не *пéкати*.

Пелехы (пéлехы) – скуйдовжене волосся. *Пéлехы* мотыля́ли на вітрі, і не мож їм бýло дати лад.

Перебисажити (перебиса́жити) – кинути через плече. Тяжкы́ ташкы́, з'язані мотузкóм, мож было *перебиса́жити*.

Перебісти (перебі́сти) – перебігти. У дощ вулицю лі́пше бýло скоро *перебі́сти*.

Переболіти (переболі́ти) – перехворіти. Де́цькы́ хворóбы лі́пше *переболі́ти* у дітінстві́.

Перебчити (переба́чити) – вибачити. *Переба́чити* наха́льное захо́плення землі муг лишéнь блаже́нный.

Переваковати (перевако́вати) – заново побілити вапном. Заку́рений пуд лі́пше два раз *перевако́вати*, гі по́тум на нього криво нікати ці́лый гуд.

Переверечи (переве́речи) – перекинути. Тяшку та́шку мож *переве́речи* через плече і так май лéгко ї буде не́сти.

Перегодя (перегодя́) – незабаром. *Перегодя́* дості́гнут іванянкы́, айбо оні є не у усіх сада́х.

Перегойкати (перегой́кати) – перекричати. *Перегой́кати* молоду́ сусіду не муг ніткó.

Передучора (переду́чора) – позавчора. У магазин *переду́чора* завéзли свіжі парадичкы́ тай óгуркы.

Переждати (пережда́ти) – перечекати. Бурю *пережда́ти* варто у закрьітому місці́, де не є сквозняку́.

Перезвідати (перезві́дати) – перепитати. Лі́пше два раз *перезві́дати*, гі не до́бре з першого раза учині́ти.

Перекіновати (перекіновáти) – перемучитися. Хвóрый челя́дник мýсит *перекіновáти* і лишень так мóже ўздоровіти, áвaдь умéрти.

Переметати (переметáти) – перекидати. Абы́ найти отó, що мені трéба, мушу *переметáти* усьó у ші́фоні.

Перемітковатися (перемітковатися) – перекидуватися. На уроці у ошкóлі ді́ти любили *перемітковатися* папі́ргом.

Перепечи (перепечі́) – перепекти. Пішкóвта буде дóбра, аж ї не *перепечі́*.

Перепольокати (перепольокáти) – переполокати. Май лі́пше *перепольокáти* цу́ря удава́лося на рі́ці.

Перепортити (перепóртити) – зіпсувати. Абы́ *перепóртити* заготóвлені продúкты, треба бýло добре постаратися.

Перепудити (перепúдити) – перелякати. Абы́ *перепúдити* малу дітíну, довго старáтися не треба.

Перепукнути (перепúкнути) – послабити (мороз). По Водóщах морóзы маю́т *перепúкнути*.

Перепуцовати (перепуцовáти) – начистити до блиску. Че́бря треба *перепуцовáти*, абы́ не гáньба класти го перед людьмі́.

Перепытати (перепы́тати) – перемацати. Коли тёмніє, пастухы́ маю́т *перепы́тати* усі вúці, лиш так їх гóдні пораховáти.

Пересмычити (пересмы́чити) – перетягти. Ранéного воякá мож бýло *пересмы́чити* лиш на верéті.

Пересночи (пересночи) – позавчора ввечері. *Пересночи* у бóлницю прийшов новы́й дóктор.

Перестати (перестáти) – перестріти. Увечері, кой тёмніє бітáнгы гóдні *перестáти* на вúлиці перехóжого.

Перестывати (перестывáти) – занадто змерзнути. Узимі́ зготóвлений дóма обід за́просто муг *перестывáти*, і їсти го ся не хóтіло.

Перетерьхати (перетерьхáти) – 1) забагато навантажити. *Перетерьхáти* і так пóвный вуз не т́яжко, лиш ци гóдні мут коні го потягті́. 2) перезавантажити.

Не добре складені дрова треба було *перетерхати*, бо могли́ся розсыпати по дорозі.

Перетурбації (перетурбації) – раптові зміни. Із приходом холоду́, у хыжи треба зробити *перетурбації*.

Перецюльвати (перецюльвати) – перецілувати. На свадьбі староста мав *перецюльовати* усіх дружок, поварок тай половіну гостю.

Перечерькнути (перечерькнути) – перекреслити. Усьо напісаное раньше легко *перечерькнути*, лишень ци добре ото́.

Перечеряти (перечеряти) – перелити рідину з однієї ємкості в іншу. *Перечеряти* воду із бочки у відра мали діти.

Перечинений (перечиненый) – перероблений. *Перечиненый* нуж став і удкрывачков.

Перечувати (перечувати) – довідуватися. Про останні брехні *перечувати* лєгко у бовті.

Перешнюпати (перешнюпати) – робити дрібну одноманітну роботу. Як бы не было тяжко, усяку роботу мож *перешнюпати*.

Перешупати (перешупати) – перебрати. Поїдену мушков пасулю треба помалы *перешупати*.

Періздити (періздити) – 1)напористо падати (дощ). Люблю никати через оболук, як на вулиці *періздит* дощ. 2)ударити. П'яный запросто муг *уперіздити* невинного межи плечі.

Перст (пєрст) – палець. *Пєрст*, замо́таный у капусту, почти перестав боліти.

Пертисся (пєртисся) – рватися. Нащо вам *пєртисся* на концерт, кой го мож супокуйно понікати у телевізорі.

Пєсликы (пєсликы) – довге волосся. У школі не давали носити хлопцям довгі *пєсликы*.

Пєтек (пєтек) – верхній одяг. У селі уже забыли, як выглядит *пєтек*, і із чого тай як го чинят.

Пєтелькы (пєтелькы) – сітка, в'язана з нитки. Ныні *пєтелькы* уже не плетут, лиш подєко тямит, як їх робити.

Печатластый (печатла́стый) – плямистий. *Печатла́стый* кут надо́їв усім сусідам, бо був дуже нахальний.

Печатло (печатло́) – пляма. Єдна́коє *печатло́* на нозі б́ило у всіх сородичу.

Печи (печі́) – пекти. А́бь *печі́* до́брий хлі́б, треба знати ку́лько і чо́го у ньо́го класти.

Пивниця (півниця) – підвал. У ка́ждуй нову́й х́ьжи є *півниця*.

Пиловати (пилова́ти) – поспішати. Старі люди казали: *пилова́ти* треба помáлы.

Пиловатися (пилова́тися) – спішити. А́бь не запозди́тися на роботу, лі́пше мало ма́й *пилова́тися*.

Пильник (пільник) – напильник. У ка́ждого ма́йстра серед інструменту мож найті́ *пільник*.

Писало (пісало) – те, чим пишуть. *Пісало* мало б́ити у ка́ждого сільського пі́саря.

Писатися (писáтися) – прізвище. Дітина добре знає як ма́є ка́зати, коли ї зві́давут про ото́, як ма́є *писáтися*.

Пискало (піскало) – свисток. На футбо́лі *піскало* ма́є б́ити голо́сньім і різќім, а́бь го усі чули.

Пищалити (пищáлити) – грати на сопілці. Не усі могли *пищáлити*.

Пищалка (пищáлка) – сопілка. Добру *пищáлку* найті́ б́ило дуже тяжко, бо її робив ма́йстер із особліво́го д́ерева.

Півкати (півкати) – пищати. Пі́тя зачина́ло *півкати*, кой кло́чка пуднимáлася ї́сти.

Піголиця (піголиця) – молода дівчина. Сусі́дська *піголиця* любі́ла увече́рі йти на вечурні́ці.

Пікльовати (пикльова́ти) – молоти. Як наби́ралося пару га́зду, наймали ма́шину, а́бь пове́зла *пикльова́ти* пшени́цю.

Пінзія (пінзія) – пенсія. Поштáрька прино́сила до ка́ждої дру́гої х́ьжі *пінзію*.

Піпа (піпа) – люлька. Дідова *піпа* стояла у горня́тови на ші́фоні.

Піроскубы (піро́скубы) – вечорниці, на яких скубають пір'я. Восени, там, де за літо держали гусок тай качок, робили *піро́скубы*.

Пістрігы (пі́стрігы) – ластовиння. Дівкы прятали свої *пі́стрігы* усякими можливыми тай не дуже спосо́бами.

Пістряговатый (пі́стряговáтый) – з веснянками. *Пі́стряговáтый* дітвák не хóтів іті в ошкóлу, бо там го назывáли рýжым.

Піти (пі́ти) – кукурікати. Каждýй ранок начинали *пі́ти* когуты́.

Пітя (пі́тя) – курча. Пёршое *пі́тя* ұлупилося на́раз по Вели́кодньови.

Піхторити (пі́хторити) – готувати щось на кухні. Перед сятами газд́inya збирáлася *пі́хторити* до тёмно́ї ночы́.

Піціко (пі́ціко) – мало. До смажено́ї карто́шки додали *пі́ціко* гурько́го перцю.

Піціцькый (пі́ціцькый) – маленький. *Пі́ціцькый* песик б́игав уд одно́го двора́ до дру́того, глядаючи сво́го га́зду.

Піць (пі́ць) – застереження від опіку. Мати го́йкнула дітіні, що пудойшла́ до горя́чого шпо́ра : «*Пі́ць*».

Пічкарь (пі́чкарь) – виріб із прісного тіста. У то́рбу вучарьóви поклали вели́кый *пі́чкарь* тай до́бру пу́лтицю солон́ины.

Пішковта (пі́шковта) – бісквіт. Чорну тай білу *пі́шковту* перемаст́или орі́ховым кре́мом.

Пішта (пі́шта) – гостра приправа з перцю. Аж не покласти у бограч *пі́шты* – смаку не буде.

Піштоля (пі́штоля) – пістолет. Міліціонер носив із собóв *пі́штолю*.

Плат (плáт) – фартух. Суху пасу́лю з ты́чки май лё́гко збирати у закла́деному за пояс *плáті*.

Платати (плáтати) – латати. Роздёрті гáті ма́ти ма́ла *плáтати* добрóтнов лáтков.

Плекати (плекáти) – готувати дитину грудьми. Молодіця за́чала *плекáти* дітіну за часáми.

Плінный (плі́нный) – полонений. *Плі́нный* вояк сидів у хліві́, коло цёркви.

Плісінь (плісінь) – пліснява. Із квасніх парадичок тай óгурку трéба зняти *плісінь*, аж ся учиніла, тай накрышіти хріню, аб́ы не пропáли.

Плісніти (плісніти) – пліснявіти. У теплі сыр легко годе́н на́чати *плісніти* і тогды́ уже ніткó’го їсти не буде.

Плішити (плішіти) – забивати кілок. Гвезд, що упáдує, варто *плішіти* деревляно́в трісков.

Плут (плу́т) – паркан. Зять із сýном покла́ли новы́й *плу́т*.

Плысти (плы́сти) – пливти. Учи́тися *плы́сти* діти маю́т із ма́лости.

Побановати (побанова́ти) – пожаліти. Нагада́вшись за уме́рлыми, жо́ны мо́гли *побанова́ти* за ними.

Поборыкати (поборы́кати) – погано обробити землю. Трактор не поора́в, ай лиш *поборы́кав* горóд.

Побости (побості́) – ударити рогами. Бодліва корова за́просто мо́гла *побості́* і другу худобі́ну.

Побрытитися (побры́титися) – поголитися. У суботу увече́рі чолові́кови треба *побры́титися*, аб́ы без га́ньбы у неде́лю пуйти до церкви.

Побрыченый (побры́ченый) – поголений. *Побры́ченый* чолові́к стояв із го́рдо пуднятов голово́в у кры́лосі.

Повальцьований (повальцьо́ваний) – трафарет нанесений на стіну. *Повальцьо́ваний* турна́з був похо́жий на газету́, розго́рнену у всю величину́.

Повеликий (повели́кий) – завеликий. Діті́ні купили *повели́кий* свéдер і бі́гли го міняти у сільма́г.

Поверх (по́верх) – зверху. *По́верх* світы ба́ба убирáла халат, а по́верх ньóго - іще́ еде́н, дома́шний, аб́ы тот не у́валяти.

Поверхниця (пове́рхниця) – наволочка. Нова́ *пове́рхниця* бы́ла біла, вонь памуто́ва.

Повитиця (повити́ця) – берізка польова. Сьóго лі́та *повити́ця* розросла́ся по усьóму горóдови.

Повісмо (пові́смо) – пряжа. У калідо́рі на ла́вици лежало сві́жонапряжено́е *пові́смо*.

Повітруля (Повітру́ля) – 1) вихор. Налетіла *повітруля*, тай понёсла з двора дітінські чіжмы. 2) швидка жінка. Жона́ гі *повітруля* залетіла, крутну́лася тай уже ї неє́.

Повоєтити (повоєтіти) – наробити шум. *Повоєтіти* на свадьбі, ото́, гі просто жіти.

Повон (пóвон) – ззовні. Газды́ня довго обхóдилася *пóвон*, бо мала вели́коє газдувствó.

Поворозка (пóворозка) – ручка відра. Уд іще́ нового відрá удорва́лася *пóворозка*.

Повуцтянити (повуцтяніти) – полити оцтом. Óгуркы варто *повуцтяніти* перед їдóв.

Погадковати (погадковáти) – подумати. Перед тым як говоріти, треба бы добре *погадковáти*.

Погайцовати (погайцовáти) – 1) порухати вогонь у пічці. Абы́ ліпше горіло, варто коло шпóра мало *погайцовáти*. 2) швидко піти. Скоро домú прійде лиш тот, тко не бо́їтсья *погайцовáти*.

Погар (погáр) – стакан. Стограмóвый *погáр* був налі́тый до самого краю.

Погниляк (погниля́к) – погниле дерево. Замість молодого бука, у двур привéзли сам *погниля́к*.

Погостити (погóстити) – почастувати. На ся́то ка́ждого, ко за́йде до хы́жі, га́зды́ мають добре *погóстити*.

Погрузити (погрузіти) – навантажити. Молоді́чин б́утур треба *погрузіти* у машину.

Погулюкати (погулю́кати) – покричати. Хлопці могли добре *погулю́кати коло* сільра́ды, айбо не хóтіли того робити.

Погурькый (пóгурькый) – гіркуватий. Лёвеш був *пóгурькый*, майже ніткó'го не їв.

Погусляти (погúсляти) – пограти на скрипці. Ка́ждый на свадьбі муг *погúсляти*, лишéнь бы гúсляр не уві́дів.

Погустый (погустый) – занадто густий. Пес змітовав *погустый* пудшёрсток двѣчі у гуд.

Погыбнути (погыбнути) – померти. У болоті *погыбнути* могла хоть яка велика худоба, що забрѣла у нього.

Погрынджити (погрынджити) – помнути, почавити. Абѣ уйшло доброе вино, треба фѣйно *погрынджити* виноград.

Подабати (подабати) – бути подібним. Діти маю́т *подабати* на своїх вутцѣ тай матір.

Подалеко (подалеко) – занадто далеко. Із приселка іті у шко́лу бѣло *подалеко*.

Подарабловати (подарабловати) – подрібнити. На ковбаскѣ мнѣсо варто бѣло спершу *подарабловати*, а потому помолоти.

Податко (податко) – дехто. *Податко* із сусіду дуже любив прибрати до рук чужоє.

Подащо (подащо) – дещо. Перед шко́лов, дітям *подащо* купіли новое.

Поддавшливый (поддавшливый) – податливий. *Поддавшливый* челя́дник лѣгко нахо́див мову із хоть кым.

Подербати (подербати) – пошкрябати. Дру́том могли *подербати* краску на машині.

Подерти (подерти) – порвати. Бавлячися, хлопці легко гóдні бѣли *подерти* цу́ря.

Подлаш (подлаш) – підлога. У ремонті зробили не лише стѣны, а й поміняли старѣй *подлаш*.

Подоказоватися (подоказоватися) – посперечатися. Цѣмборкы могли *подоказоватися* через хоть яку дурніцю.

Подолок (подолок) – нижня частина жіночої спідниці. Дівка несла з горóда пóвный *подолок* достѣглых иваняно́к.

Подолу (подолу) – низом. У літньый час час грѣбы росли *подолу* хѣщі.

Подорого (подорого) – занадто дорого. Но́вый свѣдер ко́щовав у сѣльма́зі *подорого*.

Подрабатися (подрáбатися) – видряпатися. *Подрáбатися* на грушу тяжко, айбо завто мож натрясті сáмых достíглых груш.

Подранчити (подрáнчити) – покрити хату дранкою. Купили нову дранку, бо трéба бýло *подрáнчити* хлív.

Подрачовати (подрáчовáти) – почистити колоду від кори. Хлопці пушли у хáщу, там мáли *подрáчовáти* порíзаний лís.

Подуркати (подúркати) – постукати. Перед тым як зайти, теба голосно *подúркати* у двéрі.

Подь (пóдь) – іди зі мною. *Пóдь* домú, прáзник уже кóнчився.

Позабогом (позáбогом) – незабаром. *Позáбогом* зберéся урожа́й і мож бúде перепочíти.

Позамітовати (позамíтовати) – закидати. *Позамíтовати* картóшку у ямкы мáли дíти, бо отó бýла не тяжка робота.

Позапрятовати (позапрýтовати) – сховати. Мати хóтила *позапрýтовати* малóе цýря, абы не заважало у шíфоні.

Позасночи (позásночи) – минулої ночі. *Позásночи* був великый мiсяць, і дúже вýли пси.

Позатіговати (позатíговати) – затягти нитку. Абы *позатíговати* нítку, треба брати окуларíї, бо вúшко дуже малóе.

Позатот (позатóт) – позаминулий. Нiяк не годна'м забýти *позатóт* день: так много усьóго бýло.

Позашпунковати (позашпúнковати) – застібнути. Дítині треба *позашпúнковати* усi гóмбиці, бо сама она не гóдна.

Позвідати (позвídати) – спитати. Абы не блудíти селом, глядáючи кого треба, лiпше *позвídати* куды йти.

Поздівати (поздívати) – нанизати. Почищенi грiбы мáют *поздívати* на низанкы: так iх будут сушiти на сонцi.

Позмітовати (позмíтовати) – поскидати. *Позмíтовати* цýря, абы го помýти, мала уся сiм'я у субóту.

Покладок (пóкладок) – яйце підкладене в гніздо. На сідалі лишався *пóкладок*, якým могло бýти не яйцé, а щось на нього похóжое.

Поклонцати (пóклонцати) – лузати насіння. У неділю мож бýло на лáвици *пóклонцати* посóняшник.

Поклюсіти (поклюсіти) – подрімати. Бабý на лáвици могли говóрячи *поклюсіти*.

Поковтати (поковтати) – постукати. Уночі, абý усіх не перебудіти, мож легко *поковтати* у óболок.

Поколотився (поколотівся) – збожеволів. Уд вóдки, яку чоловiк пив як воду, ун просто *поколотівся*.

Поколочений (поколóчений) – божевiльний, психiчно хворий. *Поколóчений* чоловiк вертався у родiну кáждый раз, як проходив лiковáння у бóлницi.

Покрайниця (покрайниця) – бокова дошка лiжка. Старá *покрайниця* заважала нiкати телевiзор, бо бýла дуже восóка.

Покровець (покрóвець) –1) ковдра. Старый *покрóвець* був iз вáты i свóе уже удслужiв. 2) покривало. Новýй *покрóвець* не закрывáв усю пóстiль, треба бýло купити iще едén.

Покрувець (покрувець) – покривало. Раньше у прiданому дiвка мала мати богдáй едén покрувець.

Покрjтати (покрjтати) – вивернути. Уд хворóбы i рúкы i нóгы могло *покрjтати*.

Покуй (пóкуй) – спокiй. Дáйте ми *пóкуй*, хочу просто удпочiти.

Покумоватися (покумовáтися) – стати кумами. Дiти ще у шкóлi рiшiли *покумовáтися*, що i зробили, як úросли.

Покурто (пóкурто) – короткувато. *Пóкурто* удрiзаное полотнó поклали у шiфон, бо онó нi на що бýло не гóдноє.

Покушати (покушати) – скуштувати. Новóе кiсто усi хотiли *покушати*, бо онó мáло дúже фáйный вид.

Полегкый (пóлегкый) – легкуватий. Хлопцi úбрали собi *пóлегкый* труд, хоть за нього i платили май мáло.

Поледиця (полéдиця) – ожеледиця. По дощóви на вóлиці зробíлася велика *полéдиця*.

Поли (пóли) – юбка. Діти на Великдень мали нові *пóли*, і мали у чому йти до цéрквы.

Полівко (пóлівко) – слабко зтягнуто. *Пóлівко* зашнуровані топáнки гóдні злétити з нóгы.

Половичкы (половичкы́) – туфлі. Нові *половичкы́* пасовáли до кúпленої свíты.

Половінь (пóловінь) – полум'я. Уже загáслый *пóловінь* по новому розгорíвся уд вíтра.

Полуденковати (полúденковати) – обідати. *Полúденковати* сíдали за велíкый стул, що стояв пуд óболоком.

Полуденок (полúденок) – обід. Кой корóвы не доíлися у полúдне, попáсичі брали *полуденок* з собов у пóле.

Полупаный (полúпаный) – облуплений. *Полúпаный* уд пáры пуд трéба бýло обновити.

Полупати (полупáти) – зішкребти побíлку, штукатурку. Перед побíлков стару крáску треба *полупáти*.

Польокати (польокáти) – полоскати. Май лíпше мож *польокáти* у потóці.

Помагальник (помагáльник) – помічник. У всякому ділі *помагáльник* не буде лíшнім.

Помазгуляти (помазгуля́ти) – покреслити. Дітіна може *помазгуля́ти* як книжку, так і докумéнт.

Поматлюгати (поматлюгáти) – помахати. *Поматлюгáти* документами перед носом начальника гóден не кáждый.

Помежи (пóмежи) – поміж. *Пóмежи* двома брéхнями усе мож найти правду, áвадь щось похóжое на правду.

Померзляк (померзля́к) – той, що мерзне. *Померзля́к* ніяк не гóден був загрíтися: не помогáв ні чай, ні тéплый пóплон.

Помінити (помініти) – пообіцяти. Хоть що мож *помініти*, айбо не усьо мож зробити.

Помного (пóмного) – забагато. Кажут, що ма́сла у ма́нці *пóмного* б́йти не може, та быва́є уся́ко.

Помочи (помочі́) – допомгти. Не га́ньба *помочі́* слабо́му, га́ньба сьогó не зробити.

Помуст (пому́ст) – деревяна підлога у стайні. Стары́й *пому́ст* уже прохуди́вся і його треба а́вадь ремо́нтовати, а́вадь міняти.

Помучанити (помучані́ти) – посипати мукою. Пе́ред тым як кача́ти кісто, газды́ні треба добре *помучані́ти* стул.

Помывалька (помыва́лька) – ганчірка для миття посуду. Стару́ *помыва́лку* у́верли на смітя́.

Понадвечур (понадв́ечур) – під вечір. *Понадв́ечур* усі збиралися у сусідського Максима, довго говорили тай сміялися.

Понадвоє (пона́двоє) – навпіл. *Пона́двоє* розділений урожай май лéгко зберегти.

Понамітовати (понамі́товати) – розкидати. Усім псам їду треба *понамі́товати* у окремі блю́да.

Понатроє (пона́троє) – розділено на трьох. *Пона́троє* поділена робóта буде зроблена дуже скоро.

Понахожовати (понахо́жовати) – знайти. Грибні́ місця *понахо́жовати* уда́єся не усі́м.

Пондьолы (пóндьолы) – широке жіноче вбрання. *Пóндьолы* мая́чат за жоно́в так, гі бы цу́ря бы́ло не її́.

Понервозити (понéрвозити) – понервувати. Невістка знає як май лі́пше *понéрвозити* стары́х.

Понизько (пóнизько) – занадто низько. Шнурок на цу́ря завісили *пóнизько*, мало що на нього мож заві́сити.

Поодбирати (поодбира́ти) – відібрати. Сильны́й уд слабо́го го́ден *поодбира́ти* усьо, що хоче.

Попахати (попахати) – понюхати. Многі м'яндру не годні і *попахати*, не отó, аб'ї ї пити.

Попер (поп'ер) – г'ркий мелений перець. Аб'ї л'евеш добре смаковав, у нього треба додати *поп'ер*.

Поперек (поп'ерек) – навпростець. У Полінець мож їти не дорóгов, а *поп'ерек*, через гóрба.

Поперемітовати (поперемітовати) – перекласти з одного місця на інше. Діти люб'лять *поперемітовати* усьó вверх ногами.

Поперепужовати (поперепужовати) – перелякати. Велика вода гóдна *поперепужовати* не лише діті, а і стар'їх люди.

Попечи (попеч'ї) – спекти. На Великдень треба встигнути *попеч'ї* усі паск'ї.

Поплатати (попл'атати) – полатати. Старі ногавіці мала *попл'атати* дівка, що приходила н'їкати за мал'їми дітьм'ї.

Попліснілий (попл'їснілий) – запліснявілий. *Попліснілий* хлїб не хóтів їсти і пес.

Поплон (поплон) – ковдра. Новий *поплон* був л'гкий і т'плый, хоть і кóштовав дóрого.

Поплысти (попл'їсти) – попливти. *Поплысти* проту теч'ї Рїк'ї удав'алося не усїм хлопц'ям.

Пополуденковати (пополуденковати) – пообідати. *Пополуденковати* мож б'їло у столóвуй, авадь дóма.

Попортити (попóртити) – зіпсувати. Зрóбленое *попóртити* легко, май т'яжко отó пóтум ўправити.

Попочивок (попóчивок) – короткий відпочинок. У т'яжк'уй роботі треба мати *попóчивок*, аб'ї не ухл'ясти.

Попочити (попоч'їти) – відпочити. У неділю варто *попоч'їти*, аб'ї набр'атися сил.

Поправді (поп'равді) – справді. *Поп'равді* к'ажучи, сусід був дóбрым чоловіком.

Попри (поп'ри) – повз. Дорога йшла *поп'ри* пóтук, а пóтум поверт'ала у пóле.

Поприга (попрі́га) – стручковий перець. На городі *попрі́га* росла на окре́муй грядці, у кунці́ городця.

Поприскі́плювати (поприскі́плювати) – поприщеплювати. Добре *поприскі́плювати* дичкы́ муг не ка́ждый чоловік.

Поприти (попрі́ти) – перчити. Многым лю́дям, абы́ смаковало, треба добре *попрі́ти* їдú.

Попролишати (попролиша́ти) – зробити пропуски. Кóплючи тенгері́цю, треба *попролиша́ти* місце на руст.

Попрятати (попря́тати) – сховати. Май лі́пше *попря́тати* щось ва́жнеє мож лиш на май ві́дному місці́.

Попудтягати (попудтяга́ти) – підтягнути. Перед тым, як запряга́ти коня у вуз, варто *попудтяга́ти* ре́мня.

Попужати (попу́жати) – полякати. Роз'язаным псом мож *попу́жати* хіба цы́ган.

Попуканий (попу́каний) – потрісканий. Попу́каний пуд па́дав тогды́, кой ото бы́ло зовсім незручно.

Попысник (попы́сник) – ляпас. До тямкы п'яного го́ден привести лишéнь добрый *попы́сник*.

Попытати (попы́тати) – помацати. Абы́ купити у бóвті свіжый хліб, варто́ го спершу *попы́тати*.

Порізькати (порізькати) – поділити на дрібні частини. Принéсену із церкви про́скору мати старалася *порізькати* так, абы́ устачило усім у хы́жи.

Поріхтовати (поріхтова́ти) – полагодити. Пола́маний у буйці́ плут, обця́ли *поріхтова́ти* того-таки дня.

Порозпукований (порозпуко́ваний) – потрісканий. *Порозпуко́ваний* ші́фон унесли із хы́жі у дрыва́рню.

Порохнавый (порохна́вый) – трухлявий. На *порохна́вый* пень ма́ло ко нікав, а там бы́ла фа́йна грибни́ця.

Порплиця (порпли́ця) – кріт. *Порпли́ця* нары́бла на городі́ кúпу кырті́н.

Портити (пóртити) – псувати. Абы насéрдити учителя, діти починали *пóртити* написане у ірці.

Поругати (порúгати) – побити ногами. Кáждый кóпыл любив *порúгати* лóпту.

Порыбарити (порыбáрити) – порибалити. У виходній *порыбáрити* мож было і на Ріці, і на óзері.

Посижковати (посіжковати) – сидіти без діла. Замість того, абы щось робіти, молодіця любила *посіжковати* у сусіду.

Посиловати (посіловати) – запропонувати. Гóстю варто *посіловати* кáвы і лишéнь так úпустити із хýжі.

Поскіпити (поскіпіти) – зробити щеплення. Дічку ліпше *поскіпіти* навесні, хотя́ де́ко отó робот восені.

Поскоро (пóскоро) – занадто швидко. Мы *пóскоро* úйшли із хýжі, завтó уже замéрзли, чекаючи транспорт до Хúста.

Поскупый (пóскупый) – скупуватий. Чоловік був *пóскупый*, боявся переплатіти.

Послабо (пóслабо) – слабувати. *Пóслабо* натягнені стропіла не давали възмóжності управлѣти коньóм.

Посмырдовати (посмы́рдовати) – мати нежить. Дощáва погóда застáвлят *посмы́рдовати* і зóвсім здорóвых.

Посмычити (посмы́чити) – потягти. Хлопці старалися *посмы́чити* сухачá до своєї хýжі.

Посовітовати (посові́товати) – порадити. Май легко *посові́товати* другому отó, що сам не рóбиш, та тко про отó знає.

Посоняшник (посóняшник) – соняшник. *Посóняшник* рус мáйже на кáждому горóді, і мы дуже любили оббивáти пáлицев зúрвані головкы́ уд насі́ня.

Постіль (пóстіль) – ліжка. Пуд стінóв стояла широка застéлена *пóстіль*, на кóтру не мож было сідáти.

Постричи (пострѣ́чи) – постригти. Мати мала знáти *пострѣ́чи* малы́х діті.

Построїти (построїти) – побудувати. Кáждый легінь мав *построїти* собі хыжу, бо іті у пріймы не хотів ніткó.

Постудено (пóстудено) – холоднувати. На вúлиці бýло *пóстудено*, хоть отó був лишень сентéмбер.

Потеглозовати (потеглозовáти) – попрасувати. Помытоє цýря мали спершу *потеглозовáти*, а потóму склáсти у шіфон.

Потемешити (потемешіти) – подумати. Перед тым, як щось робити, вáрто дóбре *потемешіти* мозгáми.

Потемок (потéмок) – пítьма. Діти так забáвилися, що і не увіділи, як упáв *потéмок*.

Потинка (пóтинка) – слабка, худа людина. Умучена робóтов дівка бýла гі *пóтинка*, ще мало, тай вітер муг і убаліти.

Потинтянити (потинтяніти) – забруднити чорнилом. Носячі тінту на уроки, діти легко могли потинтяніти своє цýря, а удмыти ї было не мож.

Потихы (потіхы) – тихенько. Ліпше *потіхы*, тай без біды, гі скóро, тай із морóков.

Поткан (поткáн) – щур. У словпéць, настáвлений у хліві, упáв старый рыжый *поткáн*.

Потрафити (потрафити) – влучити у ціль. Хлопці старалися *потрафити* із рогáтки у намальовану на стіні ціль.

Потровити (потровіти) – отруїти. Уліті, абы урятовáти урожай, треба *потровіти* жуку.

Потручати (потручáти) – поштовхати. Перед ремонтом усі меблі варто *потручáти* посéред кóмнаты.

Потручатися (потручкатися) – поштовхатися. У клубі, на танцях, кóпылы гóдні *потручкатися*, айбо проблем із того ніткó не чинит.

Потум (поту́м) – потім. Спершу роблят роботу, *поту́м* – удпочивáвут.

Потя (пóтя) – пташка. *Пóтя* кáждый рано прилітало до óболока і чекало, абы му дали крыхт хліба.

Потячка (пóтячка) – пташиний послід. Ластувкí звили гніздо над дверима верáнди, і треба бýло кáждый день удмывáти *пóтячки*.

Поудопирати (поудопира́ти) – відкрити. Абы провітрити хýжу, треба *поудопира́ти* усі óболокы.

Поудчаховати (поудча́ховати) – відламати, відірвати. Дідо обіцяв *поудча́ховати* ону́кам вуха за непóслух.

Поужварений (поужва́рений) – помнутий. *Поужва́рений* рéклик вísив на чóпику, коло двéрю.

Поужварити (поужва́рити) – помнути. У повному автобусі легко мож *поужва́рити* цу́ря.

Поулишовати (поули́шовати) – пропустити, лишити пусті місця. Мати просила *поули́шовати* ме́жи тенгеріцьов місто на óгуркы.

Пофігльовати (пофігльова́ти) – пожартувати. Не усім удае́ся фа́йно *пофігльова́ти*, а вуйко муг заставити сміятися пу села́.

Похавковати (поха́вковати) – покашлювати. Просту́жений дítвак начинав *поха́вковати*, а ще у нього бýла горя́чка.

Похарити (похарі́ти) – прибрати. У суботу дівка мала уся́ды *похарі́ти*.

Похожалый (похожа́лый) – досвідчений. *Похожа́лый* чоловік муг довго розка́зовати про усьó на світі.

Похосновти (похоснова́ти) – використати. Кобы кáждый челя́дник муг *похоснова́ти* отó, що нажив, бýло бы дуже добре.

Похупный (пóхупный) – спритний. Сусід був *пóхупный* до уся́кої роботи.

Поцімборськы (поцімбо́рськы) – по-дружньому. Кóпылы *поцімборськы* договорі́лися, кому що чині́ти завтра на стрóйці.

Поцолы (пóцолы) – пліва на м'ясі, непридатна для споживання. *Пóцолы* їли псы тай кóти.

Поцоркати (поцо́ркати) – постукати. Перед тым як зайти до хýжі, варто *поцо́ркати* у óболок, áвадь двері.

Поцыргати (поцы́ргати) – посмикати. Малóе пся любило *поцы́ргати* усьó, до чого могло дотягтися.

Почелленіти (почёлленіти) – почервоніти. Уд компліменту молодого чоловіка, дівка легко могла *почёлленіти*.

Почестовати (почестова́ти) – пригостити. Сваті старалися як мож май файно *почестова́ти* за́йшли до хыжи челядь.

Починок (почінок) – веретено з пряжею. Невістка занесла до хыжі *почінок*.

Пошоритися (пошорі́тися) – виконати усю роботу. До темноты газдыня спішила *пошорі́тися*.

Пральник (пра́льник) – дерев'яний виріб, за допомогою якого вибивили на річці білизну. *Пра́льник* лежав у дрыва́рни, за стовпом, куды не могли дотягтися діти.

Прибриховатися (прибри́ховатися) – підлещуватися. Дітіна з усьої сілы старалася *прибри́ховатися*, абы мати дала юй цукру.

Приделованя (придело́ваня) – марнотратство. Пусто́е *придело́ваня* могло ўлізти бо́ком.

Приделовати (приделова́ти) – марнотратити. Тот, тко не зароблят, любит *приделова́ти* чужі гроші.

Прийшлый (прійшлый) – немісцевий. *Прійшлый* чоловік не розумів, як прийшов у село і що йому туй треба.

Прилячи (прилячі) – прилягти. По обіді газда́ любив *прилячі*, абы удпочіти.

Примервіти (приме́рвіти) – задрімати. Дідо дуже старався *приме́рвіти*, айбо заважали діти, що бавилися на вулиці.

Примовный (примо́вный) – улесливий. Дуже *примо́вный* челя́дник легко муг договорі́тися із людьмі.

Припараженный (припара́женный) – святково одягнений. *Припара́женный* газда́ гордо йшов вулицев до цёрквы.

Приплысти (приплы́сти) – 1) припливти. Каждый із хлопцю старався пе́ршым *приплы́сти* на дру́гый бе́рег рікы. 2) досягти чогось. Петро з острахом думав: ци го́ден буде у сво́юй роботі *приплы́сти* до чогось доброго.

Припудитися (припу́дитися) – налякатися. Хвороблівого челя́дника, що ко́льшучися йде вулицев, може *припу́дитися* не лиш дітіна.

Пририхтоватися (пририхтовáтися) – приготуватися. Газдýня хóтіла добре *пририхтовáтися* до прáзнику.

Присокотитися (присокотítися) – приборегтися. Берéменна жóна має *присокотítися*, бо ніткó про неї думати не буде.

Приста́я (приста́я) – приймак. *Приста́я* вівся гі газда: зробив ремонт, пострóїв дривáрню, завів худóбу.

Присты́ти (присты́ти) – застудитися. Брóдячи голóнуж во́дами, легко *присты́ти*.

Прителемпа́ти (прителемпа́ти) – прийти. Іван мав увечéрі *прителемпа́ти* до сестры́, бо жона́ у́гнала го із до́му.

Притина́ти (притина́ти) – обрízати. *Притина́ти* лозу мож восені́, а мож і ра́нньов весно́в.

Приті́гати (приті́гати) – притягувати. Мені удавалося приті́гати пробле́мы, гі магні́тови желе́зо.

Притруді́ти (притруді́ти) – втомитися. Ста́рший челя́дник легко го́ден *притруді́ти*.

Прич (при́ч) – усе, усюди. Ма́єте розказати *при́ч* про вто, щосьте учора робили.

Причекати (приче́кати) – зачекати. На останóвці мы мали *приче́кати* свою ці́мборку, а уже по́тум, усі ра́зом, іті у ха́щу.

Причу́лося (причу́лося) – почувлося. Причу́лося, що тко́сь зайшов до хы́жи.

Пришля́к (пришля́к) – той, що прийшов. *Пришля́к* сміявся з усьогó, що не розумів, і не муг прийня́ти, як щось ва́жне.

Проквасні́ти (проквасні́ти) – скиснути. Сёрба́нка, лішена на шпо́рі, могла *проквасні́ти* уд тепла, і їсти ї уже ніткó не бу́де.

Прокельтовати (прокельтовáти) – витратити. Чужі гроші *прокельтовáти* дуже легко, айбо удда́ти треба́ме сво́ї.

Прокі́рянний (прокі́рянний) – вигнаний. *Прокі́рянний* із прáзника дебоши́р іще довго не го́ден був заспоко́їтися.

Пролетарь (пролетарь) – волоцюга, пройдисвіт. Місний *пролетарь* брехав усім пуд ряд, айбо люди легко вірили його брехні.

Пролуфтовати (пролуфтовати) – провітрити. Абь усім добре спалося, кóмнату варто *пролуфтовати*.

Пролымпати (пролымпати) – неспішно, повільно пройтись. У казках із цімборков мож *пролымпати* попри своєї останówki, не замівши її.

Промерти (промерти) – пірнути. Хлопці на Ріці устроїли змагання: теба бьло *промерти*, і, як мож май довго, продёржатися пуд водóв.

Прометаний (прометаний) – розчищений. *Прометаний* сніг топився дуже помáлы.

Промітовати (промітовати) – розчищати. *Промітовати* сніг мали усьóв хьжєв, íнак ун муг зовсім западати дорóгу.

Промкнути (промкнути) – проковтнути. Дітіна ніяк не гóдна бьла, áвадь не хотіла, промкнути лікь.

Проп'янитися (проп'янитися) – витверезіти. *Проп'янитися* чоловікови помагав росул.

Пропуйця (пропуйця) – алкоголік. *Пропуйця* уносив із хьжі усьó, що муг, а як не бьло що продати – муг красти у сусіду.

Протрутити (протрутити) – проштовхнути. Люди старалися *протрутити* у чергу когось із своіх, і аж мож май близько ід прила́вкови.

Проту (прóту) – проти. Селові лю́ди бьлы *прóту* стрóйки на Ріці, коло села, міні-електростанції.

Процуравити (процуравити) – продірявити. У чїжмах штрёмфлі легко бьло *процуравити*.

Пряділя (пряділя) – прядильниця. Кажда жона у старі чась бьла добров *прядільов*.

Прятанка (прятанка) – гра в піджмурки. Мы дуже любили бáвитися у *прятанкы*.

Прятати (прятати) – ховати. Діти навчилися *прятати* уд дрúгых отó, що бьло їм дорогьм.

Псюк (псіок) – молодий собака. Молодýй *псюк* дуже любив бавитися.

Пся (пся) – цуценя. *Пся* бігало по вулиці, глядаючи своє доміство.

Пу (пú) – пів. *Пу* уговоної свині мати давала дітині, що жила окремо уд неї.

Пуговиця (пúговиця) – гудзик. Нам треба бýло найти челлену *пúговицю* із сріблястим нальóтом.

Пуд (пúд) – 1) горище. Пшеницю, зóбрану на полі уно́сили на *пúд*. 2) стеля. Удпáлый *пúд* мали заштукату́рити, а пак забіліти.

Пудбивати (пудбивáти) – заправляти їжу. Жóны навчилися *пудбивáти* їдú мукóв.

Пудбу́й (пудбу́й) – підкладка в одязі. *Пудбу́й* на тéплову плéтену свéдері удвисáв і ма́ли'го перешіти.

Пудверечи (пúдверечи) – підкинути. На вечурніцях кола́ч треба бýло *пудверечи* до подá і оп'ят'го іміти, абý не упáв на падемент.

Пуддівати (пуддівáти) – глузувати. Фіглярный чоловік старався *пуддівáти* усіх із кым говорів.

Пудмітовати (пудмітовати) – підкидувати. Бáвлячись із дітинов, отéць муг *пудмітовати* ї до по́да.

Пудрога (пúдрога) – півтора. Молодýта дустáли у подáрок *пудрога* тисячі і могли купити си отó, що хóтили.

Пужати (пúжати) – лякати. Малу ревліву дітину любили *пужати* цигáнков.

Пулька (пúлька) – індичка. *Пулька* метáлася на усіх, тко мав на собі щось челленое.

Пулькан (пулькáн) – індик. Старýй *пулькáн* держав у порýдку усіо дворову́ птіцю.

Пулькаты́й (пулькáтый) – вирячкуватий. *Пулькáтый* челя́дник часто терпів над собóв насмíшки.

Пулярис (пуля́рис) – гаманець. Не кáждый челя́дник мав свуй *пуля́рис*.

Пуп (пúп) – священник. *Пуп* обідився на двадцáтку тай пушóв із церкви.

Пусцятися (пусця́тися) – обпісятися. Слабýй на мiхúрь челя́дник муг за́просто *пусця́тися* хоть коли.

Путь (путь) – дорога. Через берег був іще оден *путь*, що вів до старої тютчиної хыжи.

Пуцовати (пуцовати) – чистити. Перед тым, як кудысь іти, варто добре *пуцовати* топанкы.

Пчола (пчолá) – бджола. Недавно віділа'м дуже інтересный пам'ятник *пчолі*.

Пчоляр (пчоляр) – пасічник. *Пчоляр* у шапці із широкими крысами сидів на базарі за кантами із добрым медом.

Р

Рабловати (рабловати) – чистити. У теплий день усі горшкы унесли на вулицю, абы *рабловати*.

Райбати (райбати) – прати. Раньше цуря *райбати* мож было лиш руками, теперь ото робит машинка.

Райбачка (райбачка) – пральна дошка з хвилястою поверхнею. Мамка *райбачку* держала у колешні, за селеменом.

Райбовати (райбовати) – мити. Усьо валяное цуря треба добре *райбовати*.

Ракаш (ракаш) – купа. Перед хыжов урос великий *ракаш* снігу.

Рамено (рамено) – 1) рамка. Нову фотку треба вставити у новое *рамено*. 2) місце скріплення, перехрещення хреста. Дубове *рамено* было хоть і старое, айбо іще зовсім цілое.

Ранташ (ранташ) – зажарка з муки. Сербана пасуля была заправлена густым *ранташом*.

Рантовати (рантовати) – заправляти страву піджаркою з муки. Не каждуй газдыні удається добре *рантовати* сербанку.

Рапавый (рапавый) – 1) шершавый. На *рапавый* верх дошки імнялося усьо, що до неї дочинялося. 2) брудный. *Рапавый* копыл дуже хотів помытися, айбо спершу мав кончити роботу.

Рапкати (рапкати) – кричати. Жоны не просто говорили, ай старалися *рапкати* на усьый голос.

Ревати (рева́ти) – плакати. Аби́ щось у́просити, дітина зачина́ла го́лосно *рева́ти*.

Ревливець (ревлі́вець) – плакса. Ма́льй *ревлі́вець* не хóтів спати на полудне, і про ісе́ знала уся ву́лиця.

Ревы (ревы́) – плач. Над дво́ром стояли *ревы́*, гі бы там жи́ла не єдна́ дітіна, ай ці́льй ше́рег.

Регонітисся (ре́гонітисся) – реготати. Ці́мборкы могли *ре́гонітисся* із хоть чо́го.

Рейвах (ре́йвах) – безлад. Там, де є ма́лі ді́ти, сто́йт навхтемі́шньый *ре́йвах*.

Реклик (ре́клик) – піджак. Но́вйй *ре́клик* був великовáтый, айбо ото́ матір не інтересова́ло.

Рекличок (ре́кличок) – жіночий піджак. Ра́нок був студéньый, треба б́ло брати на ся *ре́кличок*.

Рендешно (ре́ндешно) – акуратно, скурпульозно. Майстер *ре́ндешно* робив усю сво́ю роботу.

Реселованикы (реселóваникы) – деруни. *Реселóваникы* ма́ют б́ти запéчені до твердої шкору́нки.

Реселовати (реселова́ти) – терти на терці. Гу́глі варто *реселова́ти* на просту́й терці, оні тогды́ май до́брі.

Реселув (реселу́в) – терка для овочів. На стіні вісів но́вйй *реселу́в* і чекав коли́го узьму́т у ру́кы.

Рецепка (реце́пка) – рецепт. У́дана до́хтором *реце́пка* мала лиші́тисся у патека́роша.

Рипкати (рі́пкати) – скрипіти дверима. Ма́льй дуже любив ба́витися із двері́ма, начинав *рі́пкати*, грімкати і не давав нікому перепочі́ти.

Рихтовати (рихтова́ти) – лаштувати, готувати. Їду́ на сва́дьбу зачина́ли *рихтова́ти* загодя́.

Рігля (рі́гля) – горизонтальний брусок, до якого прибивають дошки паркану. Но́ва *рі́гля* ма́ла б́ти укра́шена такы́м же цві́том, гі решта плóта.

Різькати (рі́зькати) – різати на дрі́бні частини. Аби́ дітіна не рева́ла, ю́й дали папі́рь і дозволили його́ *рі́зькати*.

Ріньоватый (ріньоватый) – змішаний з рінню. *Ріньоватый* горód треба б́ло поливати цілоє літо.

Ріхтовати (ріхтовати) – 1) готувати страви. Їду́ на свад́бу мала *ріхтовати* ста́рша поварі́ха. 2) готувати реманент. Реманент *ріхтовати* треба узі́мі, аб́и на весні усьо́ б́ло готóво.

Ріхтоватися (ріхтоватися) – готуватися. До вошкóлы *ріхтовалися* усьóв хы́жов.

Рішкаша (рішкаша) – рисова каша. Ді́ти просили зварити їм *рішкашу*, айбо у хы́жи не б́ло молока́.

Робутный (робутный) – працюватий. *Робутный* чоловік не мав ні одного дня, аб́и удпочі́ти.

Розбізоватися (розбізоватися) – знахабніти. Ді́ти, котры́м давали мно́го гро́ши, легко могли *розбізоватися*.

Розбітанговатися (розбітанговатися) – стати розбишакою. *Розбітанговатися* могли хлопці, котрі́ жили лише з ба́бов тай дідом.

Розверечи (розверечи) – розкидати. Ва́ляное цу́ря діти могли *розверечи* хоть де.

Розгаламанити (розгаламанити) – розголосити. Дого́вор про свад́бу *розгаламанити* могли лишень хы́жні.

Розгойкатися (розгойкатися) – розкричатися. Ма́рія могла *розгойкатися* через уся́ку дурні́цю.

Розгружати (розгружати) – розвантажувати. *Розгружати* машину́ рі́ни заклі́кали обо́х сусі́ду.

Розгыбати (розгыбати) – розгинати. Аб́и пораховати до десяти, хлопчик мав по черзі *розгыбати* персты́.

Розгоомбати (розгоомбати) – розстігнути. Аб́и зняти свéдер, його́ треба спéршу *розгоомбати*.

Розгрындженный (розгрындженный) – розхристаний. *Розгрындженный* на пудпі́тку чоловік не чув хо́лода, йому́ б́ло те́пло.

Роздявитися (роздя́витися) – розкрити рота. Ты не ворона, що годна *роздя́витися* лишень на сыр.

Роззвідати (роззві́дати) – розпитати. Аби́'ся не заблудити, варто *роззві́дати*, куды́ треба йти.

Розловгати (розло́вгати) – розгойдати. Аби́ убаліти дэрево, спёршу'го треба *розло́вгати*.

Розлучно (розлу́чно) – розбірливо. Говорити треба *розлу́чно*, аби́ усі розуміли уповіженое.

Розмітовати (розмі́товати) – розкидувати. Замо́клу траву треба *розмі́товати* тонкы́м слое́м, аби́ скоро схла.

Розмотулькати (розмоту́лькати) – розплутати. Клубо́к із стары́ми нитка́ми *розмоту́лькати* не уда́лося.

Рознервозити (рознéрвозити) – роздратовати. Занадто супокуйный чоловік за́просто годен *рознéрвозити* своєв поведінков.

Розникати (розні́кати) – роздивитися. Гости́ хотіли усьо́ добре *розні́кати*.

Розодіта (розоді́та) – ошатна, причепурена. У неділю *розоді́та* газд́ыня ішла́ до церкви із восо́ко пуднятов голово́в.

Розпалайданик (розпала́йданик) – розхристаний чоловік. *Розпала́йданик* нікого не слухав і не хотів привести́'ся у порядок.

Розприказоватися (розприка́зоватися) – розговоритися. Чужі люди́ довго приника́лися до́ки могли *розприка́зоватися*.

Розпущати (розпуща́ти) – розпускати. *Розпуща́ти* стару́ двадцятку́ нітко́ не хотів, хотя́ і терпіти́ ї бурш у селі́ не хотіли.

Розпысканитися (розпыска́нитися) – почати пащекувати. Доведена до нака́ла жона́ могла так *розпыска́нитися*, що спёрти́ ї бы́ло не мож.

Розреватися (розрева́тися) – розплакатися. Слабодухый челя́дник муг *розрева́тися* ка́ждов мину́тов.

Розрегонітися (розре́гонітися) – розреготатися. Ка́ждый годен *розре́гонітися* із фа́йного анегдо́та.

Розрішити (розріші́ти) – дозволити. *Розріші́ти* зайти до хыж легіньови муг лиш гáзда.

Розруняти (розруня́ти) – розрівняти. Перед посадков карто́шки, горóд треба *розруня́ти*.

Розтерьхати (розтерьха́ти) – розвантажити. *Розтерьха́ти* машину дров не так легко.

Розтылый (розты́лый) – розтовстілий. *Розты́лый* чоловік лédвы уміщався у вузкі́ двері.

Розтыти (розты́ти) – розтовстіти. Уд жирної їдбы жона́ могла *розты́ти*, і не б́ыло тому ра́ды.

Розума́к (розума́к) – розумник. *Розума́к* мав отві́ты на усі́ питання, і усьó муг поясні́ти.

Розфы́ркати (розфы́ркати) – розкидати. Дуже легко мож *розфы́ркати* по ко́мнаті сво́е цу́ря, айбо розкла́сти'го по сво́їх містах тя́жко.

Розхавкатыся (розха́вкатыся) – розкашлятися. У дощаву погоду легко *розха́вкатыся*.

Розхліпати (розхлі́пати) – розхитати. Довго гу́ццаючыся, мож і *розхлі́пати*.

Розхы́рітися (розхы́рітися) – розіспатися. По доброму обі́ді газда́ муг *розхы́рітися*.

Розціковбанитися (розціковба́нитися) – розговоритися. Ці́мборкы го́дні *розціковба́нитися* і пролопоні́ти пу дня.

Розціфрований (розціфрoваний) – прикрашений. *Розціфрoваний* тапшóк був інтeрeсний усім, а май бурш – циганка́м.

Розчaпловати (розчaплова́ти) – розшнурувати. Добряче п'я́ный чоловік ніяк не го́ден був *розчaплова́ти* топа́нкы і завалі́вся у них на по́стіль.

Розчеллені́ый (розчеллені́ый) – розчервонілий. *Розчеллені́ый* челя́дник тя́жко ды́хав, видно йому б́ыло щось не добре.

Розчупканий (розчупканий) – відкритий (знятий із защіпки). *Розчупканий* тапшóк був пусты́й.

Розшибатися (розшиба́тися) – битися. Дво́є ба́тяру за́чали *розшиба́тися*, дово́дячи тко́ із них ма́й си́льний.

Розщупковати (розщупко́вати) – розщипати. Діти́ну зма́лечку учат *розщупко́вати* го́мбиці.

Росоляный (росоляны́й) – рожевий. Ді́вці дуже пасовав *росоляны́й* цві́т і она́ го́ дуже люби́ла.

Росоляный (росоляны́й) – світлофіолетовий. У ві́нкóви бы́ли ле́нты усі́х цвіту́, купити́ треба́ бы́ло іще́ *росоляны́й*.

Росы (ро́сы) – холодний піт. Уд пережива́нь, мене́ обли́ли студе́ні *ро́сы*.

Ружі (ру́жі) – піони. Коло́ хы́жі ці́лый міся́ць цві́ли уся́кі *ру́жі*.

Руснак (русна́к) – 1) украї́нець із Закарпа́ття. До нас у гості при́їхав *русна́к*.
2) престолю́дин. *Русна́к* не ганьби́вся за́ходити у ка́жду хы́жу та́й проси́ти, що́ хо́тів.

Руца (ру́ца) – хмиз. Усьо́в хы́жов мы́ йшли́ збирати́ у ха́щу *ру́ца*.

Рыбарь (рыба́рь) – риболов. Щасли́вий, із тяжко́в но́шев, *рыба́рь* верта́вся узара́ні дому́.

Рыблячка (рыбля́чка) – риб'ячий жир. Ді́ти дуже́ не люби́ли *рыбля́чку*, і ні́ за що́ не хо́тіли ї́сти.

Рылати (ры́лати) – довго, невдало, нудно грати на музичному інструменті. Су́сідська ді́вка грати́ на гармо́щі не зна́ла, могла́ лише́нь без тямкы́ *ры́лати*.

Рылы (ры́лы) – широкий, недбало пошитий одяг. Сви́та ві́сіла на похуда́луй жо́ні, гі́ *ры́лы*.

Рыт (ры́т) – луг. Со́нце упа́лило *ры́т* і ун бы́в не зеле́ный, ай́ ры́жий.

Рядно (ря́дно) – 1) порядно, так як слід. *Ря́дно* переко́пану землю́ ле́гко бы́ло обробля́ти ці́лый гуд. 2) домоткане полотно. Нове́ *ря́дно* бы́ло скла́дено у ші́фон.

Рядный (ря́дный) – порядний. *Ря́дный* чолові́к – вели́ка рі́дкость.

Рянда (ря́нда) – ганчірка. Коло́ алма́рійкы на гво́здикови ві́сіла чиста́ *ря́нда*.

Ряньдьош (ряньдьош) – лахмітник. Подéколи у село приходив *ряньдьош* і забира́в усьо́, що б́ыло ні́кому не дóброє.

Ряньдя (ряньдя) – ганчір'я. *Ряньдя* ніткó не умі́товав, його дéрли, змóтовали, а пак ткали з ньóго джерѓы.

Ряска (ряска) – суцвіття на стеблі кукурудзи. На тенгері́ці рясно зацві́ла *ряска*.

Ряст (ряст) – шафран. Межи сні́гами, на горбкáх пробивався *ряст*, ра́дуючи усі́х.

С

Сáлаш (сáлаш) – полонина, вигін для скотини у горах. Кáждої весн́ы ву́ці гна́ли у *сáлаш* на ці́лòе лі́то.

Сабув (сáбув) – кравець. Дóбрий *сáбув* мав роботу на усьóй живу́т і переробі́ти ї не встигáв.

Сабувка (сабу́вка) – кравчиня. Сабу́вка сама признача́ла час примі́рки.

Садовина (садові́на) – 1) плодові дерева. Сéго гóда *садові́на* зароді́ла дуже рясно. 2) фрукти плодóвих дерев. На столі у та́ці б́ыло пóвно *садові́ны* із нашого саду.

Сажениця (сажені́ця) – добірний овоч, який саджають для вирощування насіння. *Сажени́ця* да́ла дуже фáйный урожай насіння.

Сай (сáй) – іній на деревах. Зра́на *сáй* оповив усьо́: дерева, кущі, дрúтя.

Саловатый (саловáтый) – жирний. *Саловáтый* чоловік ходив тяжко і дúже тяжко д́ыхав через свою вагу.

Санкы (санкы́) – санчата. У кáждуй хы́жи, де є ді́ти, є і *санкы́*.

Сара (сáра) – халява чобота. Часто на новы́х чі́жмах заширо́ка *сáра* і її треба зшивати.

Сарака (сарáка) – бідолашна. *Сарáка* жонá не знала, що її чоловіка уночі убі́ли.

Саракый (саракый) – бідний. *Саракый* дівчак так боявся дóхтора, що пуднимáлася у нього горячка.

Свада (сва́да) – сварка. Мéжи цімборами, що не порозумі́лися, зчині́лася *сва́да*.

Сважатися (сважа́тися) – сваритися. Сусі́ды спершу говорили мéжи собов, а да́ле зача́ли *сважа́тися*.

Сватанка (сва́танка) – сватання. *Сва́танка* пруйшла́ легко, усі ся лиші́ли задово́лені.

Сватач (свата́ч) – людина, яка веде сватання. *Свата́ч* мав мати добре пудві́шений язы́к, зна́ти люді́ і розумі́ти усьо́, про що говорив.

Сведер (све́дер) – кофта. Новы́й *све́дер* кощовав немалі гроші́ і убира́вся лишéнь на велі́кі сята́.

Свердюл (све́рдюл) – свердло. Майстер пушо́в у бовт, бо трéба бы́ло купити новы́й *све́рдюл*.

Свита (сві́та) – жіноче плаття. Поутю́жена *сві́та* вісі́ла на вішаку́ і чекала сво́го часу.

Свита (сві́та) – плаття. Стара *сві́та* хоть і ўцві́ла, айбо́ її я любі́ла май чы́таво. було

Свуй (свуй) – свій. Кождо́му челя́днику доро́гый *свуй* клопоть землі́.

Сегогудный (сегогу́дный) – цьогорі́чний. *Сегогу́дный* урожай карто́шкы дуже сла́бый, лишé у да́кого она́ ся урóдила нівро́ку.

Сегінь (се́гінь) – бідолаха. *Се́гінь* ко́вдош не го́ден був ході́ти, його́ возі́ли на маленько́му во́зику.

Секурація (секура́ція) – страхівка майна. Сільрада провела *секура́цію*, удсила́ючи своїх робочих по людськы́х хыжа́х.

Селемено (селéмено) – балка, на якій тримається дах. Старо́е *селéмено* прогни́ло і його́ треба бы помі́няти.

Селяти (селя́ти) – протягувати через маленький отвір. Абы́ легко *селя́ти* нитку, треба мати добрі́ о́чи.

Семигудьный (семигудьный) – семирічний. *Семигудьный* дівчак пушов у перший клас, хоть і був мало май старший уд рэшты.

Семый (сэмый) – сьомий. *Сэмый* день Василь лежав у бóлници, а май дóбре му не ставало.

Сентембер (сентэмбер) – вересень. Літо'ся кóнчило, нáчався *сентэмбер*.

Сербанка (сэрбанка) – рідка страва. У доброї газдыні кáждый день на обід є *сэрбанка*.

Сербати (сэрбати) – сьорбати. Не усі робочі хочут *сэрбати* сэрбанку, воліют ї ўпити.

Середульший (середульший) – середній з-поміж. *Середульший* сын був лінівым і не хóтів áні учітисся, áні щось робіти.

Серен (серэн) – замерзла поверхня снігу. На ráно сніг укрьів *серэн* і ходіти по ньому стало дуже лéгко.

Серенити (сереніти) – пришвидшувати. На іпну челядіну *сереніти* не варто.

Серенча (серенча) – успіх. Нікому не завадит *серенча*, тым бóльше у новóму ділі.

Серус (сэрус) – привітання. При зустрічі чоловікы дают один дрóгому руку і кáжут: *сэрус*.

Сесь (сэсь) – цей. *Сэсь* чоловік дуже похóжий на артїста.

Си (сі) – собі. Дівка сиділа *сі* дома і нікóды не хóтіла іті.

Сикати (сікати) – 1) випорожнювати сечовий міхур. П'яний чоловік не ганьбівся і муг *сікати* хоть де. 2) бризкати, поливати. На Юря діти мали право *сікати* із усьóго водóв і ніткó не злївся на исé.

Сикля (сікля) – малолітня дівчина. *Сікля* нікого не слóхала, учітисся не хóтіла, робіти не хóтіла, і не знали, що з нев робіти.

Силовати (сіловати) – примушувати. Отéць збирáвся *сіловати* діти іти на роботу, бо грóши не устачáло на усьó.

Синóчи (синóчи) – цієї ночі. *Синóчи* діти прийшли з тáнцю дуже пúзно і отéць їм устрóїв промьівку мозгу.

Синява (сінява) – темно-синє небо перед грозою. На в'ечур небо з'явля *сінява*, що ука́зовало на дощ.

Сиротя (сіротя) – нещасна дитина. Сусідське *сіротя* б'єло голóдне і в'їділося, що нігда не наї́ється.

Сирохман (сирохма́н) – бідолаха. *Сирохма́н* люб'їв воз'їтися на мото́рці, хоть і не мав прав.

Сігати (сіга́ти) – дотягуватися. На Андрі́я ко́пылы старалися *сіга́ти* восо́ко пуд'язаного колача́.

Сідина (сідина́) – сивина. У да́кого *сідина́* появля́лася дуже ра́но, около 25 го́ду.

Сільмаг (сільма́г) – магазин. *Сільма́г* роб'їв ка́ждый день о́крум неділі.

Сімсто (сімсто) – сімсот. У школі у́читься *сімсто* діті.

Сіняник (сіняні́к) – хлів з горищем для зберігання сіна. За літо до́брі газди стара́ються заповнити *сіняні́к* сіном.

Сіркач (сірка́ч) – сірникова коробка. Ка́ждый фаттьо́в нос'їв у же́бі *сірка́ч*.

Січи (січі́) – сікти. Ру́ща варто *січі́* ще у ха́щі і з'язаное у бунты́ везти до́му.

Січка (січка) – штабель колотих полін. Пуд колешнев сто́яла *січка* ко́лотых дров.

Сіянка (сіянка) – 1) насіння цибулі. На горóді усе ще сто́яла пуд'язана і готова до збо́ру *сіянка*. 2) цибуля першого року висажування. Уся цибуля о́крім *сіянки* б'єла за́брана з горóда.

Сказити (сказ'їти) – розбити. Пога́р *сказ'їти* дуже легко.

Скарідно (скар'їдно) – огидно. *Скар'їдно* нікати на п'яного, що ва́ляться у болóті на ву́лиці.

Скарідоватися (скар'їдоватися) – гидитися. *Скар'їдоватися* го́дні як діті, так і ста́рі.

Сквасніти (сквасні́ти) – скиснути. У теплі свіжоє молоко́ л'є́тко го́дно *сквасні́ти*.

Скельтовати (скельтовáти) – витратити. У бовті *скельтовáти* гро́ші, які удкла́довалися на щось конк্রে́тне мож за́просто.

Скіпити (скіпіти) – щепити. Садовіну Іван муг *скіпіти*, як восені, так і навесні.

Скіплений (скіплений) – щеплений. *Скіплений* корч каліны ніяк не хотів пушчати нові паростки.

Скляничка (склянічка) – пляшечка. У турназі ткоś лишив *склянічку* із пахлівым одеколоном.

Сковдошіти (сковдошіти) – 1) збідніти. Гендлярь, маючи на базарі свуй бовт, запросто годен *сковдошіти*, аж го обійдут у цінах сусіды. 2) скалічитися. Тот, тко не знає, де на Ріці крутілі, мусит сокотітися, бо годен *сковдошіти*, кўплючися.

Скомытати (скомытати) – лоскотати. Абьі розмішити дітіну, отець зачав скомытати ї у ногу.

Сливлянка (сливлянка) – самогонка зі слив. У старі часьі *сливлянка* бьіла у кáждого газдьі, у кáждуй хьіжи свья.

Слободити (слободіти) – звільнити. Копылу через тьіждень маьі *слободіти* із тюрьмьі.

Словпець (словпéць) – пастка для гризунів. Май добре *словпéць* наклáсти на пуджáрену тенгерічану мукú, áвадь солоніну.

Слутый (слúтый) – безрукий чи безногий. Дітіна так пыпняво робила роботу, гі *слúтый* челядник.

Смолі (смóлі) – шмарклі. У простуженого чоловіка *смóлі* текли, і нічим не могли їх спёрти.

Смолош (смóлош) – шмаркач. Малый *смóлош* говорив із дідом без гáньбы.

Смычити (смьічити) – тягти. Хлопці з усіх сил старалися *смьічити* язанку рúща.

Сночи (снóчи) – вчора ввечері. Мы *снóчи* наплели мнóго хлібниць, а ньіні їх треба продати.

Снушньый (снúшньый) – той, що стосується минулого вечора. *Снúшньый* хліб ніткó не хотів їсти ньіні.

Сокотити (соко́тити) – стерегти. Нас попросили *соко́тити* сусідських корів, бо газді мали роботу у полі.

Сомар (со́мар) – недоумок. *Со́мар* у вошко́лу ходити не хотів.

Сохта́ш (сохта́ш) – звичай. За *сохташо́м* перед свадьбов має б́йти сватаня.

Сохта (со́хта) – звичка. У нас є добра *со́хта*: усьов рудньо́в збиратися на Руздво́.

Спаніти (спані́ти) – стати пихатим. Челядь, що пару го́ду мала до́бру при́быль, легко го́дна *спаніти*.

Сперти (спе́рти) – зупинити. Мы до́вго чекали на ву́лиці, пробу́ючи *спе́рти* якусь маші́ну.

Спечи (спечі́) – спекти. У субо́ту тре́ба *спечі́* хлі́б тай фан́ки.

Спилати (спила́ти) – черпати рідину. На полудне левеш мали *спила́ти* у ка́ждый та́нжур.

Спилачка (спила́чка) – ложка для черпання. *Спила́чка* вісіла на гачко́ві коло алма́рійки.

Спирати (спира́ти) – зупиняти. На пудхо́ді до села полі́ція узя́лася *спира́ти* усі маши́ны.

Співанка (спі́ванка) – пісня. Ка́ждый челя́дник має свою лю́биму *спі́ванку*.

Спорзнитися (спо́рзнитися) – поїсти скоромно у піст. Ду́же зайня́тый челя́дник го́ден *спо́рзнитися*, не ду́маючи про ото́, що чі́нит.

Спосубно (спосу́бно) – зручно. *Спосу́бно* вестися межи чужо́в челя́дев маю́т усі.

Спрятати (спря́тати) – сховати. Ба́влячися, ді́ти старáлися *спря́тати* ло́пту так, абы́ нітко́ ї не го́ден був найті́.

Спужати (спу́жати) – злякати. *Спу́жати* челя́дника го́ден хоть тко́.

Старостит (ста́ростит) – бути старостою на весі́ллі. Обы́чно на свадьбі *ста́ростит* чоло́вік, що має добре пудві́шений язы́к.

Стігати (стіга́ти) – стягувати. Вели́кий сні́г треба помáленькы *стіга́ти* з крьші́, абы́ не начинив бі́ды.

Стліти (стлі́ти) – зотліти. Дрива́, покла́дені у піч ма́ли помале́нькы стлі́ти і да́ти жар.

Стовпля (сто́впля) – стовбури. Пола́маное *сто́впля* уттіга́ли з до́рогы і скла́довали у кúпу.

Стокмитися (стокмі́тися) – домовитися. На свáтаньови ма́ли *стокмі́тися* на прі́даному.

Сторца (сто́рца) – сторчма. Посва́жені сусі́ды *сто́рца* уліта́ли із корчмы́ і бокові́ми ву́лицями ішли́ до́му.

Сточити (сточі́ти) – з'єднати. На перерві́ дівкы́ прóбовали *сточі́ти* пúрвану гúмку.

Стребити (стребі́ти) – знищити. Мы старáлися *стребі́ти* ма́йського жука́, абы́ не поі́в молодóе лі́стя.

Стричи (стрі́чи) – стригти. Сусі́да добре знав *стрі́чи* і до ньóго перед сята́ми устро́йовалася ці́ла черга.

Стрічати (стріча́ти) – зустрічати. *Стріча́ти* брата́ із а́рмії Ма́рія пушла́ вонь на край села́.

Строїти (стро́їти) – будувати. Нову́ школу так і не зача́ли *стро́їти*, лиш зе́млі наві́зли на уча́сток.

Струча (стру́ча) – кукурудзяні качани. Мы дúже любі́ли їсти і варéное, і печéное молодóе *стру́ча*.

Стручовати (стру́човати) – зіштовхувати. Ба́влячися, хло́пці старáлися *стру́човати* еде́н одно́го із бе́рега у во́ду.

Стрый (стры́й) – брат батька. *Стрый* навхте́ма був ра́дым го́сьтом у до́мі сво́го брата́.

Стрыйна (стры́йна) – дружина батькового брата. До хы́жі зайшла́ *стры́йна* із відро́м свіжоздо́еного моло́ка.

Стрыйчаник (стры́йчаник) – двоюрідний брат по батьковій лінії. На лі́то до нас прійшо́в *стры́йчаник*.

Стрыміти (стры́міти) – стирчати. Любопы́тний челя́дник го́ден *стры́міти* на плóті пу́дня, абы́ учу́ти щось свіже́нькоє.

Студенити (студеніти) – охолоджувати. Горячу кашу дітині мати має *студеніти* у воді.

Студінь (студінь) – холод. Із зимовими місяцями прийшла *студінь*.

Стул (стул) – стіл. *Стул* стояв у закутку, коло шпóra.

Стулець (стулець) – стілець. Чоловікови, що зайшов до хыжі, дали *стулець*.

Суканиця (суканиця) – страва із заварного тіста і молока. На рано діті на столі чекала свіжа *суканиця*, котру́ они дуже любіли.

Сукати (сукати) – терти. Узимі усі збиралися, бо треба біло *сукати* струча.

Суль (суль) – сіль. На столі, у окрему́й баночці, стояла *суль*.

Супокуй (супоку́й) – спокій. Мати знала, що *супокуй* прийде лишень тогды́, як діти пуйдут у вошко́лу.

Схнути (схну́ти) – сохнути. Без дощу́ на горóді усьо за́чало *схну́ти*.

Схожений (схо́женный) – пройдений. Мнóго раз *схо́женный* путь, мож б́ило пруйті́ із закрьтыми очі́ма.

Схосновати (схосновáти) – використати. Коб́yste щасливо могли *схосновáти* усьо́, що урóдило сесь гуд на горóді.

Сыть (сы́ть) – ситість. Дав Бог *сы́ть*.

Сюлько (сю́лько) – стільки. *Сю́лько* черешень, гі б́ило сьóго гóда, не роділо уже давнó.

Сяк (ся́к) – ось так. *Ся́к* весті́ся могли́ лишень старші́ люди.

Сякий (сякы́й) – ось такий. *Сякы́й* прáзник давнó не робіли у селі́.

Сятити (сяті́ти) – святити. На Вели́кдень треба *сяті́ти* усьо́, що кладу́т у кошáрку.

Сятковти (сятковáти) – святкувати. День наро́ження *сятковáти* буде уся роді́на.

Сятки (ся́тки) – свята. Мы так довго чека́ли *ся́тки*, що не ві́рили, кой они прийшли́.

Сято (ся́то) – свято. На *ся́то* у селі́ ніткó не рóбит.

III

Табла (та́бла) – металева плита на кухонній плиті. Трісла *та́бла* пропускала дым до хыжі.

Тадь (та́дь) – і. *Та́дь* кúлько треба ча́су на оту́ роботу?

Тай (та́й) – і. У та́шці у ошколяника́ бы́ли ручка *тай* ірки.

Тайстра (та́йстра) – полотняна торбинка. Стара *та́йстра* вісіла на чо́пикови коло алма́рійки.

Тайстрина (тайстри́на) – маленька торбинка. З коро́вами діти брали *тайстри́ну*, де мали дара́б хліба тай молоко.

Такой (та́кой) – одразу. *Та́кой* на́раз мы ма́ли зробити усьо́, що нам ка́зав кось із старшини́.

Талазовати (талазовáти) – збирати залишки врожаю. Як усі кумпі́теры на колхóзному полі бы́ли ўзбирані, лю́дям мож бы́ло іти *талазовáти*.

Талапко (талапко́) – незграбний чоловік. *Талапко́* тяжко переставляв но́гы і ніяк не го́ден був робити ото́ пуд му́зику.

Талпа (та́лпа) – подошва. У мене на топáнкови удорва́лася *та́лпа*.

Танжер (та́нжер) – тарілка. Стары́й *та́нжер* був надщє́рблений, айбо ні у кого не пудніма́лася рука, абы́ го ўверчи.

Тапшук (тапшúк) – гаманець. *Тапшúк* лежав у та́шці, і найти го бы́ло не просто.

Тарканистый (таркани́стый) – пістрявий. Новы́й свє́дер був до́ста *таркани́стый* і стару́й бабі не припав до душі.

Тарца (та́рца) – піднос. На столі стояла *та́рца* із свіжоспє́ченими фáнками.

Таця (та́ця) – піднос. *Та́ця* із гроші́ма стоя́ла на столі перед молоды́ми.

Ташка (та́шка) – сумка. *Та́шка* бы́ла дуже тяжка́, бо бы́ла пóвна книжо́к.

Таяти (та́яти) – танути. У те́плу зиму сніг зачина́в *таяти* ще у фе́вралі́.

Твуй (твúй) – твій. *Твúй* робóчий день зачина́тся у дєв'ять ча́су.

Телемпатися (телємпатися) – повільно пересуватися. Кúлько мож *телємпатися* по сьóму ўгорілому полю, треба іті скóро.

Теметув (темету́в) – цвинтар. На Втóмину неділю усьо село іде на *темету́в*, бо там сятят гробы́.

Темешити (темеші́ти) – думати. Абы́ найті́ ўход із скрутного діла, ва́рто добре *темеші́ти* мозга́ми.

Тенгериця (тенгері́ця) – кукурудза. Зо́брана тай почищена *тенгери́ця* збиралася у мішкы́, докі ї не зачина́ли лу́щити. було

Тенгериця (тенгері́ця) – кукурудза. Сьо́го го́да *тенгери́ця* бы́ла мала, і мала слабу гы́чку.

Тепша (те́пша) – форма для випічки. Змащ́ена оло́ем те́пша чекала на прі́пічку.

Теребити (теребі́ти) – рити кігтями. Ку́ри утікли на город тай за́чали *теребі́ти* грядкы́.

Тереблячка (теребля́чка) – курка. Стара *теребля́чка* неслася де хотіла, айбо не на сідалі.

Терлиця (те́рлиця) – пристосування, за допомогою якого тіпали коноплі. *Те́рлицю* ўнесли на пуд, бо уже давно́ у селі нич не ро́блят із коноплі.

Тесало (те́сало) – стругачка, підстругачка для олівців. Дітвако́ви купили ново́е *те́сало*, бо старо́е ун загубі́в.

Тецик (те́цик) – так. Що ти тепе́рь не *те́цик*?

Течи (течі́) – текти. Продіря́влений чі́жем зачі́нат *течі́*, і быват ото́ у самы́й неподходя́щий момент.

Тивчарь (ті́вчарь) – лійка. У ка́ждуй хы́жи є *ті́вчарь*, бо без ньо́го у скля́нку не наліти ні молоко, ні кампо́т, ні оло́ю.

Тигла (ті́гла) – цегла. Привезена *ті́гла* бы́ла така нія́ка, що на́чалася сы́пати іще до робо́ты майстру́.

Тиглазовати (тиглазова́ти) – прасувати. Ка́жда газды́ня знає як *тиглазова́ти* цу́ря так, абы́ го не спалити.

Тиглазовня (тиглазо́вня) – прасування. По вели́кому пра́ньови буде час *тиглазо́ваня*.

Тиглазув (тиглазу́в) – праска. Про старій *тиглазу́в* нагадилися лиш тогды́, як згорів новій.

Тигловый (ти́гловый) – колір цегли. *Тигловый* цвіт мало кому пудхóдит, завто́ рідко стрі́чатся у цу́рьови.

Тинта (ти́нта) – чорнило. Раньше у вошкóлу кáжда дітіна носіла свою *ти́нту*.

Тинтовый (ти́нтовый) – фіолетовий. *Тинтовый* сведер нітко не хотів на ся брати до церкви.

Титка (ти́тка) – дитина. Из роддо́ма до́му привезли мале́ньку *ти́тку*.

Тігатися (ти́гатися) – перетягувати. На перерві хлопці любили *ти́гатитися*: отó бы́ло вéсело і не страшно.

Тінтяный (ти́нтяный) – фіолетовий. *Тінтяный* олівець має кáждый до́брый столяр.

Товба (то́вба) – товста жінка. Коло плóта стояла *то́вба* і розникóвовала, що росте у сусі́дському горóді.

Товкан (товка́н) – глиняний глечик. Розпи́саний *товка́н*, по́вный молока, стояв на столі.

Токан (тока́н) – кулеша. Май чітаво чéлядь любила їсти плéсканий *тока́н* із шкварька́ми.

Токма (то́кма) – угода. Посва́жаных сусі́ду помирити могла лишéнь *то́кма*.

Токмитися (токми́тися) – домовлятися. Хлопці зачали *токми́тися*, тко із них пе́ршым за́йде до хы́жі.

Топанкы (топа́нкы) – черевики. На Великдень усім дітям купили нові *топа́нкы*.

Топанча (топа́нча) – черевичок. Уд дітіны з но́жки злеті́ло великовáтос *топа́нча*.

Топитися (топи́тися) – танути. Навесні сніг за́чав *топи́тися* дуже скоро.

Топур (топу́р) – сокира. У ха́щу хлопці брали малый *топу́р*, абы́ бы́ло удо́бно рубáти ру́ща.

Топыритися (топы́ритися) – випинати. Спрятана пуд сорóчку книжка зачина́ла *топы́ритися*.

Торбонца (торбо́нца) – тачка. Нове́нька *торбо́нца* стояла у хліві́ і бра́ти ї муг лишéнь газда́.

Тота (тота́) – та. *Тота́* жона́ знала толк у травах і могла пудказáти чим мож улі́чити оту ци дру́гу боля́чку.

Тото (тото́) – то. *Тото́* лі́то бы́ло лі́пшое: бы́ло не так ду́шно і перепада́ли дощі́.

Трафити (тра́фити) – влучити. Із рога́тки треба бы́ло *тра́фити* у желі́зну ба́нку на стульці́.

Трафитися (тра́фитися) – статися. Го́дно *тра́фитися*, що неві́нний у злоді́йстві бы́в ві́нним.

Трафунок (трафу́нок) – випадок. По сятках стався дуже дівный *трафу́нок*.

Трезина (трезі́на) – мотоцикл з коляскою. По дорóзі ішла́ старе́зна *трезі́на* по́вна сіна́.

Трепета (трепе́та) – осика. У ха́щі челленя́кы́ найті́ мож бы́ло там, де росла *трепе́та*.

Тригудный (тригу́дний) – трьохрі́чний. *Тригу́дний* дітва́к упознава́в усі́ буквы́ і го́ден бы́в раховáти до десяти́.

Тринка (трінка) – трійка. Са́ма ча́ста оці́нка у Івана – *трінка*.

Тринкы (трінкы) – пусто. Не говорі́т, кумо *трінкы*, вас і так ніткó не слухáт.

Тріся (трі́ся) – тріски. *Трі́ся* збирали у окрему купу, бо ним розпа́льовали огéнь.

Тровити (трові́ти) – труїти. Се́ред лі́та усі́, тко хоче зобра́ти до́брий урожа́й, зачина́вут трові́ти жу́кы.

Троїчко (трої́чко) – троє. *Трої́чко* пі́тят уся́ды держа́лися ра́зом.

Тромбатый (тромба́тый) – той, хто ма́є великі́ губи. *Тромба́тый* ді́до дуже не любив, абы́ на ньóго довго ні́кали.

Троцконіти (троцконіти) – беззмістовно говорити. Кúлько мож пусто *троцконіти*?

Труська (трúська) – кролик. Молодénький *труська* утік із клітки, тай шасліво бігав по горóду, грызучі усьó, що відів.

Тручати (труча́ти) – пхати. Сáмоє тяжкóє діло – *труча́ти* нагужéний вуз ідгóрі.

Тривати (трыва́ти) – тривати. Безпорядкы не гóдны *трыва́ти* вічно: рано ци пúзно оні ма́вут'ся кóнчити.

Тривучый (трыву́чий) – витривалий. *Триву́чий* челядник гóден б́йти у ха́щи па́ру дну без пóмочи.

Туй (ту́й) – тут. *Ту́й* тепе́рь сто́йт бовт, а ра́ньше б́ыла Мо́йшова х́бжа.

Туйкы (ту́йкы) – тут. *Туйкы* тепе́рь сто́йт бовт, а ра́ньше б́ыла Мо́йшова х́бжа.

Тулько (ту́лько) – стільки. *Ту́лько* проблем, гі п'яні, не ма́є у селі ніткó.

Туман (ту́ман) – дурень. На за́дній парті сидів май вели́кий *ту́ман* у класі.

Тумановата (туманова́та) – тупувата. *Туманова́та* голова́ заста́влят но́гы ходіти мно́го.

Турназ (турна́з) – коридор. Сві́тлий, вели́кий *турна́з* любили усі діти.

Тушний (тушн́й) – товстий. *Тушн́й* челядник тяшко ходив і дуже тяшко дыхав через вагу.

Тхурь (тху́рь) – тхір. У наста́влений газдо́в словпе́ць попáв *тху́рь*, що польова́в на пі́тят.

Тычити (ты́чити) – палки для підтримки фасолі. Пасу́лю *ты́чити* ліпше по дощóви, коли земля́ ма́ло помня́кне.

Тьма (тьма́) – темрява. На ве́чур на село насу́нулася *тьма́*: усьó ука́зовало на дощ.

Тютчаник (тю́тчаник) – двоюрідний брат. На ся́то до нас прийшов *тю́тчаник*, ун жив д́уже далéко.

Тяжкый (тяжќй) – важкий. *Тяжќй* груз не дава́в машіні іти скóро.

Тямити (т'ямити) – пам'ятати. Кáждый челя́дник має *т'ямити* тых, тко приві́в'го на сесь сві́т.

Тямка (т'ямка) – пам'ять. Далеко не усі́м да́єся добра *т'ямка*.

У

Убавити (у́бавити) – виростити дитину. Май добре *у́бавити* малу діті́ну го́дні лиш ма́ти з вутц'о́м.

Убалений (убалéный) – повалений. *Убалéный* електри́чний стовп ніткó не бізовáвся пудня́ти без елэ́ктрику.

Убаляти (убаля́ти) – змінити положення, зіштовхнути. *Убаля́ти* старого о́риха зобра́лося мно́го людí.

Убиват (убі́ват) – виходить. Мэ́ні н́ніні не *убі́ват* іти до Ху́ста.

Убудити (у́будити) – добре закоптити. Аж не *у́будити* мн'ясо тай солонíну, та онí скóро іспóртятся.

Убути (убу́ти) – взути. Нерозхóжені топáнки *убу́ти* не так просто.

Ув'янути (ув'я́нути) – зомліти. Перепу́жена жонá за́просто го́дна *ув'я́нути*.

Уважати (уважа́ти) – поважати. Старшину́ у родíні *уважа́ти* тай слухати ма́вут усі.

Уверечи (у́веречи) – викинути. Май легко *у́веречи* малóє цуря, айбо купити́го пак т'я́жко.

Увидіти (уві́діти) – побачити. Спр'ятаний гриб у ха́щи *уві́діти* дуже т'я́жко.

Увітрювати (уві́трювати) – провітрювати. У фáйну погоду варто *уві́трювати* не ноше́ноє цу́ря.

Увойовати (у́войовати) – домогтися. Быв час і кáждый у селі муг *у́войовати* собі землю.

Увошколовати (у́вошколовати) – навчити. Старшинá готóва б́бла *у́вошколовати* мал'я́х діті́ у всьому, що знали самі.

Угажати (угажа́ти) – догоджати. Неві́стці б́ло д́уже не просто у всьóму *угажа́ти* стару́й.

Уганьбити (у́ганьбити) – присоромити. Валяного чоловіка треба б́ило *у́ганьбити*, інак ун не х́отів м́итися.

Углаїти (у́глаїти) – залагодити. Сварку ме́жи чоловіками мож розпаліти, а мож і *у́глаїти*.

Уд (у́д) – від. *Уд* села до села вела стара, колись асфальтована дорога.

Уд'язати (уд'язати́) – відв'язати. Уд старо́го дуба хлопці мали *уд'язати* ко́ню, тай привести їх до́му.

Удверчи (удве́рчи) – відкинути. Начи́навучи нову р́боту, треба *удве́рчи* усі помы́сли про уже зроблену.

Удговорити (удговорі́ти) – відмовити. *Удговорі́ти* мовчати мож хоть ко́го, лише́нь не малу діти́ну.

Удгорі (удго́рі) – вверх. *Удго́рі* йти май ле́гко, гі спуска́тися.

Уддана (удданá) – заміжня. *Удданá* дівка не го́дна із другими дівка́ми ходіти і уддыха́ти так як оні́.

Удзьобати (у́дзьобати) – вико́лупати дзьобом, позбирати. Розсы́паное зерно́ могли *у́дзьобати* як по́тята, так і ку́ри.

Удказати (удказати́) – відмовити. Парадна дівка за́просто го́дна *удказати* женихо́ви.

Удкапчати (удкапча́ти) – відеднати. Ді́ти х́отіли *удкапча́ти* уд ко́ню вуз і пуйті́ на них возі́тися.

Удкіновати (удкіно́вати) – відмучитись, померти в муках. Ка́ждый лежа́чий челя́дник прире́чений до́бре *удкіно́вати*.

Удкіряти (удкіря́ти) – прогнати. Ді́ти ні́кали за пі́тятами і мали *удкіря́ти* сусі́дського ко́та, аж тот прі́йде.

Удкы (у́дкы) – звідки. *Удкы* челя́дник ма́є взя́ти си́лы, аж не го́ден їсти?

Уднепасти (уднепа́сти) – втратити сили. Роблячи ці́лий день на стрóйці *уднепа́сти* го́ден дуже си́льний чоловік.

Уднину (удні́ну) – вдень. *Удні́ну* сто́рож му́сит у́спатися, абы́ уночі оп'ят у́йти на роботу́.

Удомыкати (удомы́кати) – відмикати. Абы зайті у гараж треба спершу *удомы́кати* вонковый замо́к, а пак - уну́трішный.

Удоттяти (удо́ттяти) – відрізати. Пурваный прут, електрикы збиралися *удо́ттяти*, як удкля́чат сві́тло.

Удпиляти (удпиля́ти) – віпилити. Нігда не пúзно *удпиля́ти* лишный мі́тер дэре́ва, що ві́сит із машіны.

Удревати (удревáти) – виплакатыся. Розвэзена дітіна готова *удревáти* хоть якый час, лишень бы юй да́ли ото́, що хоче.

Удрзнати (удо́знати) – відвідати. У неділю треба пуйті *удо́знати* лежа́чого сусі́да.

Удряпатися (удряпатися) – вилізти наверх. Кúтка лéгко гóдна *удряпатися* на хы́жу.

Удтинати (удтинáти) – відрізати. *Удтинáти* цвіт із бузины́ любі́ли усі, бо она́ дуже фáйно па́хне.

Удтогды (удтогды́) – відтоді. *Удтогды́* (як удгуля́ли сва́дьбу) да́льню роді́ну із дру́гого райо́на ніткó не віді́в.

Удты (удты́) – звідти. *Удты́* ніткó ще не верта́вся.

Удути (удути́) – видути. Смо́лавый чоло́вік дуже стара́вся, айбо ніяк не гóден б́ыв *удути* смо́лі.

Удчахнути (удчахну́ти) – відламати (гілку). Навэ́сні мно́гі любі́ли *удчахну́ти* собі́ гілку ворго́ны.

Удыйти (удыйті́) – відійти. У бурю уд вели́кого дэре́ва лі́пше *удыйті́* на́бук.

Удялазовати (удялазовати) – присоромити. Языкáта сусі́да ні за що гóдна б́ыла *удялазовати* челя́дника.

Уєдно (уєдно) – 1) разом. У цэ́рквы ді́ти «Отче наш» говори́ли *уєдно*.; 2) в один шар. Розкла́дена *уєдно* ширі́нка застеля́ла усьб́ий стул, гі скáтерть.

Ужварити (ужва́рити) – пом'яти тканину. Мы́ючи цу́ря, пра́лка буде го *ужва́рити*.

Узарані (узарáні) – зранку. *Узарáні* робота да́еся лéгко, не ото́, що увечэ́рі.

Узваряный (у́зваряный) – побитий. Добре *узваряный* пес боявся пудхóдити ід курачúльнику.

Узватися (узв́атися) – відгукнутися. Часто кúтка не хóче *узв́атися*, кой ї клічут.

Узв́идовати (у́зв́идовати) – випитати. У сáдику любопýтна нянька любила *узв́идовати* діті про отó, що у них дієся дóма.

Узимоватися (у́зимоватися) – перезимувати. При приходови зимы усі дúмають лишéнь про отó, абы́ легко *узимоватися*.

Указати (указáти) – вказати. Мы просили грибарю *указáти* нам путь із хашці.

Укіряти (у́кіряти) – вигнати. Корúв іззарáні мож *укіряти* на сільськóе пасóвисько.

Укликати (у́кликати) – викликати. Через нечесного сы́на, мáтір хóтіли *укликати* на сільраду.

Уковдовати (у́ковдовати) – випросити як милостиню. Цігани гóдні *уковдовати* дóста мнóго грóши.

Укорінковати (у́корінковати) – викорчувати. На ораніци треба *укорінковати* жáливу тай лободú.

Укохати (у́кохати) – викохати, виростити. Не кáждому удаєся *укохати* дітіну так, абы́ она готóва бýла себе́ удстояти сама.

Укріпнути (укр́іпнути) – зміцнити. За літо діти мали *укр́іпнути*.

Укруп (укрúп) – кипяток, окр́іп. На шпóрі у вели́кому горкóви був *укрúп*.

Укрятати (у́крятати) – викрутити. П'яніці хóтіли *укрятати* рúкы: лиш так го мож бýло спéрти.

Укунци (укунці) – в кінці. *Укунці* вúлиці стояв бовт.

Укурливець (укурл́івець) – вперта людина. *Укурл́івець* не мав цімбору, бо не гóден був порозум́итися ні з кым.

Улежатися (у́лежатися) – відпочити. По слúжбі д́ідо хóтів по́їсти тай *улежатися*.

Уліті (улі́ті) – влітку. *Улі́ті* діти люблят дóвго поспати, бо ніткó їх не б́удит до вошкóлы.

Улітовати (улітовати) – перелітовати. Старый челядник навесні хоче *улітовати*, а восени – *узімовати*.

Улітоватися (улітоватися) – легко одягтися. Не каждый челядник рискне *улітоватися* посеред зими.

Улічити (улічити) – 1) вилікувати. Дóкторка дуже хóтіла *улічити* слабóго челядника. 2) визначити. Міліціонер мав *улічити*, тко із хлóпцю крав яблыка.

Улляти (улляти) – вилити. Нáбрану у потóці воду *улляти* мáли у велику бочку.

Улопоніти (улопоніти) – вибовкати таємницю. Ціковбáня легко могла *улопоніти* отó, що не треба.

Улуфтовати (улуфтовати) – провітрити. Бýло бы добре по ремо́нті *улуфтовати* хýжу.

Умальвати (умальвати) – пофарбувати, побілити. Падеме́нт *умальвати* треба спеціáльнов фáрбов, абý скоро со́хла тай не дуже воня́ла.

Умантити (умантити) – видурити. Вели́кого зві́ря трéба бýло *умантити* із прятанкы тай *увести* на шириню́.

Ун (у́н) – він. *У́н* добре знав горы́ і муг *уйти* із май чítaво запу́таної ха́щі.

Уникати (уникати) – видивитися. Тот, тко лю́бит ходіти на гри́бы, го́ден *уникати* їх і у потéмку.

Уніят (уніят) – член греко-католицької релігійної общини. *Уніяты* мáли сво́ю церкву і ходили до неї.

Уодно (уодно) – одним шаром. *Уодно* протя́гнена дже́рга не мала ні кúнця, ні краю.

Упаковати (упаковати) – вигнати. Уї́дливого цигані́на годі бýло *упаковати* із двора́.

Упало (упало) – випало. Із тапшукá *упало* па́ру рублю́.

Упарадитися (упарадитися) – наряджатися. Перед тим, як іти до це́рквы, ка́жда жона́ хоче *упарадитися*.

Упечи (упечи) – випекти. Грінкы́ варто добре *упечи*.

Упоздитися (упоздітися) – запізнитися. На останівку треба приходити скоро, аби не *упоздітися* на проїзжый автобус.

Уполудне (уполудне) – опівдні. Из роботи *уполудне* усі верталися дому.

Упровуд (упровуд) – похорон. *Упровуд* призначили у церкві і там зобралося мно́го люді.

Упулитися (упулитися) – вирячитися. *Упулитися* мож хоть на ко́го, та ци усім ото полю́бится, невідомо.

Упуночи (упуночи) – опівночі. *Упуночи* на вулицю почти ніткó не ухóдит.

Упуцовати (упуцовати) – вичистити взуття. Перед тым, як уйти на вулицю, топáнки треба дóбре *упуцовати*.

Уракаши (уракаші) – разом. Не дурній казав, що ото, що *уракаші* легко, самóму не пудня́ти.

Урегонітися (урегонітися) – висміятися. Весела компанія ніяк не гóдна б́ла *урегонітися*.

Уригати (уригати) – виблювати. При слабóму жолудку лі́пше *уригати* ото, що не пушлó на пользу гі мучитися, а нич не поміня́тся.

Уріхтовати (уріхтовати) – прибрати. Перед свáтаням дівка має *уріхтовати* х́бжу і двур.

Уробитися (уробитися) – напрацюватися. На горóді дуже тяжко робити, ка́ждый там гóден *уробитися*.

Урыгати (урыгати) – вирвати. Из усіх сил пес старався *урыгати* іспорченое мнясо, що найшов на вулиці тай ізів го.

Усважатися (усважатися) – висваритися. Рознервóжена жонá гóдна *усважатися* на невинного челя́дника.

Ускубсти (ускубсти) – вискубати. Аби умудрітися *ускубсти* із гусакá перо́, треба б́ло б́ти дóста смі́лым.

Усмычити (усмычити) – виволочити. *Усмычити* із хáщі дрыва́ гóдні б́ли лишéнь куньмі.

Успатися (успатися) – виспатися. Дóбре *успатися* мож б́ло лишéнь у неділю́ а́вадь сáто.

Успіти (успі́ти) – встигнути. Тко рано встає, тот може *успіти* за дніну усьо переробити.

Успуд (успу́д) – вниз. *Успуд* дітіна мала узяти на себе тєплє старє цуря, абї юй бїло не студенє.

Устарітися (ўстарітися) – зістаритися. Абї бїти дєбрым, вино має *ўстарітися*.

Усхнути (ўсхнути) – висохнути. У жаркє лїто невеликий пєтук запросто гєден *ўсхнути*.

Усхылячкы (усхы́лячкы) – схилившися. Горєдину лєгко збирати *усхы́лячкы*.

Усяды (уся́ды) – всюди. *Усяды* по селу цвілі яблоні, брынілі бжєлы і пэхло свїжым молоком.

Усяко (уся́ко) – по-всякому. *Усяко* гєдно бїти.

Усячина (уся́чина) – всяка всячина. У бєвті бїла *усячина*, лиш грєши у селі нїткє не мав.

Утиральник (утира́льник) – рушник. Чїстый *утира́льник* вісїв коло алмєрїйкы.

Уткы (ўткы) – звїдки. Нїткє не знав *ўткы* прїйшов зїйда.

Утруби (утрубі́) – висївки. Худобї треба бїло двїчї давати *утрубі́*.

Ухарити (ўхарити) – прибрати. Перед недїльєв дївкы мали *ўхарити* хыжу.

Уходити (ўходити) – виходити. Недорудное теля *ўходити* бїло дєста тєжко.

Ухорешати (ўхорешати) – каструвати. Куплені свїнята ветеринар мав *ўхорешати*, їнак їз ними гєдні бы бїти прєблємы.

Ухосновати (ўхосновати) – використати. Зємлю треба *ўхосновати* лише так, гї ото має бїти.

Уциганити (ўциганити) – безсорємно випросити. Циганка гєдна была *ўциганити* грєші у май жадного чоловіка.

Уціфровати (ўціфровати) – оздобити, прикрасити. Великодну кошєрку кєжда газдїня старалася *ўціфровати* як мож май фєйно.

Учернити (ўчернити) – вимазати сажєю. Тєблы на шпєрї варто бїло перед сятєм *ўчернити*, абї они бїли гї новї.

Ушиваня (уші́ваня) – вишивка. Парадне *уші́ваня* утягали із шіфона лише на великі празники.

Ушиткі (уші́ткі) – всі. На Ся́тій вѣчур *уші́ткі* діти сходілися до своєї старшині.

Ушулова́ти (у́шулова́ти) – прасувати. Помы́тоє цу́ря ма́ти мала *ушулова́ти*, а пото́му скла́довати у шіфон.

Ф

Файно (фа́йно) – гарно. *Фа́йно* убра́на жона́ ву́лицьов ишла́ дуже помáлы, так гі бы хóтіла, аб́ы ї усі уві́діли.

Файта (фа́йта) – родина. На Руздво́ до́ма зобра́лася уся *фа́йта*, тай пушла́ уд хы́жі до хы́жі, колядуючи старі, почті́ забы́ті колядкы́.

Файчити (фа́йчити) – курити. У неділю́ чоловікы збиралися́ у центрі́, зачинали́ *фа́йчити* тай обговорю́вати діла́ у селі́ тай державі́.

Фана (фа́на) – прапор. Жовто-синя́ *фа́на* сміло́ вісіла́ на хы́жі, а пуд нев біснова́лися ма́дярскы́ жовні́ры.

Фанкы (фа́нкы) – солодка́ випічка. Спе́чені до́ма *фа́нкы* бы́ли са́мым доро́гим спога́дом про мину́лі го́ды.

Фара (фа́ра) – попівська́ оселя. Попу́ська *фа́ра* давно́ служы́ла дітям шко́лов.

Фарбити (фарбы́ти) – фарбувати. Навесні́ стары́й плут треба́ *фарбы́ти*, інак за літо́ згниє́.

Фаттюв (фаттйо́в) – хлопець. *Фаттйо́в* шпаціро́вав ву́лицев і насві́стовав спі́ванку.

Фейса (фе́йса) – сокира. У ка́ждого лі́сника ма́є бы́ти добра́ *фе́йса*.

Фейсіна (фейсі́на) – сокира (невелика). Добра́ газды́ня дѣржит на кухні́ *фейсі́ну*, абы нев мож розді́лити мня́со тай перебы́ти ку́стку.

Фертік (фе́ртік) – усе, кінець. Я не буду́ ото робити́ тай *фе́ртік*.

Фест (фе́ст) – добре, сильно. Вечурні́ці у ці́мборкы пруйшли́ *фе́ст* добре.

Фі́гли (фі́гли) – жарти. Сусі́да не розумі́в *фі́гли* тай наду́вся на ці́мбору.

Фігльовати (фігльова́ти) – жартувати. Вуйко муг *фігльова́ти* ці́лий день і ні раз не повторити фі́глю.

Фіглярь (фігля́рь) – жартівник. *Фігля́рь* лє́гко ухóдив із хоть якої пробле́мы.

Фінжа (фінжа́) – горнятко. На поліці стояло *фінжа́*, по́вноє молока.

Фіномно (фіно́мно) – вишукано. Дівці удава́лося *фіно́мно* упісовати яйця, кладучи на них усякі фарбы́.

Фірганок (фірга́нок) – занавіска. На Великдень мы купили до калідо́ра новы́й *фірга́нок*.

Фіркати (фірка́ти) – писати неакуратно. Діти́на зачина́ла *фірка́ти* олівцьо́м усьо́, що хóтіла, і юй діла не б́ыло до того, що пуд рукóв у неї б́ыв паспорт.

Фляцнути (фля́цнути) – ударити. Ба́влячися, ді́ти го́дні б́ыли *фля́цнути* один одного.

Форгіта (форгі́та) – ручка на дверях. Стара *форгі́та* на двéрях зло́милася, а нову не купили.

Форша (форша́) – дошка придатна для столярних робіт. *Форша́* б́ыла свіжа і у роботу брати ї́ б́ыло не мож.

Фрай (фра́й) – вільно. На по́льови худобі б́ыв *фра́й*: она могла па́стися там, де хóтіла.

Фрас (фра́с) – вживається в емоційно-експресивних фразах. Баба не здéржовалася, тай го́йкала без перестанку: фра́с бы ти б́ыв.

Фрішновато (фрішно́вато) – прохолодно. О́болок б́ыв удчинéний і пуд вéчур у х́быжи стало *фрішно́вато*.

Фузія (фу́зія) – рушниця. Ді́до *фу́зію* пр́ятав у ла́ду, аб́ы ді́ти до неї не го́дні б́ыли дотягті́ся.

Фунговати (фунгова́ти) – функціонувати. Удремонто́ваний часу́нік не переставав *фунгова́ти*.

Фурт (фу́рт) – завжди. Ку́лько мож *фу́рт* одно і ото́ само́е повтóрьювати?

Фынькати (фы́нькати) – плакати. Аб́ы не дустáти уд вутця, ді́вка за́чала *фы́нькати*.

Фыркати (фы́ркати) – щось розкидати, створити безлад. Їграшки дітіна гóдна *фы́ркати* по усю́й ко́мнаті.

Х

Хавкати (ха́вкати) – кашляти. Дітіна серед літа за́чала *ха́вкати*.

Хайдер (ха́йдер) – безлад. Цыгане, що жи́ли у сусі́дньому селі, у центрі́зробили *ха́йдер*, і ніткó їм нич не ка́зав.

Хала (ха́ла) – біла хлібина продовгастої форми. *Ха́ла*, куплена у бóвті, б́́ла пахлива, мня́ка і дуже апетитна.

Хамник (хамні́к) – зарослі кущів. Гу́стий *хамні́к* розру́сся на за́пущених пуд ха́щов землях.

Хапнути (ха́пнути) – вхопити. Кой ді́лили пайо́ві зе́млі, ка́ждый старався *ха́пнути* ма́й фа́йный кусо́к.

Харити (харі́ти) – прибирати. Ка́жду субо́ту жо́ны ходили *харі́ти* церкву.

Хаща (ха́ща) –ліс. *Ха́ща* б́́ла прі́хистком тым, тко пря́тався уд сові́тської вла́ды.

Хвальба (хвальба́) – вихваляння. Вели́ка *хвальба́* до добра не приво́дила.

Хворост (хворо́ст) – хмиз. Принéсений *хворо́ст* мали пудо́стри́ти, абы́ го ма́й легко было за́тыкати у зе́млю.

Хвуст (хву́ст) – хвіст. Коло по́стели ві́сів ры́жий лі́сячий *хву́ст*.

Хлів (хлі́в) – стайня. У пожа́рі стары́й *хлі́в* згорі́в, а новы́й до зимы́ по́строі́ти не встигли.

Хляпнути (хля́пнути) – бризнути рідиною. Ма́йстер ду́же старався не *хля́пнути* фа́рбов на ме́блі.

Ховзатися (хо́взатися) – кататися на снігу. У неді́лю ді́ти тіка́ли з до́му *хо́взатися*.

Ховзко (хо́взко) – слизько. У моро́зну дні́ну на ву́лиці до́ста *хо́взко*.

Холошні (холо́шні) – штани з грубого домотканого сукна. На шпа́рзі над шпо́ром уже дру́гий день сушили́ся *холо́шні*.

Хорошати (хороша́ти) – каструвати. Малое паця́ треба *хороша́ти*, абы́ не робы́ло біды́.

Хосен (хосе́н) – користь. Якый ти *хосе́н* із то́го, що робота є, а за́робка ніякого?

Хосновати (хосновáти) – використовувати. Головнóе, абы́ бы́ло здорóвля *хосновáти* отó, що на горóді ўросло.

Хоть де (хоть дé) – будь-де. Молоды́м спеціалістам жити у селі мож *хоть дé*.

Хоть коли (хоть колі́) – будь-коли. Цімборы гóдні стрі́тися *хоть колі́*.

Хоть куды (хоть куды́) – будь-куди. Молоды́та готóві бы́ли пуйти *хоть куды́*, лиш бы не бы́ти до́ма.

Хоть кулько (хоть ку́лько) – скільки завгодно. *Хоть кулько* мож говорити про щось, айбо лі́пше ото уві́діти.

Хоть тко (хоть тко́) – будь-хто. На ся́то до хы́жі може зайти *хоть тко́*.

Хоть удкы (хоть ўдкы) – будь-звідки. Книжкы́ у шко́лу мож не́сти *хоть ўдкы*.

Хоть чый (хоть чый́) – будь-чий. Чему́йдан гóден бы́в бы́ти *хоть чый́*.

Хоть що (хоть щó) – будь-що. У подáрок мож принéсти цімборови *хоть щó*.

Хоть як (хоть я́к) – абияк. *Хоть як* бы дорого не сто́ило цу́ря, його треба бы́ло купити.

Хоть який (хоть якый́) – який-небудь. *Хоть якый́* бы не бы́в смілы́й чоловiк, самóму іти у далéку ха́щу стра́шно.

Храмати (хра́мати) – кульгати. Пес зачинав *хра́мати*, як на нього гóйкав газда́.

Храп (хра́п) – 1) замерзла земля. Изра́на зéмлю покрывáв тверды́й *хра́п*.; 2) хропіння. У ко́мнаті чути бы́ло лишéнь голосны́й *хра́п*.

Храпливець (храпли́вець) – людина, що хропе. *Храпли́вець* спав у ко́мнаті сам, бо ніткó із ним не гóден бы́в заспа́ти.

Хресник (хрeсник) – похресник. *Хрeсник* чекав на Великдень пи́санку.

Хресниця (хрeсниця) – похресниця. *Хрeсниця* нігда не прохóдила, абы́ не поздорóвкатися.

Хресня (хрѣсня) – похресник. *Хрѣсня* радовалося подарку так, гі бы му подаровали усьый світ.

Хріснути (хріснути) – злаватися. Старѣ дѣрево запросто могло *хріснути*.

Хрупкати (хрупкати) – гризти. Діти дуже любіли *хрупкати* свіжу моркву із горѣда.

Хыба (хыба) – якщо тільки не. Мы гѣдні бѣли дѣвго сидіти на вулиці, *хыба* кось кликав вечѣряти, тогдѣ – розхѣдилися.

Хыба (хыба) – вада. Дівка дуже переживала, що на лиці у неї *хыба*.

Хыжа (хыжа) – хата. Стара *хыжа* бѣла тѣпла і у нѣй бѣло добре жити.

Ц

Царок (царок) – відгороджене місце для утримання тварин. Коло хлівá зробили новѣй *царок*.

Цвітний (цвітний) – різнокольоровий. У магазині мы глядали *цвітний* папірь.

Цебер (цебѣр) – дерев'яне відро. *Цебѣр* пѣвний водѣ стояв недалѣко уд хлівá і маржіна гѣдна бѣла із нього напитися.

Цементовый (цементѣвый) – бетонний. *Цементѣвый* бѣвт у недѣлю не робив.

Центлик (цѣнтлик) – шматок паперу. У муці мы найшли *цѣнтлик* із цѣнов.

Центра (цѣнтра) – центр. *Цѣнтра* села бѣла тиха: ніткѣ не ходив вулицѣв.

Церькув (цѣрькув) – церква. *Цѣрькув* стояла на гѣрбі і її бѣло відко із усіх кунціѣ села.

Церькувка (цѣрькувка) – маленька церква. Недалѣко уд входу у монастѣрь пострѣили *цѣрькувку*.

Церькувник (цѣрькувник) – паламар. *Цѣрькувник* знав усі церковні закѣны і муг удповѣсти на усякі питаннѣя.

Церькувничка (цѣрькувничка) – дружини паламарѣя. *Цѣрькувничка* ходѣла до цѣрквы кáжду недѣлю.

Ци (ці) – чи. Прячучися у півниці, люди не знали: тепер день *ци* нуч.

Цигареклик (цигареклик) – сигарета. Хлопці стояли не далеко уд вушкóлы і по черзі курили *цигареклик*.

Цильо (цильó) – Василь. У брата був цімбора – *Цильó*.

Циля (ціля) – Василина. *Циля* не любила много говорити і завтó добре слухала тогó, тко говорив.

Ципінь (ціпінь) – холоднеча. Із пёршымы морозами прийшла сёрость і *ципінь*.

Цицька (ціцька) – груди. У молодіці із сорóчки ўсунулася *цицька*.

Цібзер (цібзер) – застібка-блискавка. На нагавіці треба б́ыло пришити нов́ый *цибзер*.

Цідола (цідола) – квитанція. *Цідола* про здані тра́вы б́ыла прóпуском до клу́ба.

Ціковбанити (ціковбанити) – набридливо говорити. Цімборкы могли *ціковбанити* часáми без останóвки.

Ціковбаня (ціковбаня) – жінка, яка багато говорить. Сусіда б́ыла май велика *ціковбаня* у селі.

Цімбор (цімбор) – приятель, друг. *Цімбор* готóвый ўручити цімбора у складн́ый час.

Цімборашити (цімборашити) – дружити. *Цімборашити* могли мéжи собóв і діти, і старі.

Цімборка (цімборка) – подруга. Май ліпша *цимборка* у гóсті гóдна прихóдити, коли захоче.

Цімборство (цімбóрство) – дружба. Май ч́итаво ц́инится у фатт́óву *цимбóрство*.

Ціментовати (ціментовáти) – бетонувати. На выхóдн́ых хлопці мали *циментовáти* дорúжку.

Цінянка (ціня́нка) – ложка. Оловляна́ *циня́нка* легко ся гнула, і мож ї б́ыло спр́ятати у тáшці.

Ціркус (ці́ркус) – цирк. На копа́ни розклали палаткы́, бо прийшов у село *ці́ркус*.

Ціфровати (ціфровáти) – оздоблювати, виконувати дуже делікатну роботу. Урізу́ючи мінту, жона́ старалася ї дру́бно ціфровáти.

Цорконіти (цорконі́ти) – бряжчати. Над коля́сков не переставали *цорконі́ти* дітінські іграшки.

Цоркотало (цорко́тало) – брязкальце. Разом із цу́кром ба́течко приніс хрєснятови *цорко́тало*.

Цукати (цу́кати) – підкидувати дитину на коліні. Дідо дуже любив *цукати* свої́х ону́ку.

Цукрити (цукрі́ти) – солодити. Дакó любит їсти су́каницю пудсо́лену, а дако́ любит ї *цукрі́ти*.

Цукровка (цукро́вка) – цукровий діабет. Тым лю́дям у кого *цукро́вка*, їсти цукор – зась.

Цуравый (цу́равый) – дірявий. *Цу́равый* ре́клик ніткó не хóтів носіти, і ун ві́сів на чо́пикови, коло двéрю.

Цуриг (цу́риг) – назад(для коней). Коні добре розуміли то, що казав їм газда́: як чули «*цу́риг*», то на́раз повертали назад.

Цурош (цу́рош) – обірванець. За́йда був похо́жий на *цуро́ша*.

Цуря (цу́ря) – одяг. Дома́шньоє *цуря* помы́ли тай повішали суші́ти на грядку.

Цурятина (цуря́тіна) – дешевий одяг. Куплена на базарі *цуря́тіна* ма́тері не полюбíлася.

Цуцлик (цу́цлик) – соска. Діті́на уже ходила до ошкóлы, а усе ще любила поссáти *цу́цлик*.

Цыргати (цы́ргати) – смикати. Діті́на не переставала *цы́ргати* ма́тірь за сві́ту.

Цюльоватися (цюльовáтися) – цілуватися. Хлопці думали, що у кінóви мож буде *цюльовáтися* із дівка́ми.

Цю́ця (цю́ця) – цукерка. На ші́фоні ма́ти спря́тала уд діті́ны *цю́цю*.

Цяпати (цяпати) – капати. Лікы дóхторка учила *цяпати* на цу́кор, а не лити у воду.

Цятка (цятка) – крапля. *Цятка* тінты лишілася на світі, її ніяк немо́ж бы́ло удм́йти.

Цяткастый (цяткастый) – плямистий. *Цяткастый* шал пудхóдив до усьо́го цу́ря.

Ч

Чабрик (чабрик) – чебрець звичайний. На грядці поме́жи мо́рквов рус *чабрик*, па́хнучи на усьо́й горóд.

Чад (ча́д) – сажа. У стару́й хы́жи шпор ча́див і *ча́д* сіда́в уся́ды.

Чаловати (чалова́ти) – обдурювати. Цигáнка го́дна бы́ла *чалова́ти* каждого, до кого пудхóдила.

Чапкати (ча́пкати) – плямкати. У са́дикови діті́ учили не *ча́пкати* за столом.

Чапловати (чаплова́ти) – шнуровати. Діті́ну довго учили *чаплова́ти* топáнки.

Чаплув (чаплу́в) – шнурок для взуття. Не за́язаний *чаплу́в* шпо́ртав чолові́ка, айбо ун не пробова́в го за́язати.

Чапнути (ча́пнути) – схопити. Пес стара́вся *ча́пнути* за ногу ка́ждого, тко йшов попри його́ б́уду.

Часуник (часуни́к) – годинник. *Часуни́к* ві́сів на стіні і ука́зовав мі́сний час.

Чебря (че́бря) – посуд. Ново́е *че́бря* стояло у ші́фоні, а не на полиці́.

Челлениця (челлені́ця) – верхній неродючий шар землі. Як бы не стара́вся челя́дник, на *челлені́ци* до́брого урожа́я не дочекáтися.

Челлений (челле́ный) – червоний. *Челле́ный* ма́шлик люби́ли носити почті́ усі́ дівкы́.

Челленяк (челленя́к) – підосинник. Із-пуд ялі́нky видні́вся фа́йне́зний *челленя́к*.

Челядник (челя́дник) – людина. До ста́росты зайшов прійшлы́й *челя́дник*.

Челядь (челядь) – люди. На прázник до цéрквы прийшла *челядь* із сусіднього села.

Чемуйдан (чемуйдán) – валіза. На поді, помéжи ящичу із старім чéбром, стояв чемуйдán із удóрванов рúчков.

Чемергес (чемергés) – саморобний спиртний напій поганої якості. Пиякы наварили *чемергés* і пиячили цілый тýждень.

Чеперати (чепéрати) – рухатись, перевалюючись з ноги на ногу. Старі люди помáлы *чепéрали* по вúлиці.

Червавий (червáвий) – червивий. *Червáвий* корінь буракá хúдоба їсти не хóтіла.

Червак (червáк) – черв'як. *Червáк* так переточив усьó яблыко, що немож го было їсти.

Черевисько (черевíсько) – великий живіт. Сважаючися, сусіда ұставив своє *черевíсько*, гі май великый аргумéнт.

Черев (чéрево) – живіт. На ráно у дітіны боліло *чéрево*.

Чередарь (чередáрь) – пастух. Кáждый рано *чередáрь* зганяв на поле усьо хúдобу.

Череп (чéреп) – черепиця. Побітый градом *чéреп* знимáли і склáдовали пуд дрывáрьньов.

Черепаня (черепáня) – кришка для каструлі. У кóпылу *черепáня* служіла рульóм і їм бýло вéсело нев рульовáти.

Черепля (черéпля) – глиняний посуд. Поущéрбльованое *черéпля* ніткóму бýло не треба.

Черес (чéрес) – широкий шкіряний пояс. Кáждый газдá мав *чéрес*, котрый убирáв лиш на прázник.

Черяти (черя́ти) – черпати. Из потóка воду *черя́ти* треба бýло помáлы, абы не скаламúтити дно.

Честовати (честовáти) – пригощати. Гóстю, що прийшли до хýжи, гáзди мали фáйно *честовáти*.

Честоватися (честова́тися) – шануватися. Сестрам треба було *честова́тися*, що бы ся не стало.

Чинити (чині́ти) – робити. Дітям треба було *чині́ти* так, гі їх учили до́ма.

Чинитися (чині́тися) – прикидуватися. Аб́бі нітко не догадався, дівка мала *чині́тися* так, гі сусі́да.

Чир (чі́р) – страва з кукурудзяного борошна. Плекаторці давали пити не молоко, ай *чі́р*: так у неї мало прибі́йти молоко у гру́дях.

Чистотний (чисто́тний) – той, що любить чистоту. *Чисто́тний* челя́дник не має су́єты із тым, що уд ньо́го воні́т.

Чистотно (чисто́тно) – чисто. У церкви було *чисто́тно*.

Читаво (чі́таво) – дуже сильно. Діти *чі́таво* напу́дилися, бо уночі́ нич не віді́ли перед собо́в.

Читавый (чі́тавый) – активний. *Чі́тавый* чоловік устига́в уся́ды.

Чіжми (чі́жми) – чоботи. Старі *чі́жмы* у́верли у смі́тя, бо они текли.

Чікув (чі́кув) – однорічне лоша. *Чі́кув* терпеливо бі́г за куньми, не устаючі́ уд них бу́рше гі на па́ру мі́тру.

Чіношний (чі́ношний) – красивий. На Великдень хресні готóвили свої́м хреснятам *чі́ношний* подаро́к.

Чіпок (чі́пок) – мереживна прикраса. У по́сагу, поме́жи дру́гым, дівкы́ мали мати *чі́пок*.

Чіть (чі́ть) – тихо. Дітям, що любили шуміти, май часто говорили: «*Чі́ть*».

Чітьте (чі́тьте) – будьте тихо. Ді́до го́йкнув на ону́ку, що скакали на ву́лиці і голосно сміялися: «*Чі́тьте*».

Чіча (чі́ча) – квітка. Коло плóта росла недавно посаже́на *чі́ча*.

Чічка (чі́чка) – красива жінка, як квітка. Дівка, гі *чі́чка*, бы́ла горда і ні з кым не хóтіла говорити.

Чморгати (чмо́ргати) – човгати. Діті́на узяла ма́терини топа́нкы тай за́чала *чмо́ргати* ними по хы́жи.

Чоколада (чокола́да) – шоколадка. Са́мым лі́пшым подаро́ком дітям была *чокола́да*.

Чомхати (чомха́ти) – рвати. Кóзам баба мала *чомха́ти* па́ворозы берéзы, бо вербу ота́ їсти не дуже хóтіла.

Чонка (чо́нка) – бокова частина даху. На стару́й хыжи завалилася *чо́нка* і ї́ треба б́ыло міня́ти.

Чорниця (чорни́ця) – ожина. Сего́ года *чорни́ця* урóдила добре: ї́ мно́го і она вели́ка, а ще солодка.

Чотлик (чо́тлик) – шпилька для волосся. Загубле́ный *чо́тлик* найшо́вся поме́жи ва́ляным цу́рьом.

Чотырька (чоты́рька) – четвірка. *Чоты́рька* ко́ню бігла так скоро, що і машина догóнити ї́ б́ыла не го́дна.

Чупкало (чу́пкало) – примітивний замок. На двері поклали новóе *чу́пкало*, айбо із нього мало толку.

Чупкати (чупка́ти) – заціпати. Дверці на хліво́ви на нуч треба добре *чупка́ти*, аб́ы ся не удкры́ли.

Чурь (чу́рь) – приміщення для зберігання сільськогосподарського реманенту. Коло ка́ждої хы́жи стро́или *чу́рь*, аб́ы б́ыло де держати усякый реманéнт.

Чухтанка (чу́хтанка) – сверблячка. Навесні, кой мно́го кліщóу тай блух, на худоб́ину уд їхніх укóсу напа́дат *чу́хтанка*.

Чухтати (чу́хтати) – почісувати. Пес дуже любив, кой го зачина́ли *чу́хтати* ді́ти.

Ш

Шал (ша́л) – шарф. На Мико́лы мені подарі́ли плéтений *ша́л*.

Шандар (шандáр) – жандарм. *Шандáр* ходив ву́лицев із пу́шков тай батугóм.

Шанц (ша́нц) – рiв. На газову трубу серед горóда у́рыли вели́кый *ша́нц*.

Шаранц (шара́нц) – стовп. На краю доро́гы лежав нікому не інтере́сний *шара́нц*.

Шаркань (шáркань) – 1) змій, дракон. Діти дуже любили слухати казку про *шáрканя*. 2) зла людина. Баба б́ыла зла гі *шáркань*: на усіх гóйкала. 3) шершень. На дубови поселився вели́кий *шáркань*.

Шатя (шáтя) – одяг. Новое *шáтя* повішали на вішакóви у ші́фон.

Швабликы (шва́бликы) – сірники. *Шва́бликы* лежали на алма́рійці, і їх ніткó не брав.

Шевкыня (шевкы́ня) – швея. *Шевкы́ня* т́ыждень робила у комбінаті, а на виходн́ых ші́ла дóма.

Шерблик (ше́рблик) – горщик з ручкою. На колóдязьови стояв невéнький *ше́рблик* на воду.

Шерега (шерéга) – ряд. Пуд бóвтом у́строілася ціла *шерéга* люд́и.

Шефтовати (шефтовáти) – займатися дрібною незаконною торгівлею. Б́ыли часы́, коли шефтовáти байловáв кáждый д́ругый.

Шибеник (ші́беник) – бешкетник. Малый *ші́беник* не нахóдив собі м́іста, скáчучи по усю́й хы́жи.

Шийтеловати (шийтеловáти) – гуляти. Старшин́у сердило отó, що молоді любили дóвго *шийтеловáти* селом.

Шикувно (шику́вно) – вміло. Усі газéты б́ыли *шику́вно* склáдені на полиці.

Ширньовка (ширньóвка) – парасоля. У зáкутку коло двéрю стояла склáдена *ширньóвка*.

Шіпка (ші́пка) – шапка. Зимову *ші́пку* брали лиш у морóзы.

Шірінка (ші́рінка) – хустка. Нова *ші́рінка* дуже пасовáла молоді́ци.

Шіфон (ші́фон) – шафа. Новий *ші́фон* стояв у дальньому зáкутку кóмнаты.

Шкарабоня (шкарабóня) – бляшана банка. *Шкарабóня* з фáрбов чекала тéпла, бо у холод мальовáти плут б́ыло немóж.

Шкатуля (шкату́ля) – ящик, призначений для зберігання чого-небудь. Велика *шкату́ля* із інструментом стояла на видному м́ісцьови, айбо дітям б́ыло невóльно ї ќивати.

Шкварькы (шкварькы́) – перетоплене сало. Діти люблят їсти грінку із *шкварька́ми* тай цибульов.

Шкіритися (шкі́ритися) – сміятися. Ід дітіні усі зачина́ли *шкі́ритися*, думавучи, що так она перестáne рева́ти.

Шкудый (шкúдый) – шкідливий. *Шку́дый* кут дуже хóтів залі́зти у комо́ру, де держали мня́со.

Шкурити (шкурі́ти) – знімати кору з колоди. Свіжі дошкы́ мали спершу *шкурі́ти*, а по́тум класти сушити.

Шкутя (шкúтя) – волосся. У́чесаное *шкúтя* валялося по усьо́му падеме́нту.

Шкындати (шкы́ндати) – шкутильгати. Хромый́ чоловік муг лиш *шкы́ндати*, скоро іти му ся не удава́ло.

Шлаєр (шлáєр) – фата. Молоді́ця дуже довго убира́ла на базарі *шлáєр*.

Шльопотанка (шльопóтанка) – болото з мокрим снігом. Із пе́ршым снігом на ву́лиці учині́лася пуд нога́ми *шльопóтанка*.

Шматя (шма́тя) – одяг. Старо́е *шма́тя* ніткó носити не хóтів.

Шміргель (шмі́ргель) – наждачний папір. Зачажéні на огні́ горшкы́ почи́тити мож бы́ло лишéнь *шмі́ргельом*.

Шміргельовати (шмі́ргельова́ти) – чистити наждачним папером. У суботу баба зачина́ла *шмі́ргельова́ти* алюмінієві блю́да тай ожі́ці.

Шнюпавка (шню́павка) – невдячна робота. Ніткó не любить абы́ му давали робити *шню́павку*.

Шнюпати (шню́пати) – виконувати одномані́тну роботу. Стара жона́ довго сиді́ла на ла́вици тай зачина́ла *шню́пати* отó, що не хóтіли чині́ти дру́гі.

Шовгор (шóвгор) – швагро (чоловік сестри). *Шóвгор* дуже любив приходити до нас у гості.

Шовгорыня (шовго́рыня) – сестра чоловіка для його дружини. На сва́дьбі *шовго́рыня* веселила усіх, кого могла.

Шовдырь (шóвдырь) – копчена задня нога свині. На Великдень із пода́ зно́сили копче́ный *шóвдырь*, бо ун був однов із основны́х страв на столі.

Шойт (шóйт) – сальтисон. Ка́жда газды́ня мала свуй ре́цепт того, як робити *шóйт*.

Шор (шóр) – ряд, порядок. Усякому ділу треба дати *шóр*.

Шорити (шóрити) – доводити до ладу певну справу. Отець тай ма́ти ма́й чітаво хóтіли своєчасно *шóрити* сво́їх діти́.

Шпарга (шпа́рга) – шнурок, мотузка. Коло *хы́жі* вісіла шпа́рга на мо́крое цу́ря.

Шпатарь (шпа́тарь) – палиця, прут. У за́кутку стояв *шпа́тарь* і діти боялися го ма́й чітаво гі жалівы.

Шпаціровати (шпаціро́вати) – прогулюватися. Увечері, коли почті усі уже спали, мы любили *шпаціро́вати* вулиця́ми.

Шпекулант (шпекула́нт) – спекулянт. У село *шпекула́нт* привозив усякый крам.

Шпекуловати (шпекуло́вати) – хитрувати. Далеко не ка́ждый челя́дник го́ден навчитися *шпекуло́вати*.

Шпінголет (шпінголе́т) – людина малого зросту. *Шпінголе́т* легко удіва́вся там, де другі пруйти́ б́ыли не го́дні.

Шпінкати (шпінка́ти) – критикувати. Свекруха любила *шпінка́ти* неві́стку без причіны.

Шпірітус (шпіріту́с) – спирт. *Шпіріту́с* мож б́ыло купити у патьці́.

Шпор (шпо́р) – пічка для опалення та приготування їжі. У за́кутку стояв стары́й *шпо́р* на товсты́х у́кривлених ну́жках.

Шпотати (шпо́тати) – ставити підніжки. За́висный чоловік за́просто муг *шпо́ртати* люді у всякому ділі.

Шпунка (шпу́нка) – булавка. *Шпу́нку*, як і і́глы жона́ забивала у маленьку па́рничку, що вісіла на гво́здикови коло ші́фона.

Шпункати (шпунка́ти) – застібати гудзик. У са́дику діти училися самі *шпунка́ти* сво́ї сведэ́ры.

Штемпель (ште́мпель) – поштова марка. На конверт *ште́мпель* кла́ли лиш на по́шти.

Штимовати (штимова́ти) – підходити. У доброго газды́ усьо́ має *штимовати* одно́ другому.

Штовц (штóвц) – стіс. Посеред х́жі стояв оден *штóвц* цу́ря, а дру́гий *штóвц* че́бря.

Шток (штóк) – поверх. Пёршы́й *штóк* х́жі майстры́ пудня́ли за ты́ждень.

Штремфлі (штрёмфлі) – шкарпетки. Май часто Микола́й ді́тям клав у начи́щений чі́жем на обо́лоці нові *штрёмфлі*, аж повезе́, то додавав чу́коладу.

Шуберт (шуберт) – засув в димовій трубі. *Шуберт* закрыва́ти мож лишéнь тогды́, кой у шпо́рі не лі́шится ні одної́ іскры́ ци гра́ни.

Шундьов (шундьов) – однорічне порося. Пуд Руздво́ у ка́ждому дворі́ рíзали ўго́дованого *шундьова*.

Шупанка (шупанка) – сверблячка. На немы́того челя́дника за́просто го́дна напáсти *шупанка*.

Шуркати (шуркати) – штрикати. Гніздо із осами лі́пше не *шуркати*.

Шуровати (шурова́ти) – чистити ші́ткою. Топáнкы спершу́ треба добре *шурова́ти*, а потóму пастова́ти.

Шутер (шутер) – гравій. На дорогу насы́пали *шутер*, айбо з того не бы́ло ніякого то́лку.

Шутровати (шутрова́ти) – засипати шутром. Двур хóтіли *шутрова́ти*, а потóму засы́пати піском тай покла́сти плі́тку.

Щ

Щава (щавá) – щавель звичайний. Пóпуд плут у горóдци росла *щавá*.

Щезнути (щезнути) – зникнути. Кут не го́ден був *щезнути*, його могли лиш украти́.

Щефан (щэфан) – Степан. Сусідський *Щэфан* любив співа́ти і його бы́ло чути у всіх компані́ях.

Щикати (щікати) – гикати. Челя́дник за́чав *щікати* і не го́ден був спёртися.

Щина (щіна) – сеча. *Щіна* лишила жовті́ п'ятна і їх тя́жко было ўмы́ти.

Щіпка (щі́пка) – тріска. Аби́ накла́сти оге́нь, треба спершу́ розпалити *щі́пки*.

Щупкати (щупка́ти) – застібати гудзик. *Щупка́ти* сведер треба навчитися.

Щупкы (щупкы́) – насіння. *Щупкы́* сушилися на те́пши у блóдері.

Щуритися (щу́ритися) – жмурити очі. Без очку́ на сонце нітко́ не буде нікати, ка́ждый буде *щу́ритися*.

Ю

Юй (ю́й) – їй. *Ю́й* треба бы́ло стрі́тися із сусі́дським легіньо́м.

Юлина (Юлі́на) – Юлія. Діті́ні дали імня́ *Юлі́на*.

Юлій (ю́лій) – липень. За ю́нієм настав *ю́лій*.

Юній (ю́ній) – червень. Май чы́таво ді́ти лю́блят *ю́ній*, бо із ньо́го начинáвутся канікулы.

Я

Яблыко (я́блыко) – яблуко. Май фа́йный подáрок на Руздво́ – ото до́брое *я́блыко*.

Яблынька (я́блынька) – яблунька. Коло хы́жі чоловік посадив *я́блыньку*.

Ягода (я́года) – 1) суниця. Мы дуже любили улі́ті ходити на *я́годы*. 2) полуниця. На городі сього года уродили великі *я́годы*.

Ягер (я́гер) – лісник. Дрыва́ на зы́му зака́зуют у *я́гера*.

Язати (язáти) – зав'язувати. Шнуркы́ *язáти* на топáнках діті́ну учат змáлечку.

Як си (я́к си) – як-собі. *Я́к си* постелиш, так будеш спати.

Якмай (я́кма́й) – якраз. Великóдна світа *я́кма́й* буде лишéнь на на́гуд.

Ямчити (ямчы́ти) – робити ямки у землі. Перед поса́дков карто́шки по́ле треба *ямчы́ти*.

ЗМІСТ

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.....	
А.....	
Б.....	
В.....	
Г.....	
Ґ.....	
Д.....	
Е.....	
Є.....	
Ж.....	
З.....	
И.....	
І.....	
Ї.....	
Й.....	
К.....	
Л.....	
М.....	
Н.....	
О.....	
П.....	
Р.....	
С.....	
Т.....	
У.....	
Ф.....	
Х.....	
Ц.....	
Ч.....	
Ш.....	
Щ.....	
Ю.....	
Я.....	